

PALA DEFTERİ

**Muhammed Sıddık
HEKİM (K.S.)**

İÇİNDEKİLER

Dünya Mülevvesatı – Mâişet Endişe – Tevekkül
Şeyhimizin Fedakârlıkları – Ölmeden Önce Ölmek – İlim Çeşitleri –
Velâyet ve Veliler
Hz. Pir'in Hayatı – Hz. Şeyh'in Hayatı – Envarullah – Kutbiyyet ve
Kutuplar – Zikrullah – Salavat
Bismelenin Sırrı – Muhammed (Sallallahu Aleyhi Vesellem) İsminin
Sırrı – Lafza-i Celâl'in Sırrı – İnsan âlemü'l Ekberdir – Pirimizin ve
Şeyhimizin Meşrepleri – Dört Halifenin (Radiyahallahu Anhu)
Cevherleri, Sırları ve Faziletleri – Zahiri ve Batini İlimler – Sıddıkîk ve
Salihin Olanlar – Veliler, Nefsin 7 Makamı ve Özellikleri – Hallac'ın ve
Muhyiddin-i Arabi (Kuddusi Sırrıhu)' nin Meselesi
Bitiş Duası

PALA DEFTERİ

İsimli eserin Tüm Yasal hakları
Fırka-i Naciye İlim, Kültür ve
Araştırma Derneği'ne aittir.
İzinsiz ve ticari amaçla hiçbir şekilde
Basılamaz, çoğaltılamaz.

MUKADDİME

الحمد لله رب العالمين وبه نستعين والصلاة والسلام
على خير خلقه محمد وعلى آله وصحبه اجمعين

Aziz Kardeşlerimiz;

Allahü Zülcelâl celle celâlihu şöyle buyuruyor:

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

(Hucurat/10)

Mü'minlerin kardeş olduğunu ilân ediyor. "Mü'min kimdir?" dersiniz:

لا اله الا الله محمد رسول الله

diyen kimse mü'mindir. Diliyle ikrar, kalbiyle tasdik etmek şartıyla... Bu minval üzere olanlar kardeşlerimizdir. Kardeşliğini kabullendikten sonra ne buyuruyor bu sefer; kardeşler arasında salah getiriniz ve fesada asla âlet olmayınız. Onun için bu fitne ve fesadlıklara Allahü Zülcelâl asla cevaz vermemiştir. Ve sonunda ise: "Allah korkusu üzerinizde olsun ki Allah'ın rahmetine nail olasınız."

Benim şahsen; 12 senesi Antalya'nın Kumluca ilçesinde olmak üzere, kardeşlerimizle birlikte ikinci namazından sonraları yapmakta olduğumuz sohbetlerimiz devam etmektedir. İkindiden sonrası başka bir vakte benzemiyor. Çünkü, gündüz dürülmekte ve ömrümüzden bir gün daha kapanmaktadır. Onun için ikindiden sonra hayatımızda daha ihtiyatlı olup güzel şeylerle meşgul olmak en güzel tarafıdır. Bizde ikinci namazından sonra akşam namazı yaklaşınca kadar süren sohbetlerimizi devam ettire gelmişizdir. Bu meclisimizin teşkili "ihvanu'n fillah"dır. Allahü Zülcelâl mü'minlerin kardeşliğini ilân edince, o zaman bilhassa aralarında muhabbette olunca "Hubbu'n Allah" kardeşlerimiz bir mecliste toplanınca birlikte elbirliğiyle kardeşvâri sohbetlerimiz devam etmektedir. Allahü Zülcelâl bu türlü ihvanu'n fillah = muhabbetü'n fillah meclislerine o kadar da değer vermiştir ki Habibi (Sallallahu Aleyhi Vesellem) öyle buyuruyor:

اذامرر تي على رياض الجنة فار تعوا

Yâni; "Cennet bahçelerinden geçerseniz ihtiyacınızı alınız." Buyurunca: "Ya Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi Vesellem) yeryüzünde cennet bahçeleri olur mu?" diyorlar da cevaben:

"قالو: وما رياض الجنة؟ قل: حلق الذكرو حلق العلم" ne yapar bu kimseler?"

"Esasen ilim meclisleri ve zikir meclisleridir bunlar." Zâten Allahü Zülcelâli zikrini yapmaktan daha üstün ne olabilir? İlim meclisleri ki; hele bu günümüzde dine fesad sokma yönünden fazlaca hücumlar başlamıştır. Birçok yönlerden dini tamir değilde harabetmeye çalışmaktadırlar. Ekseriyet bu şekle ve hale dönmüştür. Allahü Zülcelâl bizleri muhafaza buyursun.

Cenabı Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi Vesellem) buyuruyor ki; O kadar da fitneler çıkar ki; millet bu fitnelerin mahiyetini iyice fehmedip anlamadığı için, sabah mü'min kalkan akşama kâfir döner veya sabah kâfirdir akşama mü'mindir. Neden acaba fitne devresinde sabah mü'min iken akşama kâfire dönüşüyor? İşte bunun sebebi; fitneyi mubah görür olmalarıdır. Fitne içine düşüp insanları öldürmeyi veya mallarını gasbetmeyi mubah sayıp bir sakınca da görmezler. Bu ise böyle yapanları küfre eletir. Onun için "Lâ ilahe illallah Muhammede'r Resulullah" diyen bir kimse kardeşine bu şekilde tecavüz edemez. Mü'minin; canı, malı ve ırzı haramdır. Hatta mü'min hakkında su'izan (kötü zan) etmek dahi haramdır.

Tabi, eski dönemlerde sohbetler yapardık ancak; yazmak, teybe almak veya kamera vs. gibi şeyler yoktu. Antalya'da ilk 30 senemiz böyle geçti. Son 10 yılda ise, baktık ki bu fitneler artarak devam etmekte ve karşılıklarına çıkipta cevap verilmesi zarureti ortaya çıkmakta olduğunu görünce sohbetlerimiz çeşitli şekillerde tesbit edilip sonunda da kitablar haline getirildi. Tasavvufu anlatan bu eserimizde, Cenab-ı Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi Vesellem)'in ehl-i sünnet ve'l cemaat itikadı, Şeriat, Tarikat ve Hakikatin ne olduğunu, Tarikat ve Tasavvuf yolunu, Mürşid-i Kamil'in nasıl olması gerektiği, yetişmesi, seyr-i süluk'u, nasıl keşif ve Şühud Erbabı olması gerektiği, bu aziz yolun en yücelerinden olan imam-ı Rabbani, Ğavs-ı Azam, Hazreti Şah Muhammed Ali Hüsameddin Hz.leri, Şeyhül Hazin Hz. Seri ve Şeyhimiz Şeyh Alaaddin Hz.lerinin nezih, pâk ve örnek hallerini anlatmaya gayret ettim. Tez olarak, herkese yararlı olacak aynı zamanda da Allahü Zülcelâl'in, Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi Vesellem)'in ve sadât-ı Kiram Efendilerimizin rızasını temin edecek tarza göre anlatmaya ve öğretmeye gayret ettik. Bu yaşadığımız günlerdeki vakı'alara göre bir fesad çıkmış ise mutlaka ve mutlaka bunun karşısında durulmasına çalışmışızdır Allanın izni ve inâyetiyle.

Aslında biz, ortalara çıkmayı hiçte arzulamayız ve böyle bir isteğimizde yoktur. Ancak, Allahü Zülcelâl'in bir hikmetidir ki şu hadisi şerifi görünce fikrimiz değişmiştir. Cenab-ı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) buyuruyorki: "Bu gibi fitneler gününde fitnelerle karşı karşıya kalınca eğer bir kimsenin, bunları durduracak veyahutta hakikâti anlatabilecek ilmi var ise ketmedip gizlemesin. Eğer ketmedecek olursa o zaman; Allanın, Rasulullah'ın, meleklerin ve insanların lâ'neti o kimsenin üzerine olsun." İşte böyle buyurunca bu lâ'nete doğrusu dayanamadım. Elimizde ise yeterli âlet, edevat çok olup, bu günkü kadar kitabların yaygınlığı ve çokluğu hiçbir zaman görülmemiştir. Kur'an-ı Azimü's şan'ın tefsirleri,

Muhteviyatı ve teferruatı çeşit çeşit olup çokça elimizde mevcûddur. Hadisler ise sayılmayacak kadardır. Hülâsa envai ilimlerle ilgili eserler mevcûd durumda kendimizde bulunmaktadır. Bu ise Allahü Zülcelâl'in bir lütfüdür. Böyle olup dururken itiraz edecek bir halimiz kalmayınca, bir kardeş olarak anlatmaya, söylemeye ve öğretmeye azmetmişizdir ve neticesi "Şeriat, Tarikat, Hakikat ve Mürşitlerin Halleri" isimli eserimizi halka sunuyoruz.

Hâşâ kendimizi medh-ü-senâya ihtiyaçda yoktur. Neden? Çünkü; esasen Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi Vesellem) emrettikten sonra biz bunu yapmaya çalışırız ve çalıştık. Ve daha daha da çalışacağız inşaallahü teâlâ... Mübarek büyük zâtlar, kendilerini yormadan ne güzel buyurmuşlar:

اثر ناتدل على احوالنا

"Eserlerimiz ahvalimiz hakkında malumat vermektedir ve delilimizdir." Niyetimiz, fikrimiz, gayemiz ve emelimiz nedir? Bunlar eserlerimizde mevcûddur. Dünyalık mı, ahiretlik mi bunları eserlerimiz ortaya koyar. Onun için bunları anlatmaya ihtiyaç yoktur. Evvela başta eserlerimize başvurunuz.

Allahü Zülcelâle şükürler olsun ki bunları teşvik için söylememekteyim. Zâten kitaplardan bir kuruluş dahi almamaktayım. Masraflarını çıkarması yeterli olup bizim camiamızda, milleti soymayı ve dini âlet etmeyi asla hoş görmeyiz. Dinimiz münezzehe ve temizdir. Dünyalık temini yönünden herhangi bir emelimiz yoktur. Şükürler olsun.

Hamdolsun hafızlığımızda vardır. Bir kasette iki cüz olmak üzere Kur'an kasetlerimizde mevcûddur. Ne varki değil para ile satmak, hali durumu iyi olmayan kardeşlerimize kendi cebimizden kaset alıp da çekip vermişizde... öteden beri bu minval üzereyiz. Camia'mızın milletin malında gözü olmamıştır. Senelerce ramazanda hatimle namaz kıldırдық. Bilhassa Korkuteli ilçesinde o zamanın müftüsü ki Allah rahmet eylesin, Mısır El Ezher'de 11 sene çalışmış hem hafız hem de âlim bir zattı, bizi öne imam edip kendisi de fatihlik yapmıştır. Antalya'da da hatimle ramazanlarımız devam etmekle beraber, bir Kadir Gecesinde; Yatsı namazında 2 cüz, vitir namazında 3 cüz ve teravih namazında her rekatta 5 hizib olmak üzere 20 rekatta 25 cüz olmak üzere Allahü Zülcelâl'in izni ve inâyetiyle bir gecede hatimle kıldırдық. Uzaktan hafsalaya sığmayabilir ancak, baştan sona bu kasetlerimiz elimizde olup arzu edildiği takdirde, 7 kaset ki 7 saatlik sürede baştan başa Kur'an-ı Kerim'in hatmini birlikte yapmayı ve takip etmeyi temin edecektir. Bu ise duyulmuş vakıa'lardan değildir. Bunu senelerce yaptım şükürler olsun. Bahsettiğimiz Kadir Gecesi hatmi ramazanın uzun yaz gecelerine denk gediği zamanlar da olabilmiştir. Zira halkı sahura yetiştirebilme sorumluluğumuz vardı. Kısa gecelerde ise herkes kendi evinde kendisi bitirsin dedik. Hali hazır 15 kasetlik mukabele hatmimiz yaygındır. Kadir Gecesindeki 7 kasetlik hatmimiz ise yaygın olmamakla beraber mevcûddur. İnsan bir Kadir Gecesinde evinde veya bir toplulukta birlikte oturup da, Kur'an-ı Kerim'in harikalıklarını baştan başa düzgünce dinleyecek yada takibedecek olursa ne âlâ iştir bu... Hattaki biz geçen sene Kadir Gecesinde Teravih namazı kıldık, toplandık ve saat 21.00 de başlayıp 7 kaseti dinledik ve sahurumuzu da yaptık.

Hülasa kardeşlerimiz; Allahü Zülcelâl'e şükürler olsun Kur'an ilimdir ve asla âlet edavât edinmedik. Allahü Zülcelâl ihtiyacımızı temin imkanı vermiştir. Hiç kimseye ihtiyacımız olmayıp ancak ve ancak Allahü Zülcelâl'in ve Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi Vesellem) lütfü keremlerine muhtacız. Bunları söylememizdeki gaye, teşvik ve alım satım vs. için değildir. Dini meselelerde hiç bir zaman para ve pula değer vermedik. Kumlucada 12 sene imamlığa devam ettik. Sekiz dokuz senesi ise resmi kadrolu imam olmamıza rağmen maaşımızı ihtiyacı olan bir kardeşimize "bulunmaz isek namazı kıldırırsın" diyerek kuruşu kuruşuna o kimseye vermişizdir. Maaş işini ona havale ettik ve bir kuruş dahi almadık. Allahü Zülcelâle şükürler olsun ki tabiatımız öteden beri müstağnidir. Dini meseleleri yem olarak kullanmayı hiç te hoş görmedik ve yapmadık. Hele bilhassa Kelamullah'ı asla... Antalya'da uzun yıllardır yaşayanlar biliyorlar. Sizlere ise "eserlerimiz halimizi anlatır" diyoruz. Allahü Zülcelâl cümlemize ale'l hak ne ise muvaffak ve müyesser eylesin. Âmine ya Muin!

Muhammed Sıddık HEKİM

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله رب العالمين وبه نستعين وصلى الله تعالى على سيدنا ومولانا محمد وعلآله واصحابه
اجمعين. آمين

Pek Muhterem Kardeşlerimiz,

Evvelâ selâm eder, gâye ve emelinize muvaffak olmanızı Cenâbı Hak'tan temenni ve niyaz eyler, hem dünyâya, hem Âhiret saadet ve selâmetine mazhar olmanıza duâ ederiz.

Aziz Kardeşlerimiz,

Tercüme-i halimiz bu dünyâda şöyledir:

Ahiret hususlarında bu ana kadar geçen vakitler gaflet iledir. Halihazır hakka yarar bir halimiz yoktur. Müstakbel vakitlerin ise leh ve aleyhimizde oluşuda meçhuldür. Müsbet netice ise, hatimeye bağlıdır. Bundan dolayı ALLAHÜ Teâlânın af ve mağfiretine, Hazreti Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Re'fet ve şefkatine ve saadatlarımızın meded ve himmetlerine sığınır, kardeşlerimizin duâlarını dileriz. Hazreti ALLAH cümlemize hüsnü hatimeler nasib ve müyesser eylesin. Âmine YA MÛÎN.

Dünya sahası ise, Ahiretin zıddı ve muhalifidir. Dünyada çalışmak, Ahirette hesap vermek, dünyada haksızlık ve zülüm karşısında bulunmak, Ahirette hak ve adalet görmek, dünyada cevrü cefâ, Ahirette zevk-ü-sefâ, dünyada yorgunluk, Ahirette rahat olmaktır. Dünyada kulluk, Ahirette padişahlıktır.

Hülâsa: Hazreti Caferi Sadık şöyle buyurmuştur;

“Âdemoğlu bu dünyada iki nesneyi çok arar.

Birincisi: Yorgunluktan kurtulup rahata kavuşmak.

İkincisi: Elem, keder ve kasvetten kurtulup, ferah, sürür ve neş'eye kavuşmak. Fakat, maalesef bunlarda yaratılmamıştır ki, emellerine muvaffak olsunlar.”

Hazreti Zeynel Abidin şöyle buyurur:

“Bu dünya seraptan su ummaya benzer.” Velhasıl, hakikat nazarıyla bakılırsa, cife ve çöplükten ibâret olduğu görülür. Hadis-i Şerif ile sâbittir. Bu vechile gören nezih ruhlu, ileri görüşlü, salâbetli ve istikrarlı olan iman sahipleri, mülevves olmamak için, ihtiyatlı ve tedbirli olur. Şayet zâhiri basiret ile bakılırsa tatlıdır ve yeşilliktir. Buda Hadis-i Şerifle sâbittir. İşte, otluğa hayvanların, tatlıya da sineklerin hücum ettikleri gibi, kısa görüşlü, mülevves ruhlu olanlarda böylece hücum edercesine atılırlar.

Velhasılı; minel Kelâm vel gaye, velmeram, ne varlığa güvenilir, ne de yokluğa esef edilir. Zirâ sebatsız ve istikrarsızdır. İşte, (Hikem Ata) Müellifi Rahmetullâhi Aleyh şöyle buyurmuştur:

Dünyada buldukça her nevi vakia'lar; belye, musibet, yoksulluk, hastalık, haksızlık, adaletsizlik ve her çeşit cevr-ü-cefâ velhasılı hatır ve hayale gelmeyen kötü hadiseler

vuku'unda asla hayret etme ve garib görme. Bize düşen ancak, hikmet ve ibret nazarı ile bakmaktır. Bu sebepten dolayı itiraf etmeliyiz ki; dünyanın âdî ve denî bir sıfatla mevsuf olduğu müşâhede edilir. Bu durumdan anlaşılır ki; Dünyada kendi cinsiyetine uygun böyle şeyler zuhur eder. Ahiret ile ilgili şeyler müstesnâdır. İşte dünyamızın, hali hazır, halini özet olarak yazdık. Uzattığımızdan dolayı affınızı istirham ederiz.

Mâişet (geçim) kısmına gelince, özet olarak şöyledir:

Bizleri yoktan var eden, rızığımızı temin ve tekeffül eden ULU ALLAH (Min haysü le yahtesib) verdiği nimetleri saymaya yeltenirsek hamakatlık (ahmaklık) yapmış oluruz. Çünkü hayat ve rızık bir birine bağlıdır. Hayat varsa, rızıkta vardır. Ecel geldi ise rızıkta biter.

Aziz Kardeşlerimiz;

Mürşidlerin bürhanı olan üstâdımız Hazretleri şu sözü çok tekrar ederdi: ALLAH'ü Azimüşşan rızık için tatminkâr bir şekilde taahhüd ve tekeffül edindiği halde endişe etmek ve telâşeye kapılmak kulluk vazifesine muhaliftir. Kulluk hali ise, sadece çalışmaya memur ve mes'ul olduğu halde Allahü Zülcelâl'in emrine karşı tekasül (tenbellik) ve ihmalkâr davranmak, mânevî basiretin körlüğüne delildir. İşte bunun içindir ki, seleflerimizin âdetleri, vazifeden sorarlar. Mâişetten asla sormazlar. Misâl: İki me'mur bir birini gördüklerinde hal, hatır ve vâzife ile ilgili şeylerden sorarlar, mâişet için, hiç endişeleri yoktur. Zira, bir me'mur, mes'ul olduğu vazifeye kâle etmeyip endişesi sadece, devletçe bilânçosu yapılmış ve bütçeye konmuş olan maaşını düşünmesi şüphesiz hamakatlıktır. Hazreti Cüneyd'in huzuruna bir cemaat gelmişler. Cemaat, Cüneyd'e "Biz erzakımızı kimden talep edelim?" dediler.

Cüneyd'de: "Nerede olduğunuzu biliyorsanız gidin alın" demiş. Onlarda dediler ki, "Biz Allah'tan istiyeceğiz."

Cüneyd dedi ki: "Allahü Azimüşşanın sizi unuttuğunu hissediyorsanız hatırlatın" dedi. Cemaat, "şu halde evlerimize gidelim ve ALLAH'a tevekkül olalım" dediler.

Cüneyd'de: "Siz Allah'ı mı tecrübe etmek istiyorsunuz? Tecrübe ise şektir. Hazer ediniz" dedi. Onlar ise; "Öyleyse tedbir ve çaremiz nedir?" diye sordular...

Cüneyd: "Tedbir ve çareyi terk etmektir" buyurmuşdur. Tedbire tevessül etmek caizdir. Fakat, tedbir kaderi değiştiremez. Tedbir kulun, takdir Allahü Zülcelâl'indir. Takdir mutlaka hakimdir. Hülâsa: Burada teberrüken şu hadis-i şerif'i zikretmek uygundur.

Hadis-i Şerif:

الحديث الشريف : قال رسول الله صلوات الله تعالى عليه وسلم: من انقطع اللاله عزوجل كفاه الله

مؤنته. وورزق من حيث لا يحتسب. ومن انقطع الى الد نياوكل الله اليها

(رواه الطبراني وبيهقي)

Hadis meâli:

Her kim ki; her hangi bir mü'minin tevekkülü itimadı, güvenci; mâsivâdan ayrılıp, sadece Allahü Zülcelâl hazretlerine teslim-i küllî ile bağlanırsa, muayyen ve mahdud olmamakla, hatır ve hayaline gelmedik yerden rızık gönderir ve ihtiyacını kifâyet derecede

temin eder. Bu cümle Âyet-i Celile ile de müeyyedir. Şâyet güvencini ve itimadını dünyanın nesnelere hasrederek teslim olursa, o zaman dünya ile başbaşa bırakılır.

Hülâsa: Bu Hadis-i Şerif'in özet olarak meâli şöyledir:

Birinci Cümle'nin sahibi, sıdkı hulûsunu Allahü Zülcelâl'e hasrederse, onu huzur içerisinde, mâsivâ hizmetinden ve kula kul olmaktan kurtarır. Ancak, kulluğu kalben, ruhen olunca, batına has olunca, hem vekili, hem nâsırı ve hem de mûîni olur.

İkincisi ise: Yorgun, huzursuzluk içerisinde mâsivânın kulu ve esiri olur. Bu cümle, Hadis-i Kudsi ile müeyyedir. Bunu te'yiden Hazreti Şiblî şöyle buyuruyor:

"Dünya için cehdeden, dünya ateşi ile yanar, kül olur, rüzgâr eser o külü savrulur, hebâ olur gider.

Ahret için cehdeden, âhret nuru ile yanar, altın gibi olur. Bu ise; az çok nâsa yarar sağlar."

Allah'ü Teâlânın rızası için cehdeden ise, tevhid nuruyla yanar, kıymeti ve bahası biçilmeyen bir cevher olur ki; bazı rivâyetlere göre yüksek kaliteli olan zâtların sakalı şerifinden bir teli bile, her derde devâdir, her maksada murad olur. Bizim gibi biçârelere medâr olur, işte böylelerinin ellerine sarılmak ve himâyelerine sığınmak büyük bir ganîmettir.

Nitekim, Şeyhimiz Mevlânâ Alâaddin'in (ks) sakalından bir teli alıp ağır bir hastaya koymuşlar da şifâ bulmuştur.

Kardeşlerimiz; okumakta olduğunuz aslında bir mektubdur. O zaman Malatya'da bulunan Nuri Bey'e yazılmıştır. Bize bir mektub yazıp: "Kardeşim, mâişet durumunuz nasıl? Ne ile geçiniyorsunuz?" diye sormuştu. Ben ise o zaman Mübarek Şeyhimizi yeni kaybetmişdim. Nuri ise devlet me'muru olup geçim ve mâişetini devlete dayamışken bir de bize "ne ile geçiniyorsun" diye sorunca bu cevabı yazmışdım. İşte bu sebep ve vesile oldu da baştan başa bu mektub yazıldı. Mübarek Şeyhimiz buyururdu ki; "Me'mur kısmının tevekkülü zayıftır. Çünkü ale'l maaş (maaşa dayalı, garanti) tevekkülü... Halbuki haydi devlet verdi parayı diyelim, Allahü Zülcelâl'in ni'metlerine yine muhtaç değil misiniz? Paranın kağıtlarını mı yiyeceksiniz?"

Allah cümlemizi tevfikati sübhaniyesine mazhar eylesin. Âmin.

Aziz Kardeşlerimiz;

Söylüyorlar ki: "Şeyhler çoktur. Fakat, bizim şeyhimiz gibi yoktur." bu bir hakikattir. Güneş gibi ki, körler müstesnâ. Mâadesi gören ve görmeyen te'yid ve tasdik eder. Bilhassâ keşfen veya ilmen meşâyihî kirâm'ın hal tercümelerini, seyri sülûklerini irşad ve terbiye üsûllerini bilenler, az dahi olsa te'yid ederler ve teslim olurlar. Ve Cenabı Rasulullah'a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ümmet olmağımızın şerefi ve nâil olduğumuz bu ni'met ve devleti; birinci bilmek, ikinci olarak da, bu zevâtın meded ve himmetleri altında bulunmağımızdır. Dâimî ve ebedî olsun. İnşâAllah'ü Teâlâ Âmin ya Mûîn bicâhi Seyyidül Mürselîn (Sallallahu Aleyhi ve Sellem).

Kardeşlerimiz; Yukarıda zikrettiğimiz bu ni'met hakkında bir zerrecik yazmağa azmettik. Tevfik Allah'tandır. Gayemiz ihvânlarımız için ise de, ancak henüz dahil olmamış mü'min kardeşlerimizin fikirlerini açmak ve ibret almaları temennimizdir. Yalnız bu hususda

zikredeceğimiz mücmel bir ifade ile iktifâ edeceğiz. Zira mufassal yazarsak, kitab haline gelir. Tafsilât kısmını ihvanlarımızın fikir ve mütalâalarına havale ediyoruz. Kendileri genişletsinler.

Aziz Kardeşlerimiz; hakikitta Hazreti şeyhimizin meşrebi sıddıkî idi. Bununda isbatı var. Şöyle ki:

Birincisi, Allah'ü Teâlânın, mahlûkatına âmmeten ve Ümmeti Muhammed'e (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) hâsseten, alâkaderî'îl imkân, beşeriyetin tahammül ve takati nisbetinde gayret sarfediyor idi. Yâni, dünyayı dolaşsan benzerini bulmak imkânı ve ihtimâli yoktu. Bir hakikattir işte. Hazreti Sıddık'ın (ra) sözü: "Ya Rabbi bu aciz kulunun vücûdunu büyütte, Cehennem kaplasında, kullarının yerine fedâî olayım." İşte şefkat ve merhametin son zirvesi R. anhüm ecmaiyn. İşte bu dahi mürşidimizin evsâflarından idi.

İkincisi: Tevazu' ve mahfiyettir. Yani; var, fakat yok içinde bulunmaktır. (mütü kable entemûtü) sırrına mazhariyettir. Ölmeden evvel ölmektir, gaye enâniyyeti, benliği yok etmektir. Bu cümlede iki sır vardır.

Birincisi: Nefsi öldürüp, toprağa gömmektir ki, sebat ettikten sonra bu tohumdan meydana gelecek bir hurma ağacı ki; kökü sabit, boyu doğru, yaprağı göğe doğru yükselir, meyvesi daimîdir. Yeşilinden de kurusundan da nîmetinden müstefid olunur. Ömrü uzundur. İşte, nefsi öldürüp yâni enâniyyeti (benliği) yok edip de toprağa gömersen bir hurma ağacı elde edersin ki; ağaçlar içinde en uzun ömürlüsüdür. En nâdide olanıdır. Güçlü, yüksek ve meyveleri her zaman mevcûddur ve değerlidir. Enâniyyetinden vazgeçerse ve üzerinden giderirse bu ni'metlere erer. İşte o zaman nefsi mardiyye, zekiyye, sahibi olur ki; imân ve yâkini sabit, ef'âl, ahvâl, hareket, sekeneti hepsi doğru olur. Ruhu mukaddese-i zekiyyesi melekût âlemine yükselir. Âlemin cümlesi, onun feyz ve bereketinin meyvesinden istifâde eder, hayatı ise ebedîdir.

İkincisi: İrâde-i Cüz'iyeye'yi, irâde-i külliye'ye bağlamak, tedbiri, takdire bırakmak kendine her halde; kahharı mutlak, kudret ve kuvveti yeterli, emri cari', hükmü nâfiz, tasarrufu yetkili olan Allah'ü Teâlâ'ya teslim etmektir. Bunun müeyyidesini ise, Cenab-ı Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ashabına "yürüyen cenazeyi görmek isterseniz Hazreti Sıddıka bakınız" sözü isbat etmiştir. Ayrıca Hazreti Üveysî Karani'nin halini vasıflandırırken sakalının göğsüne dayalı olduğunu bildirir. Bu ise huzur halidir. Sakalının göğsüne dayalı olması, sadece adımını atacağı ve ayağının basacağı yere bakmasıdır ki buna; "Ber kadem" tâbir edilir. Allahü Zülcelâl'e karşı böylesine vakarlıdır. İşte üstadımızın bu sıfatlarla mevsûf olduğuna dair görenler, Allah için söylesinler, görmeyenlerde anlatsınlar. Güneş gibi bir hakikattir, Elhamdülillah...

Gelelim ilim sahasına:

İlim nev'leri çoktur. Ancak, avam kısmının işittiği ilim ikidir. Asıl olarak. Teferruatı ise çoktur. Bu iki ilmin gaye ve isimleri ise şöyledir:

Biri şeriat, biri hakikat. Biri zâhirî, biri batınî. Biri kal (söz), biri Hâl. Biri islâm, biri iman. Biri eser, biri esrâr. Biri esmâ', biri sıfat. Biri ilme'l yâkîyn, biri ayne'l yâkîyn...

Hülâsa: Efendimiz, Kesbî ve vehbî olan iki ilme sahib ve haiz olanlardandı. Has olan, Esrarı Ruhanî, Rabbanî, Ledünniye, Kalbî, Vehbî sıfatıyla ilgili olan ilme mazhar olunca her

sözü yerini buldu. Hikmet, her zamanında her hali oldu. Örnek edeb ve ahlâki, misli görülmemiş bilâ şek (şüphesiz). İşte büyüklerden Ruveym hazretleri şöyle buyurmuş:

“Bir kimseye her iki ilim verilirse, Allah’ü Azimüşşân hâl ilmini, günden güne çoğaltır ve kâl ilmini azaltırsa, büyük bir ni’mete mazhar olmuş demektir. Şayet hâl ilmini azaltır da, kâl ilmini çoğaltırsa büyük bir musîbete düçâr olmuş demektir. Her iki ilmide elinden alınırca büyük bir nikmet ve helâktir. Maazallah. Lâ havle vela kuvvete illâ billahi hasbünallah...”

Aziz Kardeşlerimiz;

Gayemizin hülâsası şudur ki: cenabı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Hazretlerine verilen ilim nev’îleri çoktur. Bilinen ve işitilen ise üçtür, üç nev’îdir.

Birisi: Avam ile ilgili

İkincisi: Havas ile ilgili

Üçüncüsü: Havvasu’l Havvas ile ilgili ki, bu ilim enbiyâlara mahsustur. Bu ilmi fehmedecek zevât bulunmayınca gizlemesi emrolunmuştur.

Havvas ilmi ise: Muhayyer kılınmıştır. Avam ilmine gelince: Yaymağa umumî vechile emrolunmuştur. İşte yukarıda zikrettiğimiz Şeriat ve hakikat, ilimlerin mâhiyeti özet olarak budur. Birisi, rivâyeten, dirâyeten, gözden göze, ağızdan ağıza, kalemden deftere geçmiş asırdan asıra bu güne kadar fûlan ibni fûlandan müteselsile olarak gelmiş, tahsil yoluyla herkes hal ve istinadına göre az veya çok, hayırlısını da, şerlisini de öğrenebilir. Fakat has ilmine gelince: Mededi Ruhanî, Sırrı Samadanî, Feyzi Rabbanîdir ki, cevarihle değil de mîkat yolu ile. Kalbden kalbe, ruhtan ruha intikal eder ve hallenir. “Meahize ani’l murşidehu ani’s saadat” Yani, Mürşidinden alır, mürşidi de üst kademedden kademeye alır, neticede Cenab-ı Rasulullah’a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) kadar ulaşır.

Bunlardan daha yüksek seviyeli üveysî meşrepli olanlar ise re’sen Cenab-ı Rasulullah’dan (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) alır. Ve onun himâyesinde yetişirler. Feyz ve meded-i Hazreti Rasullaha’tandır (Sallallahu Aleyhi ve Sellem).

Meselâ, Hazreti Pîr Muhammed Ali Hüsameddin (ks) Hazretleri gibi: Sadatlara, minnetleri yoktur. Zira istidadı ve kabiliyeti yüksek olanlar için; mürşidi ve mürebbsi, Üveysî düstûriyle bizzat Cenab-ı Rasulullah’dır (Sallallahu Aleyhi ve Sellem). Gerçekten öyledir ve hiçbir şeyhe minneti olmaz. Ceddi de hep bunu buyurur. Rasulullah’ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) mânevi terbiyesi altındadır.

İşte vasıtaları ve delilleri olan Fahrü âlem, onları Vacibü’l vücud, nâmütenâhî olan ilmü’l ledûn deryâsına ulaştırır.

فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا

(Kehf / 65)

“Ona katımızdan bir rahmet vermiş, yine ona tarafımızdan ledûn ilmi öğretmiştik.”

Âyet-i Celîlenin sırrına mazhar olurlar. İşte sahili olmayan bir deryadır. Kudreti kadar, cümlesi bu ilim ile ilgilidir. Çünkü avam ilmi, mahduddur. İctihad kapısı kapalıdır. Üzerine ilâve yapmak değil, hazırladıklarını okumaktan dahi aciziz.

Bu hususta Ebû Medyen-i Mağribi ve emsâli şöyle buyurmuşlardır: “Mesakîn... (Siz miskinler) ne yazık ki; ilminizi, Ka’l-ü-kî’lden, kitabdan alıyorsunuz. Onlar fenâya ve ölüme

mahkûm oldukları gibi, bu nev'i ilimde ölüdür. Bizler ise, ilmi haydan alırız. İlmimiz haydır." Bu sözleri Ebu Medeyeni Mağribî de, Eba Yezid'de, Hasani'l Şazelî de söylemişlerdir. Ebu Hasani'l Şazeli Mübârek buyuruyor ki: "Gavsü'l Azam ben ilmi 5 denizden alıyorum derken ben ise 10 denizden alıyorum. 5 denizi arzî, 5 denizi ise semavî'dir. Arzî (yerde) olan beş tanesi; Cenab-ı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ve 4 halifesi (ra) olan Eba Bekir (ra), Ömer (ra), Osman (ra), ve İmam-ı Ali (kv) dir. Gökte olan 5 tanesi ise; Ruhü'l akdes (as), İsrafil (as), Cibril (as), Mikail (as) ve Ezrail (as) dir. Yani Ruhü'l Akdes (as), Cenab-ı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'a karşılık diğer 4 melâike-i azam da hulefâ-yı Raşid'ine karşılık oluyor. Ruhü'l Akdes (as), baş melek. Esâsen, Allahü Zülcelâl ile İsrafil (as) arasında tek aracı O'dur. Allahü Zülcelâl verdiğinde veriyorda, Hasanü'l Şazeli Hazretleri de bunları söyleyebiliyor...

Ve'lhasılı ve'l kalam, minel gaye vel merâm: Şu her iki ilmin âlimlerin sıfatlarını özet olarak bir misâle açıklayıp nihayet vereceğiz.

Avam ilmi göle benzer. Yüzmek, gezmek, ta'rif etme, plân çizmek mümkündür. Bu yüzdenden bir çok dil velvelecileri ve kalem yazarşorları ve fırsatşinâslar ortaya çıktı. "Nerde maksad ve fesâd ehli varsa, mürşid kesildi. Nerede zühd, nerede takva, din hezeyân oldu!" diyen Hazreti Cüneydi Bağdadi, bu hususu ne güzel dile getirmiştir. Mââlesef bu zamanda cehâletin çoğaldığı bir anda, insanların mütâlââ, fikir ve felsefesine göre, sadece bu ilim ile meşgul olmak, yazmak, yetiştirmek, kitab te'lif etmek, ve bu nev'i hizmetlerde çalışmakla meşgul kimselerin mürşid diye vasıflandırdılar. Hatta, "En üstün, fevkinde başkası olmayan bir mürşid ve mürebbî" diye iddiâ ederler. Halbuki evvelce belirttiğimiz gibi, bu ilim hoştur ve güzeldir. Öğrenmesi, ihtiyacı kadar zarurîdir ve fakat, insanların hayırlısı da, şerlisi de, öğrenir de, öğretir de. Bu mümkündür. İnkâr edilemez. İşte bu kabil olanlar, sadece yol gösterirler. Niyet ve gayeleri ne ise, emellerine nâil olurlar.

Lâkin, Tasavvuf ilmine gelince: Has kullarına tahsis etmiştir. Haddi, hududu yok. Nihayeti olmayan bir deryadır. Bu ilme mazhar ve müstağrak olan zâtın misâli, büyük okyanusa dalan kimseye benzer. Mahiyetini anlatmak için, diller, kalemler aciz kalır, kendi nâçiz ömrü yetmez. Avamın ise havsalalarına sığmaz. Mânevî basiretten alıp, göz ve kulağa vermek, kalbden, dile getirmek imkânı var mı? İşte bu cümlelerin müeyyidesi şudur:

Hazreti Gavsü'l Azam Seyyidi Abdü'l Kadiri Geylânî ve Seyyid Ebû Hasan El Şazelî ve benzerlerine sormuşlar: "Bu ilmi kimden aldınız? Mürşidleriniz kimlerdir?" diye.

Cevâben: "Evet görünüşte filân zât ve filân ise de hakikatte on denizden iktibas ediyoruz. Beşi arzî, beşi semâvidir. Arzî olan: Cenab-ı Rasulullah ve Hülâfâ-i Râşidindir. Semavî olan ise: Ruhul akdes ve dört melâike-i izamdır.

Hülâsa: Bu şerefe nâil olan mürşidi kâmil, Feyzi Rabbanî ve mededi ruhanîdir. Merhaleleri katetmiş eser ilmiyle değil, esrâr ilmiyle mest ve hayran olmuş. Hali, örnek ve ibret. Sözü, hikmet ve hakikat. Özü, şefkat ve rahmet. Hâze, meşrebi sıddıkî olanların hali böyledir. Müeyyidesi de, Pirlerin Piri, Sahabe-i Kiramların Şeyhi Hazreti Siddıkdır ki (ra); her ilimde eşi ve nâziri yoktur. Fakat hâs ilmi galib olduğundan, avam ilminden az konuşmuş. Bu cümleyi teyyiden, Şeyh Ebû Abbâsî el Musî şöyle buyuruyor: Hazreti İmamı Aliye sordum: "Ya Seyyidi: Hazreti Siddık ekmel ilmine hâiz ve fâik olduğu halde, neden az konuşmuş?"

Cevâben: “Oğlum, onun ilmi has idi. Kim onu fehmeder?” Hakîkaten rivâyet ettiği hadis adedi yüz otuz veya yüz kırk iki idi.

Fakat Ebû Hüreyre ise, 5374 tür. Ancak şunu bilmeliyiz ki, Hazreti Sıddıkın rivâyet ettiği hadisleri nâdirattandır. Zirâ öyle mühim meselelerde, ashab hayrette kaldıkları anda, İslâm Dininin tekâmülü için bu hadisleri belirtmiştir.

Hülâsa: İnceden inceye düşünürsek bu vasıflara mevsûf olan, en ekmeli Sâdât-ı Nakşibendiyeye müşâhede edilir. İşte ehli kemâl olanların hali anlaşıldı. Tefvik Cenab-ı Allah’tan, Aziz İhvan...

وماتوفيقى الابالله عليه توكلت واليه انيب

Sizi yorduk. Bu hususda bizim gibilerin konuşması ve ilim mâhiyetlerini anlatması bir nevi hamakattır.

اذاكان الوادى خاليا . لكانت الثعلبة والياً

Yani: “Boş kalınca vâdi, Tilkide olur Vâli.”

Vâdi boş kalınca, tâbi aslan olsa, Vâdi’nin Vâlisidir. Amma aslan olmayınca tilki de olur vâli. İşte kendimizi böyle anlatıyoruz.

Allahü Zülcelâl, cümlemizi merhametkâr olan saadatlarımızın feyz ve mededlerinden müstefid eylesin. Âmine ya Mûîn.

Velâyet kısmına gelince:

Kemâliyetin ekmelinde olduğu mücerred kavi ile değil, müsbet deliller ile sabitir. Velâyet derece ve nev’ileri çoktur. Velîyi bilmek, Allahü Teâlâ’yı bilmekten zordur. Çünkü: Bizim gibi yer, içer, yatar, gezer, beşeriyet hali vardır. Fakat Allahü Teâlâ’nın varlığını ve azametini, her zerre isbat eder. Bu hususta Hazreti Hızır Aleyhisselâm şöyle buyurmuş: “Mevcûd evliyâların hepsini bilirim. Onları tasavvurumdan geçirdiğim anda Allahü Zülcelâl bana muhakkak öyle velileri gösterir ki Onlar, beni biliyorlar, ben onları bilmiyorum.”

Burada şunu anlatacağız ki; Hafız Abdu’r rezzâk meşhurdur. Aynı zamanda İmam-ı Ahmed’inde üstadıdır. Kâbe’de halka güzelce hadisler anlatmakta iken, birisi abasını başına çekmiş uyku durumundadır. Başka birisi de gelmiş onu uyarıyor: “Bak, Hafız Abdu’rrezzak hadis serdediyor bundan mahrum olma, payını al.” diyor. Ancak o kişi hiç de kâle almamış istifini bozmamış. Öbür kimse dönerken bakmış aynı kişi o haldedir. O zaman biraz daha sertçe “Bak, gaflete düşme, Abdu’rrezzak hadis anlatıyor müstefid ol” demiş. Mübârek başını şöyle abasından çıkarıp bakmış ki yine birşeyler söyleyene: “O kimden alıyor hadisleri?” diye sorar. O kimsede “Filândan, filândan, O da Rasulullah’dan (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)” deyince “Abdu’rrezzak öyle alıyor ama ben daha tazesini bizzât Rasulullah’dan (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) alıyorum.” deyince; “Peki, senin daha tazesini Rasulullah’dan (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) aldığının isbatı var mıdır?” der. O zaman ise: “İsbatı şudur ki; sen Hızır’sın” diyor. O zaman Hızır (as): “Aman Ya Rabbi!.. Ben kendi kendime güvenerek maaşallah bir ferahlık duyup Allahü Zülcelâl’in velilerinin hepsini biliyorum, tanıyorum dediğim zaman karşıma öyle bir kimseyi çıkarıyorsun ki; ben onu bilmiyorum, ama o beni biliyor.” diyor.

Allahü Zülcelâl'in öyle evliyâsı vardır ki kendisinden başka kimse mâ'lûmât sahibi değildir. Ancak Allah bilir. O kadar gizli durumları vardır. Öyle ki; "Vallahi yarın şu olacak" deseler, Allahü Zülcelâl berât ettirir. Kasemi (yemini) mutlaka yerine gelir. Bazılarının kendisi bilir başkası bilmez veli olduğunu. Bazıları kendisi bilmez, halk bilir. Bazılarını hem kendisi hem de halk bilir. Bazıları da öyle bir velâyet sahibi olur ki ne kendisi ne de bir kimse bilebilir veli olduğunu...

Aziz Kardeşlerim: Şu kadarını bilmeliyiz ki, Asrı saadete, Cenab-ı Fahriâlem Hazreti Muhammed Mustafa Sallallahü aleyhi ve sellem efendimizin yetiştirdiği evliyânın adedi ne ise, sonraki asırlarda kıyamete kadar gelmiş, geçmiş evliyâ adedinde aynisidir. Fakat; rütbe ve derecelerine gelince, sahabeler müstesnâ, Tabiin seviyesinde, her asırda bulmak mümkündür. Bu konuda Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) efendimiz şöyle buyuruyorlar: "Ümmetimin misâli yağmura benzer, hayır ve bereketi ilkbaharda mı, sonbaharda mı bilinmez." Yâni; meselâ, "efendim bu tabî'inler çok üstündür" derler. Bu doğru değildir. Ahir zamanda da onların seviyesinde evliyâ bulunması mümkündür. Yâni bilinemez. "Benim ümmetimin gelişleri öyle ki; yağmurun bereketi ilk baharda mı, sonbaharda mı acaba bilinmez" diye misâl vermiş Cenab-ı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Evet ilkbaharda yararlıdır. Ama bakarsın ki güzün daha da yararlı olabilir. Bilinemez ki...

Velilikte ismen iki vecih vardır. Birisi, çalışır ardı ardınca, âdeta vâlisi gibi, vazifeye devam eder. İşte bu kâbil olanlar, hakka hizmet etmektedir.

Hikem'de şöyle buyuruyor: "Bir kavim var ki; Hak Teâlâ'nın kendine hizmet etmeliği için tahsistir.

Bir kavim var ki; has kimselerdir. Onları sadece muhabbet için, tahsis etmiştir. Bir nev'i zevât her varlıktan mücerred, teslim ve tevfi umur etmişler, o zaman Allahü Teâlâ'nın zâtı sıfatı ki; onların velileri olur. İsbat ve müeyyidesi de şu Ayet-i Celîle'dir.

Allahü Zülcelâl Sülehanın (Salihlerin) velileridir. Yâni, himayesine alır.

وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ

(A'raf / 196)

"Ve o bütün salih kullarını görüp gözetir."

Hatta akıl taksimatı da, sayı iledir, bazen de kile iledir. Hadis-i Şerif ile sabitir. Her ferde istidâd ve kabiliyetine göredir. Öyle parlak bir akla sahiblerdir ki, bu dünyaya gelince mükellefiyet çağına gelmeden tıfil iken, oruç tutmaya başlarlar. Hepimizce ma'lum şeylerdir. Hani ibadet ve ilim mağrurları, "sadece bunlar ile yetişiyorlar" diyenlerin bilgisi kıttır ve hakîkatte, onları yetiştiren mârifettir.

Mârifet; aynî kemâldir ve ahlâktır. Allahu Zülcelâl, Cenab-ı Rasulullah'ı (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), ilmi veya ibâdeti ile değil, ahlâkı ile medhetmiştir.

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ

(Kalem / 4)

"Ve sen elbette yüce bir ahlâk üzeresin." İbâdet ile ölçülse idi, Hazreti Nuh'un (as), Hazreti İsa'dan (as) yüksek olması lâzım gelirdi. Böylece anlaşılmış olur. İnşe Allahü Teâlâ...

Aziz Kardeşlerimiz, gelelim gayemize:

Velîlerin ilimleri marifettir. Ahlâk ve edebiyının, hizmet nevîlerinin haddi hududu yoktur. İctihad kapıları açıktır. Zîra me'haz yerleri allemü'l güyûb deryâsındandır. Ganiyyun Hamid, Cevvadun Kerim, Feyyaz-ı mutlak olan Hazreti Allah Celle Celâluhu, âmme nevâluhu velâ ilâhe gayruhu: Kapılarının sayısı kibriya ve azametine göredir. Hediyeleri de zenginliğine göredir. Gelenleri, kabiliyet, istidad, azim ve cehdine göredir. Her vaktin; tasarruf ve yetkilisi, me'mur ve mes'ulü vardır. Her zamanın devleti ayrıdır. Her devletin ricâli var. Allahü Teâlâ'nın fazlu keremi, bir zamana mahsus veya muayyen şahıslara münhasır değildir. Ancak, ezel âleminde edebiyatları mûcibince hizmetliğe yarıyan ve muhabbetine lâıyk olanları tahsis etmiştir. Hatta içlerinde öyle edebiyat sahibleri vardır ki, "Elestü birabbiküm" Hak Celle ve âlâ hitabı karşısında, ehli iman, avam ve havas, "belâ" ahdi verdiler. Müstesnâ zevâtlar var ki: hitab-ı izzenin Pâk ruhlarına verdiği lezzet ve tesir eden şevk ve muhabbet aşkı ile mest olmuşlar. Cevab vermekten âciz ve nâçiz kalmışlar. Hak Celle ve alâ, "neden cevabsız kaldınız?" buyurunca, Onlarda , şöyle bir ifadede bulunmuşlardır;

"Ey Aziz, Lâtif, Şerif, Rauf, Şefik, Vedûd, Kerim, Gafur, Rahim olan, ve bizleri âdemde var eden Allah. Ma'dumdan ne umulur, ölüden ne beklenir? Ancak kulluğa yararlı olup olmayacağımız, takdirinize bağlıdır. Canlandırırsan canlanırsınız. Nâtika verirsen söyleriz." Yâni, ezelden teslimi külliye bağlıdır...

Aziz kardeşler ve Muhterem İhvanlar:

Hayret içinde kalmayalım. İnceden inceye düşünelim. Fikir deryâsına dalalım. Hazreti Vacibü'l Vücûd, yoktan var eder. Mülk ve melekût, Zü'l kudreti ve'l ceberût, kibriya ve azameti rububiyetinin şanına uygun olmak üzere, takdir, tenzih, temcid ve sâir rububiyetinin hukukuna uygun olmaklığa ilân ve tasdik, emrine inkıyad ve nehyine ictinab, bî hakkın kulluk yapmağı i'tiraf ve teslim demektir. İşte ileri görüşlü, ince fikirli olan zevât hadlerini bilmişler, âczlerini itiraf etmişler. Zira nâmütenâhî azamet, nâmütenâhî nîmet, nâmütenâhî hukuk... Bunların karşısında; zilleti bilmek, şükrünü ödemek, kulluk hizmetini yapmaktır. Kendini hiç bilen için; aslı toprak, nesnesi nutfeye... Hidâyet, kevnü kerâmet olakı, o zaman "sen bilirsin" deyince delilin olur, muînin olur. Bu cümleyi şu Hadis-i Şerif meâli te'yid eder: Bir kimse, hevâ-i nefsine kapılarak ve kendini ona lâıyk görerek bir vazife almaklığa yeltenirse, Allahü azimüşşan o vazifenin umum noksanlarını sorar. Şayet irade ve ihtiyâri olmadan tepeden inme olursa Allah onlara delildir ve mûindir. Vâzife, mânevi olsun, maddi olsun, yeter ki meşrû' olsun. Onlara yardımcıdır.

İşte böyle has zâtların edebiyatı, ezelden başlamış tıfıl iken göstermiş, Ahiretin ilk menzili olan kabirde de tahakkuk etmiştir.

İşte Eba Yezid-i Bestami: Kabre konur, sual melekleri gelir. "Men Rabbüke" derler.

Cevâben; "Aziz ve Celil olan Rabbime sorun. Kulluğumu münâsib ve kabul buyurdu ise, cesaretleneyim. Yoksa heyhaat!.. âlâ mâ faat (geçmiş ola).

İşte böylece edebiyatlarını muhafaza etmişler ve hadlerini de bilmişlerdir.

Saadatlarımıza hâssaten ve âmmeten ruhumuz fedâ olsun. Âmin.

Filhakika bizim gibi, dünya ateşi ile yanmamışlar. Kül haline gelmiş olan ruhaniyetleri, tevdîdü'zzat celle ve âlâ hazretlerinin nuru ile yanmış, cevher olmuş. İşte böylesine dağlar gibi kül olsa, cevhere kıymet biçilir mi?

Sadece, ruhlarımızın, büyüklerimizin pâk ruhlarına ceryan gibi çarpmasına vesile olur inşallahü Teâlâ. Âmin.

İşte avam kısmı kalıpları ile meşgul. Havas kısmı ise, kalbleri ile meşgul. Hülâsaları da, Rableri ile meşguldür. Bu müstesnâ zâtlar Hazreti Sıddık (ra) üslûbuna uygurdur. Yani istikameti, kerametten ziyâde. İlmü'l hakîka ve'l esrârı, ilmü'sşeria ve'l âsârdan ziyâde. Her kıymetli varlıkları gizli tutmayı, izhar etmekten daha ziyâde tercih ederler. Nâsın, nesne medârlık, düşünce ve fikirlerinden ayrılmış sadece kalıbı kalmış dağlar gibi, ve rüzgardan sarsılmaz deryalar gibi olup dalgadan müteessir olmazlar, halleri istikrarlıdır...

İşte, meşrebi, sıddiki olanların vasıfları; kısa ve mücmel olarak budur.

Hülâsa-i kelâm ve gaye-i merâm: Saadatlarımızın meşrebi sıddikîdir. Vasıfları ile mevsûf, halleri ile sâbittir. Görenler, görmeyen ihvana Allah için anlatsın. Ve hatta âyânlarında olduklarına dâir on ay evvel sadık kardeşimize rüyâ vasıtasıyla biz acizân, Pir Muhammed Ali Hüsameddin hazretleri hakkında; tâ, ezel alemindeki vâkiâyı, dil ile tarif edilmeyecek derecede anlatmışız. Şöyle ki:

O yüksek edebiyatına karşı evliyalar hayran olmuşlar, Cenab-ı Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) has iltifâtına mazhar olmuş, Cenab-ı erhamerrahim'in takdirine mazhar olmuş.

هذا فضل الله يؤتيه من يشاء والله ذلفضل العظيم

"Bu Allahın fazlıdır. Onu dilediğine verir. Ve Allah azim bir fazl sahibidir."

Aziz kardeş, muhterem ihvan; mâlumunuz vechile, Hazreti Pir Muhammed Ali Hüsâmeddin, bizim gibi, âcizlerin medhinden müstağnidir. Bu güneş gibi bir hakîkattir. Zirâ evliyâ meydânına müstakil merdâne olarak çıkmış, yiğit kisvesi giymiş, cihaz nevilerini kuşanmış, fen ve maharetlerini bî hakkın mürşidi ve mürebbisi olan Cenab-ı Rasulullah'tan (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) öğrenmiş ve destur icazetnamesini vermiştir. Böyle yetişenlerin misâlini Hazreti Veysel Karanî vermiştir. İşte o veysîlik bu nevîdendir. Hazreti Rasulullah'ın sallallahü aleyhi vesellemin tasarrufu altında emirsiz bir hareket yapmaz. Yüz yirmi dört binden fazla halife yetiştirir. Rasulullah'dan (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) izin almadıkça icâzet vermez. Her birisinde ayrı bir hal. Kimisi Ârif, kimisi Muhib, kimi Mekşuf, kimi nâtık, kimi Sâmit, kimi Sahuv, kimi Müstağrik, kimi Güler, kimi Ağlar, kimi yas eder.

Hülâsa: Evliyaların hal ve makam nevîleri, el bast, el kabd, el üns, el heybet, el tevacid, el Vecd, el Camia'l fark, el fena, el bâkâ, el gaybetü, el hudûr, el sahu, el sekr, el sahk, el mehk, el mehü'l isbat, el setr, el tecelli, el kurbu, el bekâ, müşâdet-ü't tayin, ettevalih, tavâliel levâmik el muâyene, el müşahadetu'l kader. Hulafalarıda; istidad ve kabiliyetlerine göre, bu hal ve makamlardan behemehal az ve çok mazhar olmuşlardır. Artık kendisi tarafından ve yetiştirdiği hulefâları tarafından, yetişmiş ve yetişecek müridan sayısını ALLAH (Celle Celâluhu) bilir.

Aziz İhvanlar: Fikrimizi açalım inceden inceye düşünelim, geçmiş zâtlar, kendi zamanından muzdarib sızlanıp dururken, ya şu, ondördüncü asrın hallerini görmeliler!.. Cehl-ü-dalâlet, cevr-ü-şekâvet, zulm-ü-adâvet, kimiside olmuş mürşidi hakîkat...

İşte bir sevab, yetmiş sevab muadili olmak, hem de sahabelerin sevabı. Sahih Hadis ile müsbet, hem de süneni Mustafa sallallahü aleyhi vesellemi ihya edene yetmiş sıddık veya yetmiş şehid muadili olmak. Bu da Hadis ile sabittir. Mutlak bu şerefe nâil olan Pirimiz hazretleri, her şeyhe nâsib olmamıştır. Hatta dedesi Hazreti Siracü'l milleti ve'ddin gamarü'l irfan ve Şemsü'l yakîn, Şeyhü'l meşayih Seyyidina Eşşeyh Osmane'l meşhuri bikeşfi vel beyân, Mevlâna Hazreti Halid Zülcenaheyn hulâfalarının en âyânlarından olduğu halde torununun yâni, Ali Hüsameddinin haline gıpta etmiş ve "Ali'yi görüp, intisab edenlere ne mutlu" demiştir. "Tûbâ lehum"...

Herhangi bir zatın hal ve makamından soruldu ise: Cevâben: "Bu Ali, O makamları aşar" diye müjdeler idi.

Hülâsa; Sadat-i Nakşibendîler arasından İmamı Rabbanî ile Şeyh Osman Hazretleri gibi hayırlı halef bırakan ve devamlı olanı da olmamıştır. İmam-ı Rabbanî, oğlu Muhammed Masum, oğlu Muhammed Seyfeddin'de nihâyet bulmuş ve Şeyh Osman ise oğlu Muhammed Bahaeddin onun oğlu Pirimiz Muhammed Ali Hüsameddin ile devâm etmiştir.

Evet kardeşlerimiz; Hikmetullahın cereyanına dikkat ederseniz, isimleri de uymuş, şöretleri de. Birisi Seyfeddin, birisi Hüsameddin. İkisi de kılıç demektir. Yalnız şurasında da bir hakîkat vardır ki; Şeyh Osman ve oğlu derece seviyeleri çok yüksektir. Fakat İmam-ı Rabbanî ve oğlu çok âlâdır. Torunlarına gelince Hazreti Muhammed Ali Hüsameddin velâyetin son zirvesine yetişmiş, evliyâlar arasında benzeri nâdirattandır. Kimya kabilindedir. Kanaatim budur. Zirâ evliyâlar enbiyâların timsâlidir. Üslûbları, mucâhedeleri, tarzları, başa gelen musîbet ve belâlar ve benzeri rütbe ve makam itibari ile değıilde, taklidîdir. Yani asıl ne yaparsa gölgeside takîden onu yapar.

İşte taklidi Muhammedî olanlar müstesnâdır. Bunların kat âlâsı da Hazreti Muhammed Ali Hüsameddin ki, zimâm-ı umûru kimseye havâle etmemiş. Bizzat havaca-i Kâinat Fahrü-l Alem yetiştirmiştir kendisini... Dedesi Şeyh Osman bu cümleyi te'yid eder.

Hülâsa-i Kelâm mine'l gâye ve'l merâm: Medh ve senâdan müstağni olan Pirimiz Hazretleri yetiştirdiği hulâfâların haddi hesabını bilenler bilir. Bunların arasında müstesnâlar vardır. Bilhassâ: Şeyh Seyyid Tâhâ Hazretleri ve mürşidimiz Seyyid Mevlânâ Hazretleridir. Her iki zâta uygulanan muâmeleler müstesnâdır. Yetiştirme tarzları havâleli değıildir. Bilhassa, Pirimiz kendi uhdesine almış, hayatı müddetince himmetini esirgememiş iki veziri haline getirmiştir. Bu cümleyi şu Hadis-i Şerif te'yid eder:

"Her nebinin vezirleri vardır. Benimde vezirlerim dörttür. İkisi yerde, ikisi gökte, yerde olanlar: Ebû Bekir ve Ömer Radiyallahu anhdır." buyurmuştur.

Bu meyanda taklîdî olarak zamanın kutbu ve Gavsı olan kimseninde iki imâmı vardır, birisine kudbu'l irşâd, birisine de kutbu'l medâr denilir. Hayatında bunlar veziri mesâbesindedirler. Vefâtında ise ikisinden birisi makamını işgal eder. Dünyânın nîzâmı bunlar ile kâimdir.

Aziz Kardeşlerim; Şeyhimiz meşrebi Sıddıkîdir demiştik. Dikkat edilirse mühimdir. Seyyid Tâhâ hazretleri, Kerkük kadısı idi. Celâliyet sâhibi. Hem âlim, hem de zengin bir ağa idi...

Amcası kendisine Pir Hazretlerini medhede ve ziyarete lâıyk olduğunu söyler.

Cevâben der ki: “Nice mürşidim diyenleri gördük, hepsini heptettik. (bozguna uğrattık)” Amcası yine söyler; “Bu gördüğün ve bildiğin gibi değildir.” Isrârı üzerine, “Öyle ise onu da imtihan süzgecinden geçirelim” der ve ziyaretine gitmeğe azmeder. Huzuruna gelince: Nutku tutulur, mahâretini unuttur, nice hârikulâde haller ile karşılaşır. Bilâ kaydı şartsız teslim olur ki, bir daha vatanına dönmez.

Seyyid Taha Hazretlerinin Mîsâli: Hazreti Ömerin geliş tarzına yakındır... Vezirlik misâli de Hz. Ömer (ra) gibidir. Hz. Ömer (ra) de kabadayılık ile geliyor ama Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ‘a tabî’ olup veziri oluyor.

Mürşidimiz Hazretlerine gelince: Hepimizce mâlum olduğu vechîle, babası Kutbul Em’an Gavsuz zaman olup, ilmîne, irfânına aşk ve muhabbetine her müslüman hayran olurdu. İsmi Seyyid Muhammeddir. Künyesi Hazîn. Bilâ şek, velâ şüphe, bu lakabı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) vermiştir. Ol Emin, Şeyh Osman’ın en seçkin halifelerindedir. On iki evlâdı vardır ki: Birisi Abdullah olup, Diğer 11 kardeşin isimlerinin sonu “...din” ile biter. Alâaddin, Şerafeddin gibi bitiyor. Hayru bereketlerinden müstefid olur Arzu Zemin, içlerinden müstesnâ olan müceddîdi Ahdû Hazîn. İftiharla söyleriz ki, Mürşidimizdir, Alâaddin Zülcenâheyn, Kad Vâkâ, vesâra, mahzenî esrar Ali Hüsameddin. Velhamdüillillahî Rabbil Âlemiyn...

Bir zaman rüyamızda Mübârek, âdeta mirkatî (derece) yoluyla bizim bu yazmış olduğumuzun “Hikem tarzında olduğunu” buyurdu. Birde Siirtte Muhammed Abdü’lbâkî’nin oğlu vardır. Rauf isminde ve çok muttâkidir. O da böyle bir şey yapmışmış, bilmiyordum ancak onun ki Gazali tarzında olup onun tezine uygundur. Bizim yapmış olduğumuz Hikem tarzındadır. Yâni Mübârek Şeyhimiz bu eserden memnun kalmıştır. Elhamdüillillah...

İşte bu mübarek: Çocuk çağında şefkatli babasının has teveccüh ve muhabbetine mazhar olmuştur. Zirâ “parlak bir istikbali var” diye söylemiştir. Fakat ne çare ki, kader gülmemiş, ciğer paresine altı yaşında iken, elvedâ etmiş. Ceddi Muhammed Mustafa’nın da (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) yetim büyümesi, teselli için, ona örnek olmuştur.

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

(Bakara / 156)

“Biz Allah’ın kullarıyız ve biz Ona döneceğiz”

Mürşidimiz, ilim tahsiline başlamış ve talebeler arasında seçilir olup, çok ibretli düşünür, derinden derine hikmetler sezer. Tâ ki, kendine bir yol intihab eder. Hemde acziyet ve zillet yolu. İşte, sâdâtlarımız, en kestirim hak yolu olarak bunu seçmişlerdir. Nefis mücâhededesi, beliyeye, musîbet, hüznün, keder, çille, zahmet ve meşakkat ile terbiye etmek. Velhasılı: “Zillet olmadıkça izzet olmaz, zahmet olmadıkça, rahmet olmaz.” Bu cümleyi de kendisi te’yid etmiştir. Şöyle ki:

Mübârek Şeyhimizin kendisi herhangi bir kimsenin işini görse veya baş vurulup da kendisine “Efendim zahmet oldu” filân dense cevâben: “Lâ hayır, Lâ hayır zahmet olmadıkça rahmet olmaz.” buyururdu. Fakat, bir kimseyi kendi işinde çalıştırsa veya bir yere

gönderecekse o o kimse geldiğinde: “Ne hakkımız var bu fakire bu kadar zahmet vermeye, Ümmet-i Muhammede zahmet vermeye ne hakkımız var?” diyerekten o kişinin keyfini arardı. Ama iş kendisine gelince hiç zahmet çekmesine falan aldırılmaz: “Zahmet olmazsa rahmet olmaz” buyururdu. Çok acâibdi çokook... Zahmet olmadıkça rahmet olmaz. Bu cümlelerin misâli de şudur:

Eba Yezid der ki: “Hak Celle ve âlânın meded ve inâyetine sığındım. Emir geldi. Nefsinden ayrıl. Yılan kabuğundan sıyrıldığı gibi, sende sıyrıl gel kapım açıktır. Ün ve şöhretinle gelersen muhâldir diye buyruldu.”

Ebu'l Haseni'l Şâzefî şöyle buyurmuş: Evliyanın bidâyeti, mihnet ve meşakkat ile başlar. Belâ ve musibet ile temizlenir. Sonra onlar ile muâmele başlar. Adetullah böylece cereyan etmiştir.”

Hülâsa: Bu mübarekin halini gören görmüş, bilen bilmiştir. Cihadı Ekber ilân etti. Düşmanları yere serinceye kadar, çok çarpıştı. Tâ ki, Mürşidimiz hazretlerinin davetine mûcib oldu. Gayemize mücmel bir ifâde ile işâret edelim. Şöyle ki:

Mürşidin yanına, aşkla ve şevkle varılır. İmtihan etmek değil yolunda kurban olmaktır esas olan...

Yani, Seyyid Taha Hazretleri gibi değil. Seyyid Taha imtihan için gelmişti ya!.. Mürşidimiz, Mürşidinin yanına böyle değilde, yolunda kurbanlık gibi geliyor. İşte, gaye bu... Mübârek vardığı zamanda orada en meşhur ve serdar olan Seyyid Taha'dır. Seyyid Taha hazretleri eski varlığını tamamen terketmiş ve Pirimize halife olmuştur. Halbuysa çok varlıklı idi. Köy sahibi bey bir adamdı... Hem âlimdi hem de Kadı idi. Meşhurdu. Amcası kendisinin kahyalığını yapardı da iki de bir işi gücü boş bırakıp bir yerlere giderdi. O zaman: “Amuca, bu olmaz böyle ikide bir gidiyorsun” dediğinde amcası: “Oğlum benim bir şeyhim vardır, oraya gidiyorum.” “Vallahi, senin bu gittiğin Şeyhlerin çoğuyla karşılaştık da alt ettik, habtettik, göründükleri gibi de değiller.” Deyince: “Yeğenim, benim Şeyhim olan zât senin bu anlattıklarının dışındadır” dedi. Seyyid Taha'nın gayesi; gidip amucasının Şeyhini de halletmek ki, amucası bir daha gitmesin ve işini gücünü terketmesin. Bu minvâl üzere yola çıkıyor. Yolda Şeyh Ömer ile karşılaşıyor. Şeyh Ömer esâsen Pirimiz'in amucasıdır. Şeyh Ömer, Seyyid Taha'yı kendisine mâl etmek ister. Boş bir alanda karşılıklı birer kaya üzerinde oturuyorlar. Konuşurlarken Seyyid Taha, Şeyh Ömer'in çok hoşuna gidiyor. Şeyh Ömer, Seyyid Taha'ya nazar edince, Seyyid Taha'nın oturduğu kaya peynir gibi şaka şak olup parçalanıp ufalanıyor... Bu keramete rağmen Seyyid Taha: “Bu, beni tatmin etmez.” diyor. Ve yollarına amcası ile devam ediyorlar. Hz. Ali Hüsameddin'e varırlar. Kendisi için bir sohbet tertiplenmiş ve huzuruna varmış. Mübârek Ali Hüsameddin o gün sadece Emevîlerin, Abbasîlerin, Selçukîlerin meselelerini baştan başa anlatmış. Seyyid Taha ise: “Ben buraya tarih öğrenmeye gelmedim.” diyor. Ama, acayibine gidiyor ki, çok güzel anlatıyor ve insanı cezbeden bir hali var. İkinci gün de Osmanlılardan vs. bahsediyor. Üçüncü gün vardıklarında, Mübârek bir nazar ediyor ki sanki Seyyid Taha'nın her tarafı gümüş kesmiş. Bir başka nazarla sanki altın olmuş. Bunlar yetmiyorda bir başka nazarla bu sefer ulvîyyete varınca artık altının gümüşün ne önemi var. Gök âlemini seyrederken harikâları görünce kendisini tamamen bedhûş durumuna geliyor. Oturduğu yerde yükseliyor, alçalıyor... Ellerini yere yapıştırıyor ama nâfile... “Aklımı kaybettim!..” diyerek ağlamaya başlar. Teftiş yapmaya “pes”

der... O zaman Hz. Pir (ks): “Seyyid Taha, korkma, eski halini mi yoksa bu halleri mi tercih edersin?” buyurur. Elbette o âlemi görenin bu âlemin altın ve mevkisinde gözü kalmaz ve tamamen sıfıra düşer. Seyyid Taha’da o zaman tam teslim-i kullîye ile teslim olup ayağını öper, kabuliyetini dilediğini ilân eder. Bir daha da memleketine asla dönmez. Oradan mâlumât verdi ki, Efrad-ü-ayali nvarsa “toparlayın gelin” dedi. Bir daha oradan hiç ayrılmadı. İşte Mübârek Seyyid Taha böyle bir zâttır. İlim sahibi, varlıklı ve kabadayı...

Mübârek Şeyhimizin, Pirimize gelişi; Ebu Bekiri Sıddık (ra) tezindendir. Yolunda kurban olmaktır. Şeyhimiz Hazretleri vardığında Pirimiz Şeyhimizi Tekkede rabita için orada burada tutmadan, halk içinde bırakmadan ve doğrudan doğruya özel olarak Seyyid Taha’ya teslim edip “Bu sana emanettir” buyurmuştur. Seyyid Taha’ya misâfir olarak bırakıyor. Daha önceden hiç bir kimseye burada böyle bir uygulama olmamıştır. Her gelen çileye giriyor, vs. Ve fakat o gece Mübârek Şeyhimizin aklına gelen şey şu idi: “Mübârek Pir’in haline diyecek yok, çok harikalığı vardır. Debdebesi çok, şöhreti acayib şekilde almış yürümüş... Çok kalabalık bir tekke. Bunlara rağmen acaba babasından kendisine intikal eden şöhret sebebiyle mi bu hale sahib olmuş, yoksa kendisinin istiklâli sebebiyle midir bunlar.” diye fikrine geliyor. Yani, “Halkı etkileyen ve bu varlığı ortaya çıkaran güç nereden geliyor? Kendisinin gücü mü? Yoksa, Dedesi Osman-ı Sıraceddin (ks) ‘den mi almaktadır bu gücü ve te’siri” diyerekten düşünür. Halbuki, kendisine o kadar kıymet ve değer vermiş, çok iyi bir kimseye de teslim etmiş iken... Ve hemen o anda Hazreti Pir’den bir emir, bir ferman gelir ki: “Alaaddin musarrahdır, serbesttir, gidebilir” diye. Bu emir aniden bildirilince Hz. Şeyhimiz sabaha kadar ağlamakla geceyi geçirmiş ve çok üzülmüştür. Seyyid Taha da kendisine teselli veriyor: “Alaaddin, üzülme iyi olur inşaallah...” diyor. “İltica etmiş iken şimdi de gidebilir deniyor, bu nedir başıma gelen Allah aşkına!..” diye ağlaya ağlaya bir hoş olmuş ve neticesi sabaha kadar hiç uyumamış. Sabah namazına abdest tazelemek için dışarı çıkınca avluda bir samralık varmış oradan geçecekde ilerde abdest alacak, samralığa bakıyorda: “Allahü Zülcelâl’e her şey ma’lûm, keşke bu samralık (gübrelik) ben olaydım da bu hale düşmeseydim. Samralık olsaydım huzurda olurum da bu hale düşmezdim. Ne olacak benim bu halim?” diyerekten kendi kendine samralık olmayı istiyor. Samralığı geçmiş abdesti alıp dönerken hiç umulmayacak derecede, umulmayacak bir devrede Ali Hüsameddin Hazretleri karşısına çıkıyor ve şöyle buyuruyor: “Keyfe halüke ya nuri ayni” buyuruyor. Mübârek akşamleyin “serbesttir, gidebilir” diyor, sabah karşısına çıkıp: “Merhaba ey gözümün nuru halin nicedir, nasıldır?” buyurunca Şeyhimiz: “Hiç takatım kalmadı mest oldum ve duvara dayandım da üç kere Elhamdülillah diyebildim” diyor. Bu minvâl üzere orada kalmış alacağını almıştır. İşte Hazreti Sıddık (ra) meşreblidir dediğimizin esası; Hz. Sıddık’ı (ra) Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) imana davet ettiğinde Hz. Ebu Bekirin (ra) herşeyi mükemmel hiç bir zaman tereddüdü de olmamıştır. Ancak, Ebu Bekir’i Sıddık (ra) dahi: “Acaba iknâ decek bir emmâresi var mıdır?” diye fikrine getirince, Aleyhisselâtu vesselâm: “Sen Şam’a giderken gördüğün rüyayı tâ’bir eden kişinin tâ’biri senin sandığında durmaktadır ya Eba Bekir...” buyurunca diyecek birşeyi kalmamış ve kani olmuştur. Bu hal karşısında Rasulullah’ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) risâletini nasıl tasdik etmesin?.. Hz. Sıddık (ra) ise İbrahim (as) meşreblidir. Hani, İbrahim (as) de: Ya Rabbi, her şeye kadirsin ama ölüleri nasıl diriltiyorsun, gösterde kalbimde mutmain olsun” demişdi ya... Görmüş ki, bir hayvan ölmüş de

bir çok hayvan parça parça yiyor ve ölen dağılıp gidiyor. “Yarın mahşerde, toprakta parça parça olan insanoğlu nasıl hayat bulur?” diye düşünürken Allahü Zülcelâl “Sen bana mutmâin değil misin?” buyuruyor. İbrahim (as) da: “Ya Rabbi ben mutmâin olmak için gözümle bir göreyim de kalbim mutmâin olsun” diyor. O zaman dört kuşu dört dağdan getirdiler, dördünü de ezip macun gibi yaptılar. Her dağın başına birer parça atıp “davet et bakalım da gelsinler” deyince, dördü de geldiler. Her birisi sağlıklı olarak her şeyiyle de gelip başlarıyla bitişip kalkıyorlar... İşte İbrahim (as) ‘in mutmâin oluşu ile Hz. Sıddık ve Mübarek Şeyhimizin mutmâin oluşu aynı meşrebden oluşlarındandır. Meşreb-i Sıddikîyedir.

Bakınız Şeyhimizin vardığı gece; “Acaba bu zatın varlığı ve manevî tasarrufu, müstakil ve kendisine mi ait, yoksa ecdadlarından intikal eden birşey midir?” diye düşünmesi ma’kuldur (akla uygun). Zirâ, her tabibe teslim olunamaz ki... Ama, öyle bir tabib ki hayalindeki tasavvurları keşfedip sert bir işaret ile uyarıyor. Uyanan Şeyhimiz ise pişman ve mahcûb olup âcziyet ve fâkriyetiyle teslim oluyor. “Ah, ah, keşke bu yaramaz hale düşeceğime şu samralık (gübrelik) olsaydım da gelen giden çiğneseydi.” deyince; bu lisâni tevazu’u karşısında samralık, oluşu yerde bir nur deryası kesilip dalgalanmaya başlar... Akşam ki işaret yerine, üstadı Pir Hazretlerinden sabah inâyet gelir. Elhamdülillah...

Ebu Bekiri Sıddık (ra) da öyle idi; Cenabı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ‘a karşı son derece saygılı ve muhabbeti vardı. Malını ve canını fedâ edercesine severdi ancak, davetin vuku’u anında itiraz ve imtihan için değil de bir emmâre bir âlâmet istedi ki kalbi mutmâin olsun diye. “Rüyan ve Şam’daki rahibin tabiri yetmez mi?” buyurunca tasdik ve te’yid son zirvesine çıktı... İşte böylece Şeyhimiz Mevlana Alaaddin (ks) ‘in Sıddikî meşrepli olduğu isbatlanmış oldu.

Aziz Kardeşlerim; Bu yazılan mevzu’lar hepinizce mâlum şeylerdir. Bizimkisi sadece hatırlatmak, zihnimizi çalıştırmak, vaktimizi hoş etmek, dillerimizi şenlendirmektir.

Umulur ki, Saadatlarımızın şefkat ve merhamet nazarlarına vesile olur. Hadis-i Şerif’in mücibi ve mübâreklerin mücâdelelerine güvenerek, “Sulahaların anıldığı yerde rahmetler yağmur gibi yağar.” İşte, bu vesile ile mühim bir noktaya temâs edeceğiz.

Aziz Kardeşler: Önce mürşidimizin işgal ettiği rütbe ve makamı bir lem’a kadar dahi olsa bildirmek faydadan hali değildir. Mücmel bir ifâde ile îlân ediyoruz ki, Mürşidimiz Hazretlerinin, Kutb-u Azam Kutb-u Cam’-î, Kutb-u Muhammedî, Gavsussakaleyn olduğuna dair izâhât şöyledir:

Allah’ü Azimüşşan’ın kürrü üzerinde umumî veçhile nazarı vardır. Ayrıca has tecellisi de vardır. Her iki kısmında nev’ileri çoktur. Uzun izaha lüzum görmeden, has nazarının hülasası olarak sadece Kâbe-i muazzamaya tayin ve tahsis etmiştir. Bu nazar Lutfi ve Cemalf ile olan bir nazar ki, Kâbe ânvar ile dolar taşar. Sâir, lâyık yerlere de uzanır. Müteâkiben, rahmetini bağışlar ki, her yirmi dört saatte, yüz yirmi bölümlük rahmeti o noktaya tahsis eder. Altmış tavaf edenlere, kırkı namaz kılanlara, yirmisi de Kâbe’ye nazar edenlere, Kâbe’yi kasdederek ziyâret etmek sahibini ziyaret gibidir. Zira, tayinden münezzehtir. Hacerü’l Esvede karşı durmak veya istilam etmek, mübayaa ve ahdü misak yerine kaimdir. Hacerü’l Esved, halisâne gelenlerin paslarını kendine çekerken kendisi kararır. Onları pâk eder, kıyamet âleminde şahidlik verir.

حجة الله فارضة

Kezâlik bu muamele insanlar üzerinde de mevcûddur. Kademe kademe içlerinde tayin ve tahsis edilen, tecelliyata lâıyk ve uygun olanlar vardır. Kâbe mesabesinde bir kutub vardır ki; mevcûdiyeti Hazreti İsa'nın (as) nüzûlüne kadar devam eder. Bu zata gelen yüz yirmi rahmetin altmışı; kalıbı, kalbi ve Ruh-u mukaddese'nin etrafında pervâne gibi dönenler veya mekşuf ve mest olanlar veya irtibat ve alâka gösterenlere mahsustur. Kırkı ise, ehli tevhid olan müslümanlara şâmildir. Yirmisi, diğer milletleredir. Bu zatın eline kavuşmak, istilam etmek, mübâyââ ve ahd-ü misak vermek Hacrû'l Esvedin timsâlidir. O'da, "Hüccetullahı alel alemin"dir. Müyesser olanlara ne mutlu. Tevfik Allah'tandır. Bu cümlenin müeyyidesi ise, Ebu Abbas Ahmet Şahâbetin şöyle buyuruyor: "Eğer şeriatın muhalefeti olmasa, zamanın kutbunu müvacehet etmek, Kâbe'den hayırlı ve efdaldır diye hükmederim." diyor. Bu bir hakîkattir. Zira Kâbe, Halîl'in (as) yapısı, Mü'minin kalbi ise Celîl'in (Celle Celâluhu) yapısıdır. Tecelliyâta daha lâıyktır.

Bakınız ne diyor Ebu Abbas Ahmed Şehabeddin: "Lev lâ muhalefetü'l şeria... Eğer şeriata muhalefet etmiş olmasaydım, zamanın kutbuna muvâcehe kılmayı (yönelmeyi) Kâbeye muvâcehe kılmaktan daha faziletlidir diye hükmederdim" diyor. Bu sözler acayibe gidebilir ama Allahü Zülcelâl'in Kâbeye olan nazarı ve üzerindeki teveccühü esâsen onun kendi sıfatıdır. Yâni, Kâbe zâtıolamaz. Allahü Zülcelâl'in, sıfatı olabilir. Arş dahi böyledir. Zirâ, Allahü Zülcelâl'in kendi nuru bile sıfatıdır. O sebeble zamanın Gavsı kâmil ve keşif ehli olunca onun teveccühü zâtıdır. Ve bu sebeble Kâbeden çok üstündür. Kâbe'nin mededi; Kâbe etrafında tavaf eden, namaz kılan veya dahilinde olup kâbeyi seyredenleredir. Halbuki Gavs için tahdid ve sınır yoktur. Dünya çapında bir mededi vardır. Aşk-ü-meşkle yakınında olanlara olduğu gibi uzaklarda olanlara da vardır. Üzerinde olan 120 rahmet kürrenin her yerinde geçerlidir. O sebeble diyeceksiniz ki nasıl oluyor?.. Meselâ benim memleketim Siirtte, Şeyh Ebu'l Vefâ (ks) Hazretleri ki "Tacü'l Arifin" olan bu zâtın türbesi vardır. Bir zaman zâlim bir vâli geldi; Ebu'l Vefâ Hazretlerinin türbesini de etrafındaki kabirleri de yıkıp yerle bir etti. Çünkü vali evi orada idi. Vâli ise karşısında kabir görmek istemiyormuş. Eski devreler idi... Neticesi hiç bir şey kalmadı orada sadece bir ağaç vardı. Emmâre olarak o kaldı. O zaman beldede elektrik yoktu da Vâlinin evine özel bir şeylerle elektrik elde etmeye çalışıyorlar. Kurban bayramı da yakın olup bayrama yetiştirecekler diye uğraşıyorlar.

Biz Şeyhimizin yanında olup beraberce oturuyorduk. Taha isimli bir kimse ağlayarak geldi ve Şeyhimize anlattı: "Efendim, bu zâlim adam böyle yaptı böyle etti. Hazreti Ebü'l Vefâ'yı bu hale getirdi" diye başladı anlatmaya. O zaman Mübârek: "Eee, Taha ne diyelim... Ne diyelim O Ebü'l Vefâ ki, kendisi değilde kemikleri bile Allah nezdinde Arş'ından daha efdaldır, daha mu'teberdir ve kıymetlidir" Vallahi bu şekilde buyurdu. Ertesi gün Vâliyi bir emirle merkeze çektiler ve Siirtte bayram yapamadı. Vâlilerde böyledir geçip giden bu zaman seli içinde... Veliler ise Onlarda her zaman böyledir...

Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Medine-i Münevver'ede yatıyor, meskeni oradadır ve Medine efdaldır. Fi'l hakika umumî olarak Allahü Zülcelâl'in evi olan Kâbe'nin orada bulunmasından dolayı da Mekke daha efdaldır. Fakat İmam-ı Malik'e (ra) göre; "Medine, Mekke'den daha efdaldır" Mekkedeki Kâbe taştır. Medinedeki Rasulullah (Sallallahu

Aleyhi ve Sellem) ise şahsiyettir. Kâmil olan insanoğludur... Neden? Hatta, İmam-ı Malik'in buyurduğuna göre Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) cesedi olduğu gibi duruyor. Ama, âlem değişmiştir. Yoksa seneler sonra Yezid'in biat devresinde Medine'ye geldiklerinde; erkek olarak hiç bir kimse evlerinde kalmadı kaçıp gittiler. Ve hainler üç gün boyunca Medine'yi mübah kıldılar... Herşeyi yapmayı serbest ettiler ve neler oldu neler... Biz sanıyoruz ki eskilerde bir şeyler olmadı da hepsi bizim devremizde böyledir... Yani, Emevilerin Yezid devresinde Medine-i Mübârekede neler ettiler. Hatta ehl-i Bedir hayatta idi. Onlardan da çoklarını şehid ettiler... Evleri de 3 gün mübah kılmışlar ki, isteyen istediği gibi girip çıkıyor ve her türlü melaneti işlemelerine izin veriyorlar!.. Ve o üç gün boyunca Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Mescidine de girende olmadı. Said İbn-i Müyessir gibi Abdullah ibn-i Abbas'ın (ra) yetiştirdiği çok değerli kimseleri de şehid ettiler. Said İbn-i Cübeyir (ra) Haccac tarafından şehid edilmiştir. İşte bu Said İbn-i Müyessir (ra): "Büluğ çağında olmadığım için o üç günde ben mescide girerdim de namaz vakti geldiğinde Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) türbesinden âdeta ezan da okunurdu, ikâmet de edilirdi ve namaz da kılınırdı, 3 gün boyunca ben bunları duydum" diyor.

İmam-ı Mâlik'in deyişine göre ise; Aleyhisselâtu ve'sselâm'ın yattığı yerde, değil ki kendisi değdiği toprak dahi Arş'tan üstündür. İnsan ayarında hiç bir şey yaratılmamıştır. Meleklerden de üstündür. Amma, insan olması lâzım insan... Ancak, beter oldumu da daha beter olur. Onun için Kâbe'nin imdadı 120 olup kendi civarında olanlardır. 60'ı tavaf edenlere, 40'ı namaz kılanlara, 20'si ise Kâbe'yi seyredenlere olup Kâbe dahilindedir. Amma, zamanın Gavsıyyet makamında olan zâtın yevmiye 120 rahmet inerde umumîdir. Tahdidli değildir. İşte Ebu'l Abbas'ın dediği budur. "Eğer şeriata muhalefet olmazsa doğrudan doğruya zamanın Gavsı kim ise Ona, Kâbe olarak yönelin diye söyledim" diyor. Ama ancak kendisi gibi olanlar Gavsı bilebiliyorlar. Kâbenin tecelliyatı zâtiyye değil de sıfatiyyedir. Ama bu zâtın üzerine olan tecelliyât ise; tecelliyat-ı zâttır. Böyle olunca da kat be kattır.

Nitekim Muhammed Ma'sum, İmam-ı Rabbanî'nin oğlu olup şöyle buyuruyor: "Ra eytü Kâbe tü'l muazzemete tuanikunitu kabilluni bi iştiyakın has" Gördüm ki Kâbe beni muanaka etti ve öptü. Candan titreyerek Kâbe beni muanaka etti (kucakladı) ve öptü. Candan titreyerek Kâbe öpmüştür. Diyeceksiniz taşlarımı gelmiş. Hayır, Kâbenin kendine has meziyetleri vardır. Niketim Gavsû'l azam diyor ki görüyorum ki bazı kimseler Kâbe etrafında dönmekteler. Kâbe ise benim etrafımda tavaf etmektedir. İşte böyle esasen. Evliyaullah bir harikadır ve enbiya temsâlidir. Tecelliyat-ı zât ancak insanlara olur. Başkaca hiç bir şey onu kaldıramaz. Arş'dan tutta yeryüzüne kadar hep gökte bir Kâbe vardır. Beytu'l Darah, Beytü'l izze vs. en azimi olan ise Arş'dır. Arş dahi tecelliyat-ı sıfattır. Onun için insan Arş'dan çok daha efdâldir.

Pirimizin de tecelliyatı zâtâ mazhar olduğu âşikârdır. Şöyle ki: Şeyhimizin ağabeyisi Şeyh Şerafettin baba yerinde idi. Çok kabadayı ve celalli idi. Onun için Şeyhimiz Pirimizin yanında iken düşünüyordu ki: "ben ağabeyimin karşısında ne yaparım" diye. O zaman Mübârek pirimiz derhal işâret veriyor ki; "Velev ki bir taş üzerinde kalsan dahi bunu yürüteceksin. Bir varacak yerin kalmasa dahi" buyurunca artık hiç dinlemedi. Ağabeyisi ile aralarında ufak tefek "ne oluyor?" filan olurdu. Senelerce böyle geçti. Zaman geldi gitti... Memlekette kavga niza' olsa sohbetine eletince derhal hallederdi. Şeyh Şerafettin gerekirse

döverdi. Resmi hakimlerden de ilerde idi. Karşısında kimseler konuşamazdı. İlmi de fevkâlede idi.

Bir gün babam Allah rahmet eylesin babam rüyasında görüyor; Şeyhimiz önde babam arkasında gidiyorlar. Karşılarında bir tepe gelmiş tepenin başında ise bir heykel durmaktadır. Mübârek şeyhimiz varınca durmuş ve bir şeyler okuyup heykelin başından aşağı üfürmüş ve “Ben arkasındayım” buyurmuş. “Bir baktım ki heykel Şeyh Şerafettin’e dönüşmüş ve dirilmişdi.!” diye anlatmıştı.

Netice olarak kâbe Halil (as) yapısı, insan ise Celil (Celle Celâluhu) yapısı olup Kâbeye olan tecelliyât sıfatı, Gavsa olan tecelliyât ise zatıdır.

“Ah kardeşim ah!” Sonrasında Şeyh Şerafettin Şeyhimizin seçtiği Darü’s sefâ için yer seçmişsin” diyor. Ondan sonra ise melek gibi oldu Mübârek” Aynı zamanda da o tepeye defnedildi Şeyh Şerafettin. Hayran oldu o tepeye. Darü’s Safa Tepesi... Şeyhimizde o tepeye defnedildi.

İşte Mübâreğin hayatı böyle geçti gitti... Ancak asla siyâsetten bahsetmez, yanında da siyasetten anılmazdı. Hatta yanında konuşuyorlardı da; birisi İnönü diğeri de Menderes filan deyince hemen “Katiyyen devlet ricâlini ne methediniz ne de zemmediniz. Methetseniz belki lâyıık olmayanlar vardır. Zemmedip kötöleseniz devlet adamıdır bize yakışmaz ve yarar da getirmez.” buyuruyor. Mürşidimizin hayat sistemi bu idi... Şeyh Said isyanı vs. Vallahi inanın ki, şimdilerde meşhur olan Şeyhlerin o zaman ki başları fâre gibi deliklerinden hiç çıkmaz korkarlarken Şeyhimizin kendisi pervasızca her zaman çıkar sohbetler eder ne isterse yapardı bi iznillahi teâlâ...

İşte mürşidlerin bürhanı olan mürşidimiz bu hakîkatı te’yid eder. Hem de pirimizin zamanın kutbu olduğunu da ispat eder mahiyette şu cümleyi buyurmuştur:

“Ol hanika’i makarr-ı esrar ve merkez-i pir azizân.

Feyzler saçılır ki, has-û-avam. Cihanı doldurur,

Her subh-û-şam. Yüzbin sâdatın,

Pâk ruhları müctemi’ olurdu.”

Mübârek mürşidimiz Pirimiz hakkındaki manzumesi Farisidir. Sadece kastettiğimiz gayeyi te’yid eden cümleyi zikrettik. Aynı zamanda, Kutbu’l Ferd olduğunu da te’yid eder. Yukarıda kutbuyyeti Muhammedi demiştik. İzâhı ve açıklaması şöyledir: Aktab nev’ileri çoktur. İhtiva ettikleri ûlûm ve esrâr, rütbe ve makamları anlatmaya vaktimiz kâfi gelmez. Ancak, mücmel olarak kutubların halleri müstakil ve Has Rasullerin hallerinin timsâlidir. Taklidi yolu ile kutbiyetin muayyen bir makamı var. Ednâ olmaz. Fakat terakkiyat olur. Kademe kademe terakki eder ki, ulaşır. Dahası, eshâb, dahası enbiya, dahası Rasûl, dahası Ulu-l Azam resüller, dahası Fahri alem Muhammed Mustafa (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)...

Hülâsa: Kutubların mâhiyetini, sağ olursak bu yazının nihâyetinde, evliyaların terakkiyat, gaye ve mahiyetlerini imkân nisbetinde anlatıp da, dilimizi, kulaklarımızı, gözlerimizi şenlendirelim inşâAllahu Teâlâ.

Şimdilik kısa olarak: Veliler, nebilerin taklididir. Kutublar, muayyen ve müstakil olan Rasûllerin taklitçisidir. Yani Davudî, Ademî, Nuhî, Musevî, İsevî, İbrahimî, Muhammedî... Bazısı ilk rütbede kalır. Kimi iki, kimi üç, kimisi hepsini cem’ eder.

İşte bu kutbu'l Câmî' ki, böylesi olan Muhammedîdir. Burada sadece şunu bilelim ki:

Birinci makamı işgal eden, üst makamın esrârına muttali' değildir. Fakat üst makamı işgal eden zât; ednâ (alt) makamların, esrâr ve ahlallerine muttali'dir. Kutbiyet makamını işgaleden zât: Hak Celle ve Âlânın halifesi ve Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) nâibi mesâbesindedir. Ancak Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ile teşriki mesâisi, işgal ettiği makamı nisbetine göredir. Az veya çok Cenabı Rasulullah'ı (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) müşâhede eder. Şâyet terakkiyatı, son makama ulaşmış rütbeleri cem' etmiş ise, o zât, Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) taklîden gölgesi mesâbesindedir. Asla ayrılmaz. Nitekim, Mürşidimiz hazretlerinden, Pir hazretleri hakkında tekrar tekrar işittik. Buyururdu ki; "Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) emretmedikçe, bir nesne dahi yerden kaldırmaz, Alhâk ve edebiyatı ondan öğrenir, dâima tahtı tasarrufundadır."

İşte bu hakîkatı te'yid eder mâhiyette müstesna zâtların sözleri vardır. Hallerine göre buyurmuşlardır. Bu zatlardan Ebu Hasan El Şâzeli ve Halifesi Abu Abbas El Musî ve benzerleri şöyle buyurmuş: Namazda, tahiyyat okurken, "Esselemü aleyke eyyühennebiyyü" dediğimde Rasulullah'tan (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) cevap gelmese kendimi insan sınıfından saymam. Velhasılı: mârifet ve bilgilerine göre konuşmuşlar. Meselâ: Şeyhü'l Hazin (ks) Aziz, münacaatı anında (LÂ TEKUL KE MÛSA LENTERANÎ) Meâli: Bana da "Musa gibi beni göremezsin" deme ya Rabbî. Bu cümleden de anlaşılır ki, o anda Hazreti Musâ'yı taklid etmektedir. Münâcaât ve mükaleme nev'ileri çok, ama makam olarak birdir.

Daha sonraki İbrahimî makamının da taklîdi ve dosdluk nev'ileri çoktur. Bu nev'ilerin bir tanesinin misâli şöyledir: Tasarrufunda enva-i türlü mal mülk vs. bir çok tasarruflar olmasına rağmen nazar edercesine bakar da, dostu Haktan bir an ayrı olamaz. Ve benzeri. Daha sonraki makam Muhammedîdir. Bu makam en yüce bir makamdır ki, tarifi mümkün değil, sadece en üstün meziyeti, haddini bilmek ve âczini itiraf etmektir. Binaenaleyh, bunun izahı, evliya hakkındaki mevzumuzda ilerde gelecek. İnşâAllahu Teâlâ...

Ancak şurada mücmel olarak bir hakîkatı hatırlatmak yerinde olur. Meselâ: Gavsü'l Azam Seyyid Abdu'l Kadir veya Seyyid İbrahim Düssukî hazretleri ve benzerleri çok acaib zevkler harcamışlar. Zira, terakkiyat anında hal değişir, istikrarsızdır. Binaen aleyh, her hangi bir peygamberin makamını işgal ediyorsa o hal galib olur. Yani; asıl ne yaparsa, gölgede onu taklid eder.

Hülâsa: Bu cümlelerin müeyyidesi sarihtir Gavsü'l Azam, her acâib konuşmasından sonra, her harikayı gösterdikten sonra istikrarı buldu ve vefât edeceğine yakın, O mübârek, lâtif ve şerif, yanaklarını toprağa sürerek: "İşte hakîkat ve kemâliyet budur." buyurmuştur.

Ne demek istemiş? Yani, yanaklarını topraklara sürterek "hakikat budur" diyor. Acziyetini itiraf ediyor ve ilân ediyor. Esâsen İmam-ı Rabbani Hazretlerinin de buyurduğu: "Gavsü'l Azam'ın çok konuşması bazı hususlarda buyurmuş olması, bizzât terakkiyatta yüceldikten sonra, tekrar halk arasına inip bulunması gerekir iken bedenen ruhen ne kadar halka inerse o kadar halk onu anlar ve fehmedebilir olurken Gavsü'l Azam'ın yeterince fehmedilmemesinin sebebi; esâsen ruh makamında kalmış ve inememiş olmasından dolayı hep harikalar söylemiş ve halleri bu şekilde cereyan etmiştir." Ne var ki Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) çok yüce terakkiyatı olmasına rağmen halk seviyesine inşi de harikadır ve böyle değildir. Bir çocuk dahi bir soru sorsa durur cevap verirdi... Çocukları

sever, okşar ve konuşurdu. Herkes avam olsun, havas olsun kendisinden mahrum değildi. Sorabilir ve cevabını da alırdı. Neticesi anlaşılabilirdi. İşte mesele budur. Bunun için Gavsü'l Azam'ın harikalar konuşması kendi ruh makamında kaldığından dolayıdır. Sadece üstünlükte değildir. Semavî bir durumdadır. Onun için harikalar söylüyor. Eğer daha da inmiş olsa idi daha istikrarlı olurdu. Nitekim Gavsü'l Azam sonunda yanaklarını topraklara sürterek "İşte kemâliyet bundadır" buyuruyor. Toprak, toprak olacağız!..

Hz. Pir Ali Hüsameddin'in (ks) bu hususda bir acayipliği vardır. Aleyhisselâtu ve'sselâm'ın ruhaniyetinden bir lahza dahi boş kalmış değildir. Tamamen onun idaresinde yürüyor. Böylesi çok nâdirattandır. Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) terbiyesi altında bulunmuştur. Peçe takmasınınin sebebini soruyorsunuz. Şimdi, bakınız bu misilli zâtlar Gavsıyyet makamında ve çok güçlü olunca iki çeşit nazarları vardır. Birisi Celâlî birisi de Cemâlîdir. Birisi heybet birisi üns dür. Heybet ve celâliyet yakıcıdır. Karşısındakini yakıcıdır. Tamamen candan edebilir. Nitekim Eba Yezid Bestami'yi aşkla şevkle arayan kimse onun memleketine kadar gidip bazılarına soruyorlar da diyorlar ki; "Evet buradadır, ama bazen görünür bazen görünmez filan falan." derken başka birisi "Vallahi Eba Yezid buradan ara sıra gelip geçiyor, belki birazdan da geçebilir" derken o anda köşeden Eba Yezid çıkmış da "İşte Eba Yezid!.." diyor. Aşkla şevkle arayan kimseye Eba Yezid bir kere nazar edince adamcağız orada can veriyor. Celâlî nazar işte böyledir. O sebeble Seyyid Ahmedi Bedevi Hazretleri hiç yüzü nikâbsız, peçesiz, perdesiz gezmezdi. Damda günlerce kalır ibâdet ederdi de nikabını açmazdı. Çok celâlli hali vardı. İlk halifesi Abdü'lal idi. Bir de Abdü'lmeccid vardı ki, birgün: "Efendim Allah aşkına ne olursun yanıyorum, cemâlini görmek arzuluyorum" deyipte isrâr edince: "Oğlum Abdü'l Mecid nazar cana bedeldir buna teşebbüs etme illâ isteme!.." diyor. O ise "Efendim Allah aşkına ne olursun bin can olsa da fedâ olsun" deyince Mübârek nikabını açtığı anda bir şah kaleye, tamam bitti!.. Can verip şehid oldu.

Onun için Hz. Ali Hüsameddin (ks) çok acayib harikalıkları vardı. Çok, çok!.. Ahir zaman var ya... Bilhassa insanlara ve cinlere Gavsü'l sakaleyn idi... Nasıl ki, Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Rasulu'ssakaleyn olup başka risâletlerde bôşye bir şey yoktu... Sadece Rasulullah'a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) hastır. Yâni, Gavsıyyeti Gavsu'ssakaleynidir. Cinlerin de her ferdi musahhar olup âdeta titrerler. O kadar da hakimiyeti vardır. Onun için karşısına gelen aşıkı kimselerin canlarına zarar olmasın diye peçe takmıştır ki derhal yanmasınlar diye...

Kezâlik: Hazreti Şahı Nakşibend: Bir gün hulefa ve müridân ile beraber giderken, ağlamaya başlamış. Bu durum, etrafındakilere çok te'sir ettiği için, hepside ağlaya ağlaya mest ve perişan olmuşlar. Fakat, sebebini de anlayamamışlar. Öğrenmek istediklerinde, Mübarek'ten aldıkları cevap şu olur:

"Ah, ah ne kadar aciz, hakîr ve hatakâr olduğumu bilseniz, selâm vermeliğe dahi lâıyk değilim. Fakat, Allah Celle Celelühü'nun setr-ü cemîli setrediyor da, rüsvay etmiyor. Sizler gibi hüsnüzan sahipleri, bizler gibi fakirden bir şey umuyorsunuz." buyurdu.

İşte; acziyetini itiraf ve kabul etmek, rahata kavuşmak demektir. Coşkunluk, taşkınlık, yorgunluk ve sonra da pişmanlık getirir. Evliya olsun, enbiya olsun örnekleri vardır. Meselâ: Hazreti Süleyman âle'nebiyyina ve aleyhisselâm, coşkunluğu anında bir mülk istediğinde bulundu ki; "geçmiş ve geleceklere dahî benzeri verilmesin". Bu isteği karşısında, Allah Celle

Celeluhu icabet edip dileğini kabul etti. Fakat bu kabil vak'aların sonunda pişmanlık verir, mutlaka. Hatta, karınca karşısında dahi hapt (susturup ağzını kapama) olur. İşte açık olarak sarıhtır. Rivâyet olundu ki: Karınca Hazreti Süleyman'a (as) der: "Ya Nebiyallah; bana izin verirsen sana bir nasihatım var. Cevaben: "Peki" deyince, Karınca, yavaşça kulağına şöyle der: "Ya Nebiyallah, birinci olarak Rabbından şu istekte bulunman ki,

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ

(Sad / 35)

Âyetindeki Süleyman; "Beni bağışla bana benden sonra kimsenin ulaşamayacağı bir hükümlanlık ver" Yâni bana öyle bir mülk ver ki benden sonra da kimselere verme... Demek ki sende haset kokusu olduğu anlaşılıyor. Sende haset kokusu olduğu anlaşılıyor. Deyince Hazreti Süleyman'ın (as) derhal rengi değişir, sapsarı kesilir.

İkincisi olarak ise; "Seyyidin Rabbü'l izze Cellecelâlihu karşısında üç vecihten dolayı edeb hilafına gittin, cür'et ettin.

Birincisi: Mülkü kendi nefesine isteyip başkalarını düşünmeyip, unutmandır. Cömert ve kerem sahibi olmayıp, bahil ve hasisliğe yeltendin.

İkincisi: Allah'ın mülkünü, vefâtından sonrada, başka bir kimseye verilmemesini talep etmenle hırslı olduğun anlaşılıyor. Hayatta olmanla beraber mülkü istedinde senden sonra dahi kimseye verilmemesini istedin. Sen ortak mısın? Ne âlâkan var ki, mülkü kendine mal ediyorsun. Çok hırslısın bu ise apaçık..."

Üçüncüsü: Hakîki mülk sahibi karşısında kendini mülk sahibi sanman mârifet noksanlığına delildir."

Son olarak da şöyle der: "Sen, mülküm mülküm diye iftihar ediyorsun. Yekûnu nedir?" diye sorunca:

Cevaben: "Hâtemimdir. Yani yüzüğümdür." der.

Karınca: "Of, of bir yüzük içine hasredilmiş bir mülke iftihar mı edilir?.. Her zaman yanında taşıdığın bir yüzük içine hasrolmuş bir mülke mülk mü diyorsun da böbürleniyorsun." der. Esâsen Süleyman'ın (as) bu yüzüğü mührüdür ve üzerinde:

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Neml/30)

"Mektub Süleymanadır Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla (başlamakta) dir."

Bunları karınca söylüyor karınca... Haddini bildirmiş... Kadiri mutlak olan Allahü Zülcelâl böyle konuşturmuş...

Esâsen Süleyman'ın (as) mührü "bismillâhirrahmânirrahim" dir. Yarın bu mühür Dabbatü'l Arz'a verilecek de; kafirden, mü'mini bununla ayıracaklardır. Bunu burun ucuna deydirdi mi kişi kâfir ise tamamen simsiyah kesilecektir. Dabbetü'l Arz ise hani Salih'in (as) öldürülen devesi (nakası) vardı ya odur esâsen. Ondandır meydana gelmiştir. Bir harikası vardır.

İşte evliyalara da bu haller vaki'dir. Sonu pişmanlıktır. Fakat, hakîkatın son zirvesi acziyettir. İsbatı, evliyanın terakkiyatı bahsinde anlatılacaktır.

Hülâsa: Bu cümlelerden anlaşıldığına göre Pirimizin Kutbiyeti Muhammedîdir. Ve mutlaka bu makamların Camî'dir. Çünkü şekli ve şemali te'yid eder.

Aziz Kardeşlerim; Geçmişlerden olsun veya içinde bulunduğumuz zamanda olsun, her zümre mensub oldukları mürşidin, rütbesini mutlaka ya Kutbu'l-aktab, ya Kutbu'l âzam, ya Kutbu'l ferd zannederler. Bundan aşağı bir rütbeye asla razı olmuyorlar. Fakat, mahiyetini evsafını işgal ettiği makamı, ihtiva ettiği ilm-ü-mârifeti daha daha nice meziyetler ki, saymakla bitmez, akıl sahibleri dahi idrak edemez, asla. Nedere kaldı bu fakir, âciz kardeşiniz ki, idrakimiz akîm, ilmimiz kısır, zekâmımız kısa, cehaletimiz çok olunca, ancak, mücmel, gayet kısa bir ifade ile teberrüken zikredelim ki, kutubluk meziyetinin derecesini, herkes insâfa gelirden, her rastgelene tasavvur ve atfedilmesin.

Öyle ya, herkes hepisi Gavs olmuş!.. Siirtte Şeyhimizin huzurunda idik. Kendisine soruyorlar ki; “Bir zümre var ki Şeyhlerine Kutbu'l Aktab diyorlar, kutub bile değil ama, böyle söylüyorlar, ne dersiniz?” diye sordular. Biz Antalya’dan gelmişiz, hal-ü-durumumuzu sordu. Biz de halkın dilinde dolaşan kutubluk vs. konusunda bir açıklık versin arzuluyoruz. Ancak Mübârek de bir şey söylemiyor. Dayanamadım ve: “Efendim, bunların kutbu'l Aktab deyişleri iftira değil midir? dedim. Cevâben: “He vallahi iftiradır.” Buyurdu. “İşte bende bunu istedim.” dedim. Bunların davaları işte budur...

Şah-ı Nakşibendi Hazretleri buyuruyor ki: Herhangi bir mürşid ki kendisinde velâyet yoktur, herhangi bir kerameti de yoktur, keramet sahibi de değildir. Ama kendisi cemaatına velâyet tezini yürütüyor ve denkleşen bazı halleri de kerâmet diye söylüyor. Etrafındakileri inandırmak için velâyet ve kerâmet davasında da bulunuyorsa böyle bir kişinin sonu, hatimesi mutlaka su’i hatime (kötü son) dir. Belki de ale’l küfre gider. Neden? Çünkü, iftira Allahü Zülcelâl’edir. Velâyet ve kerâmet Allahü Zülcelâl’e aittir. Kendiliğinden satın alınmaz. Kişinin kendi varlığıyla olmaz. Bu Allahü Zülcelâlin lâıyk göreceği kişiye verilir. Allahın velisi Evliyaullah deniliyor ya... Velâyet, Allahü Zülcelâlin velisi olunca yetkilidir ve etrafına bir yarar sağlar. Avam kısmı gibi değildir. Salihdir en azından... Veya Sıddıkîn kısmına da çıkabiliyor. Kerâmet ise bir insanın rastgeleye yaptığı veya gördüğü şey kerâmet kısmından olmayıp istidraktır. Kerâmet ve ihsanından bir kerâmet imkanı verir. Yoksa bu yolda değilse şeytan’ın bir istidraktır. Şeytana kapılır gururlanır ve kendi kendine de kerâmet velâyet davasında da bulunduğu için akibeti Şah-ı Nakşibend’in (ks) buyurduğu gibi su’i hatime dir. Neden? Çünkü, Allaha iftiradır. Çünkü Allahü Zülcelâl öyle buyuruyor.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

(Saff / 7)

“İslama çağrıldığı halde Allah’a karşı yalan uydurandan daha zâlim kim olabilir? Allah zâlimler topluluğunu doğru yola erdirmez.” Acaba Allahü Zülcelâl’in vermediğini, âdeta Allah vermiş gibi kendi kendine bir görüntü ile Allah’dan olmadığı halde Allah’dan olmuş gibi yaparsa bu Allah’a iftira değil mi? Allah’a iftira edenden daha zâlim var mıdır? Zâlimin akibeti ise; Allah zâlimlere hidayet vermez.

Hazreti Şah-ı Nakşibend (ks) böyle buyurduğu gibi, Ebu Haseni’l Şazeli de: “Bir kimse daha henüz halkın halini mürakebe edemeyecek bir şahsiyet iken, esâsen nefsinin ateşini söndürmeden saf bir hale gelmeden sadece gelip gidenlere elini öptürmekle, kendisini mürşid olarak yeterli görüyor ise Allahü Zülcelâl’in inâyet nazarından düşmüştür. Allahü Zülcelâl’in böylesi kimseye inâyeti yetiştirmez ve yardımcı olmaz ve perişan olur.” Onun için

Ebu'l Hasani'l Şazeli bizzâtihi böyle anlatıyor. Bir kişi kendisini halka mürşid olarak arzetmiş halbuki kendisi daha nefsinin ateşinden çıkmış değil, durmuş değil, humûd (sönme) etmemiş iken halkın gelip-gidip elini öpmesi hevesiyle kendisini yeterli görüyor. Halbuysa; "Sakata min ayni'l inâyeti" Allahü Zülcelâl'in inâyet nazarında sakıt olup düşer. Ve Allah ona yardımcı olmaz. Ne olur o zaman? Bir kimse ki; velâyeti yoktur, kendisi velâyet davasında bulunmakta ise de kerâmeti dahi yoktur. Velilik ve kerâmet Allah'ın vergisidir. Ancak kişi nefis ateşini tamâmen söndürmüş, saadatların benzeri olmuş acziyetini ve iflasını ortaya koyup enaniyetten tamamen çıkmış ise Allahü Zülcelâl; evet, kendise elbette ikram eder, ihsan eder... Hele bilhassa, bir erbabından birisi yetiştirdi ise kendisine emir, hüküm ve tasarruf yetkisi verildiyse, böylesi mürşide Allahü Zülcelâl elbette destekçi olur. Ve bu misillî olursa o zaman velâyeti de olur kerâmeti de olur. Kerâmeti olan veli sayılır. Yok eğer kendini veli sayıyor, kerâmet sahibi gösteriyor ise Allahü Zülcelâl'in inâyet nazarından da düşer çok feci' bir hale düşer...

O zaman Şah-ı Nakşibend de buyuruyor ki: "Böyle bir kimse Allahü Zülcelâl'e iftira etmiştir." Allahü Zülcelâl'e iftira edenden daha zâlimi olur mu? Neden? Çünkü, velâyeti ve kerâmeti Allah veriyor. Ama, vermemişse!.. O zaman iftira ediyor ve müfteridir. Vermediği halde vermiş görüntüsü verip halkı kandırıyor... Allahü Zülcelâl'in vermediğini, verdi diye iftira edince (Saff / 7) âyetinin hışmına uğruyor. Allah zalimlere hidâyet etmez.

Esâsen çok, çok ağır... Keşke çöpçülük yapsa da böyle şeylere kalkışmasa idi... Çöpçülük ise ne güzel meslektir. Tozu toprağı süpürür, halka temizlik hizmeti verir. Ama, maalesef insanların gözü çöpçülükte değil Veliliktedir. Zira, onda debdebe hevesi var. Herkesler çok hevesli... Allahü Zülcelâl şuûr versin. Âmin...

Hakikatte ise tarikatın hali bellidir. Saadatların yolu ve hali apaçıktır. Bunların yaptıkları gibi haşa bir krallıkta değildir. Aleyhisselâtu ve'sselâm o kadar kendini sorumlu tutuyor ki: ölen birisi oldu mu hemen sorardı: "Bunun kul borcu var mıdır?" "var ya Rasulullah" "Borcu benimdir" buyuyordu. Halka külfet olmak haşa mümkün mü? Halkın borcunu derdini dahi düşünüyor... Hz. Sıddık (ra); ma'lûm, varını yoğunu vermiş, hiç kimseden bir şéalnamış... Verici olmuş da alıcı değil... İşte tarikatın ana temelleri bunlardır. Halka tarikatın edebini edebiyatını öğretmişlerdir. Zühde girmişler... Hazreti Ömer (ra); Hazreti Sıddık'ın (ra) tezini araştırır da yapmaya çalışırdı. Hiç bir zaman denkleştirememiş de Tebûk Gazvesinde tabi millet varlığını ortaya koyuyorlar. Çünkü, gazveye ihtiyaçlar vardı. İlân edildi. Hazreti Osman (ra); getirdi ortaya şöyle yığdı da Aleyhisselâtu ve'sselâm eliyle savurarak "Allahümme rızaen Osman fakat rıdaytü" "Ben Osmandan razı oldum sende razı ol Allahım" buyuruyordu. Tabi ki kömeli bir meblağ... Hazreti Ömer (ra) biliyor ki Hz. Ebu Bekir'in (ra) fazla bir mal varlığı yoktu, "hah, işte bu gün tam günümüdür, bende az çok birşeyler vardır, getirdiğim Ebu Bekirden de fazla olur" demişti. Ne yapmışdı Hz. Ömer (ra), malının yarısını getirmişdi. Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem): "Ne getirdin ya Ömer?" buyurunca: "Ya Rasulullah malımın yarısını getirdim. Yarısını da ayalime bıraktım" diyor. Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem): "Güzel" buyuruyor. "Ya Eba Bekir sen ne getirdin?" buyurunca; Eba Bekir (ra): "Ya Rasulullah neyim varsa hepsini getirdim." der. O zaman Cenab-ı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem): "Ya Eba Bekir efrad-ü-ayâline ne bıraktın?" buyurunca Ebu Bekir (ra): "Allah ve Rasulünü bıraktım ya Rasulullah..." diyor. O zaman Hz. Ömer (ra): Ömer, sen bu

kimseyle mi yarışıyorun, ne mümkün?” diyor. İşte Hz. Sıddık'ın yolu bu yoldur. “Allah ve Resülünü bıraktım nasibleri kesilecek değil ya...” diyor. İşte bu tarikatın temeli budur aziz kardeşlerimiz... Tarikat görüntüsü ile halka külfet olmak ve halkı sömürmek nerede?.. Bu insafsız adamların yaptığı gibi bir tarikat yolu yoktur.

Bir de, yine Hz. Ömer (ra), Hz. Sıddık'ın (ra) ibadetlerini falan araştırıyor vefâtından sonra. Ailelerine sorardı. Hz. Sıddık (ra) kaylûle devresinde ve hele bilhassa teheccüd devresinde Fecre doğru bi “Huu” su vardır ki, odada âdeta kebâb yapılmış gibi ciğer kokusu misk gibi duyuluyordu. İşte Hz. Ömer; Hz. Sıddık'ın (ra) her ibâdetini taklid edebilirdi ancak bu “Huu” nun taklidi hiç mümkün değildi... “Bu Ömer'in işi değil” diye i'tiraf ediyor... Esâsen şühûd hali devresinde idi Hz. Ebu Bekir (ra). Şeyhü'l Hazin diyor ki; Şühûd hali devresinde “ALLAH” demek zikir etmek dahi kişiyi durdurur. Terakkisine mâni olur ve geriletir. Öyle an geliyor ki, zikri durdurmak gerekiyor. Şeyhü'l Hazin (ks)

تزداد الذنوب وتنعكس بصيرة القلوب

Basiret inikas eder (yansır, mağlubdur), zünûbû çoğaltır, diyerek anlattığı şey: “ALLAH” diye zikir yaparken o makamda öyle bir zaman geliyor ki, kalb münakis oluyor. Neden Acaba? Evet insan zikri yapar ki, Allah'a yaklaşmak için, aradaki perdeleri yok etmek için... Tabi ki; kalb-ruh-sır-hafi-ahfa ve neticesi o hale geliyor ki Kalbe zikirle “ALLAH” yerleştirmek...

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

(Ra'd /28)

“Bilesiniz ki, kalbler ALLAH'ı anmakla huzur bulur” buyuruluyor.

İnsan rabbisından uzak oldukça tabii ki O'na zikirle yaklaşım yapar ve kendisini oraya hazırlaması için zikir yapa yapa eğer şühûd haline varırsa Allahü Zülcelâl'in şühûdu ile karşı karşıya gelince... İnsan, aradığı kimseyi bulursa artık onun ismini ismen söylemez ve bir şey demezde sükût eder. Öyle değil mi? Yâni büyük bir kimseyi ona soruyorsun, buna soruyorsun veya ismini söylüyor gidiyorsun... Bulunca ise artık susarsın. Bulunan aranır mı? Allahü Zülcelâle yaklaşım yönünden zikri, rızası vs. arıyorsun, arıyorsun gece gündüz... Ama, şühûd haline eren kimseler, Allahü Zülcelâl celle Celâlihu subhanehu ve teâla'yı sır yoluyla ve bilhassa ahfa kısmı ile müşahede etmektedirler. İmam-ı Rabbâni Hazretlerinin buyurduğu; nikabların, sıfatların tamamen yok olupda neticesi zât celle celâlihu hatta Şu'un dahi olmaksızın... Peki bu hâle gelince şimdi daha hâlâ uzakmış gibi “ALLAH, ALLAH” demek tabi ki hedefini bozuyor. Öyle değil mi?.. İşte Şeyhü'l Hazin (ks) bunun şühûd halinde olduğunu bu şekilde isbat ediyor. En yüksek mertebeyi anlatıyor. Şühûd olunca zikre devam zünübü çoğaltıyor. Zâtullah'a şühûd olunca sükût olur. Zaten tecellinin iki kısmı vardır ki; ceâlli olanı yakıcı, serttir ve eritir. Heybettir. Cemâlli olanı ise Üns dür. Zâti tecelli ise; kalbde, ruhda, sırda hafide değıilde ahfada olmaktadır. İşte böylesi şühûd hali ise Sıddık'ın (ra) yolu olan bu tarikat-ı aliye de olup diğer tarikatlarda yoktur.

İşte yukarda Şeyhü'l Hazin (ks) Hazretlerinin “tezdadü'zzünûb ve tenakise basaire ve'l kulûb” buyurduğu: Bu halde iken zikire devam etmek zünûbu (bu makama perdeyi) ziyâdeleştirir. Ve kalb basiretini noksanlaştırır. Hedefinden saptırır. Halbuysa o anda şühûd halindedir. Zakirun, mezkurun...

Hacı Yasin, Şeyhü'l Hazin'in (ks) halifesidir. Şeyhü'l Hazin'in hocası ise Molla Halil-i Müderristir. Molla Halil'in evlamları da hep molladır. Molla Mustafa, Molla Hasan, Molla Ömer hepsi de meşhur olup aile ilmiyle memlekette çok meşhurdur. Molla Halil-i Meşhur denilirdi. Nerede ilim tasil edilirse edilsin mutlaka ondan icâzet alınırđı. Hatta Şeyhü'l Hazin, Osman-ı Sıraceddin'den dönüşünde kabristanda ziyâretine gitmiş. Kabristana girmeden ayakkabısını çıkarmış ve bu halde üstazının huzuruna varmışđır. Siirtte dönüşünde diyor ki: "Allahü Ekber, üstazımın kabrinden ilâ alane'ssemaî nur sahibidir" mübarek bu şekilde söylüyor.

Molla Halil vefât etmiş ama evlamları da ülemâ kısmından ve çok iyi yetişmişlerdir. Molla Ömer de bunlardan biridir. İşte bu molla Ömer, Hacı Yasin'e diyor ki: "Rad süresi 28. nci âyetinde; (Biliniz ki kalbler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur) buyurulurken, senin şeyhin olan Şeyhü'l Hazin neden (tezdadü'z zünûb ve tenkise basire ve'l külûb) yâni: zikir yapılırsa, hem perdeler artar hem de kalb basiretini azaltır diyor. Böyle kelimeler kullanmışđır. Bu nasıl şeydir? Bunu nasıl böyles? Bir türlü hafsalaya sığmıyor..." deyince Hacı Yasin de: "Olur efendim, olur hocam sorayım." der. Fakat Hacı Yâsin de afacandır. Halifeliği hiç kabul etmemiş, fedekârdır. Şeyhü'l Hazin Hazretleri: Hacı Yasin, sende Şeyh ol da halka yarar sağla" dediğinde cevâben: "Kurban olduğum, Allah razı olur mu, senin gibi Şeyh var iken bende mi olayım müridlik bana yeter böylece..." demiş ve mürid olarak gelip geçmiştir.

Neyse... Molla Ömer'in sorusunu Şeyhine soracak iken o anda az önünde yürümekte olan Molla Ömer'e: "Molla Ömer!.." der. Molla Ömer döner, bakar. Tekrar "Molla Ömer!.." der. Molla Ömer bakmaktadır. Yine "Molla Ömer!.." deyince bu seferinde Molla Ömer: "Ah, aah olmadı böyle" derken tabi ki çok ferâsetli şatır bir kimse Molla Ömer meseleyi çözer ve "Fehmettim, fehmettim Hacı Yasin, tamam anladım..." der. Öyle ya insan çağırırken "Ya ALLAH, ya ALLAH!.." dediğinde uzak olmalı ki yaklaşım istemiş olsun. Ama, karşı karşıya olunca niye çağırırsın. Şimdi filan kimseye "gel buraya" diyorsun. Gelip karşında duruyorken hâlâ daha "gel buraya" desen olur mu hiç?.. Adam gelmiş önünde ya!.. İşte Molla Ömer bu ferâseti anlamış ve demek ki huzur sahibi olan, müşâhâde durumuna gelen bir kimsede o zaman ve halde zikir durur... Çünkü karşında olan kimsenin ismi denilmez artık sükût edilir. Hiç bir kimseden de duyulmamışđır. Mübârek Şeyhü'l Hâzin (ks) gerçekten çok kabadayı, hakikâten harikâlıkları vardır.

Çünkü; İmam-ı Rabbâni (ks) Mübârek, Âlemü'l Akdes'e vardıkları zamanda Batın ve Zahir esmâlarının sırlarıyla kanatlanarak onların sırları kanatları olarak Âlemü'l Akdes'e ulaşır. Âlemü'l Akdes sonsuz bir âlemdir. Ve o âlemde verilecek hediyeler, kerem ve ihsanlar o devrededir. Makamü'l İhsandır. Fakat Şeyhü'l Hazin ise diyor ki: "Kur'an sırlarıyla Âlemü'l Akdes'e ulaşımdı"

طیوری لهم جنا حان ❁ من نورسر القرآن ❁

سرأهم طيران ❁ الى لقاءالديان

"Benim kuşlarım, beni uçuranlar; Kur'an sırlarıyla kanatlandılar" diyor. O da bu yolla ulaşılıyor.

Şeyhü'l Hazin için Şeyhimiz birde şöyle buyurdu: "Yâni, Mübârek Şeyhü'l Hazin, ne zaman ki Şeyh Osman'dan dönüş yapınca geldiğinde görüldü ki babası ölmüş, anası ölmüş, evleri de bir yangınla kül olmuş bir şey kalmamış... Köyünde oturacak bir yeri de kalmamış..."

O zaman, O da kerpiçten bir şey yapıp oturmuş. Ancak, halkın gelişi artınca taşlık ve yaygın bir yere yerleşiyor. Tillo yolunda... Tillo Şeyhleri de meşhur ve biraz da gacaradı. "Ula ne olmuş yahu!.. Bu kimmiş, Abdû'nun oğlu gelmiş de Şeyh mi olmuş!.. falan, filan" diyorlar. Ama bakıyorlar ki Şeyhü'l Hazin'in etrafı çoğalmış "Çâre nedir?" "Çaresi, bunu iyice bir dövelim de bu memleketi terk etsin..." diyorlar. Başta Hacı Yâsin ve Ubeydullah, ikisi de Fakirullah'ın halifesi ve kabadayı adamlardı... Sopalarını vs. alıp yürüyorlar... Birisi Tom köyü eşrafı, diğeri de öyle. Niyetleri iyice bir dövmek. Gelmişler oturmuşlar. Mübârek niyetlerini biliyor. Ve öyle bir sohbet etmiş ki, hayran olmuşlar. Ve tamamen kanaat getirmişler. Böyle şeyleri hiç duymamışlar. Tillo Şeyhlerinden böylesi şeyler duymamışlar. Kim anlatacak onlardan. Bunu Şeyhimiz bana anlattı ben de size anlatıyorum. Mübârek Şah-ı Nakşibend (ks) kuvveti karşısında bunlar nasıl dayanabilirdi ki... Dövmeye gelenler bu sefer: "Efendim müsâde et biz sana hizmet edelim, halifelik malifelik istemiyoruz. Hemen hizmetine kabul buyur da yeter." derler. Ondan sonra onları öyle bir hale getirir ki kimseler onları haklayamaz. İşte sonradan Şeyhü'l Hazin'in (ks) damadı da olan Molla Ömer'i ikaz eden Hacı Yâsin bu kimse olup ilk gelişi böyle idi. Sonu da böyle oldu...

Başka tarikatlarda böylesi tecelliyat mümkün de değildir. O tarikatlarda tecelliyat-ı Berkî olabilir. Âdetâ güneş bulutların arkasından bir an görünüp gelip geçiyor, kayboluyor gibi. Berkî dediğimiz, zâti tecelli şavkını, sıfatlar derhal perdeliyor. Yukarıda anlattığımız şekilde olan kimse ancak Nakşîlerde mümkündür. Fakat, bu ise erbâb ister. Öyle rastgeleye de olmaz esâsen... Bunlar ağır meselelerdir. Bu gibi hususları, filhakika böyle söylemekte doğru ve yerinde değildir. Kal (söz) işi değil, hal işidir. Ancak; umarız ki mu'teriz (i'tirazcı) olmazlar. Allahü Zülcelâl'i tabii ki tasavvur edemiyoruz. Bir şey değil ki tasavvur etsek hâşâ. Mahlukun tasavvur edeceği mutlaka mahluktur. Ancak, Allahü Zülcelâlin böylesi kullarında varmış, bunuda bilelim... Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) da mi'raç anında ve sâir vakitlerde dahi şühûd hali olurdu esâsen. Bu hal Rasulullah'dan (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) mi'rasdır. Başka ümmetlerin velileri sıfattır. Zâtî şühûd Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ümmetine hastır ve O'nun mi'rasıdır. Rabbımız, bu mübârek zâtların hayrat ve berâkatlarından mahrum etmesin... Âmin...

İşte anlattığımız gibi Tarikat-ı Âliyye budur. Yolu, edebi, zikri, fikri, şühûdu ve neticesi böyledir. İyice bir düşünün bir kerre şu piyasadakilerin dava ve dalaverelerine bir bakın ki, neresi bu Tarikat-ı Aliyye'ye uyuyor haşa... Kendi kendini mürşid ilân ediyorlar. Yetmiyorda Gavs ilan ediyorlar. Kalleri ve halleri ise ortada...

Onun için, şöyle bir parça akıl sahibi olsalar bu gibi şeye teşebbüs etmezler. Kendini halka beğendirmek için rütbe yakıştırma kerâmet ve bu gibi şeylere kalkışmak şöyle dursun acziyetini ve zavallılığını i'tiraf etmek lâzım yoksa perişan olur. Allahü Zülcelâl'in vermediği bir vazifeyi nasıl kendi kendine uydurmasın bir şekilde dava edersin? Allahü Zülcelâl'in karşısına ne yüzle çıkacaksın? Olur mu böyle bir şey düşünün bir kerre... Allah'a iftiradır bu. Bu gün, sahte bir me'mur devlet tarafından yakalanınca akibeti ne oluyorsa işte bu da öyle... Allahü Zülcelâl'in me'mur tâyin etmediği kendi kendine me'mur olmuşsa. Kullara karşı değil bir de Rabbısı Allahü Zülcelâl'e karşı buna cür'et etmişse varın siz düşünün sonunu. Çok ağır

bu yönden çok... Allahü Zülcelâl bizleri muhafaza etsin ve bunlara şuûr versin. Hepimize de şuûr versin. Tevfikatiyle refik eylesin. Âmin... Şuûrlu olmak şarttır.

Pek Muhterem ve Aziz Kardeşlerimiz: Kutbiyetin, makam ve terakkiyatın üsûlünden, bir zerre kadar zikrettik. Şimdilik rütbesinden ilminden adetinden ve nevilerinden bahs edelim ki, hakikatlar aydınlanmış olurda, lâyıık ve uygun olanla, olmayan seçilir. Hidayet Allahtandır.

Kutbiyetin ilk makamı, rütbe itibariyle kırk dokuz bin küsur rütbedir. Her rütbenin de muhtelif menzili vardır. Kutub olan zât, istidadına göre, terakki ettikçe, rütbeden rütbeye, makamdandan makama yükselir ki, son makama ulaşıncaya kadar o dahi seksen sekiz bin on altı rütbeyi kat etmiş olur. Beher rütbe bir âleme müteveccihdir. Yerin süflisi ve göklerin âlâsına, arşa kadar umum meslek (sülûk yolları), cereyan ve cevelan, yol ve kapıları tahtı tasarrufundadır. Zamanındaki evliyalar, nazarı altında ve kendisine de Cenab-ı Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) nezarâtı tasarruf eder. Bilhassa, nâibi ve timsâli olursa, o zaman cinlerin üzerine de tasarruf eder. Kalıbından ayrılır. Kalbi ile, kalbinden de ayrılarak Rabbısı ile kalır ki, o zaman ol melikü'l vücûd ve allemü'l guyûb el mutasarrufu fi küllî mevcûd olur. Tasarrufu altında tam bir teslimiyet ve tevfihi umûr, halis muhlis varlığı yok eder. Ancak, Allah'u Teâlâ'nın varlığı ile var olur. Tasarrufuna bağlanır, ilham yoluyla emirlerine müntazırdır ve bekler...

İşte bu edebiyatı bağışlayan Hazreti Allah Celle Celâluhu, kalbini namazgâh kılar. Feyz ve envarıyla dolar, taşar. Vücûdun mecralarına sirâyet eder ki, istilâ eder. Hatta istiabetmez bir hale gelir ki, tazyikinden vücûdun menfezlerinde iplik gibi uzar ve bu menfezlerin adedi kadar cereyan eden nurlar ile ruh birleşerek ayrı ayrı hem konuşur, hem görüşür, hem de imdada kavuşur. Ayrıca bunun aksine, huzurunda oturanların veya çarşıda, pazarda ne olursa olsun Şerîfat hilafına her ne vakıa' olursa olsun, işitmek, görmek vesair hallerde yaramayan şeyler, asla nüfûz ve te'sir etmez. Hatta şunu da söyleyelim ki; bir Veli, Allahü Zülcelâl'in sırrına yani bâsiretin açıklığına mazhar olduğu zaman, behemâhal yetmiş iki damarını ıslah eder. Yani zulmanî ve Şehvî enanî hallerinden nura ve hakîkate çevirir. Meselâ: Yalan, Ücûb, Kibir, riya, dünya muhabbeti, hubbu câh, yani dünya ile ilgili şeyer ve şehveti nefsanîye üzerine aslâ te'sir etmez. Muvacehe ettiği kalblerdeki zulmet pasasını yok eder. Vücûdun menfez adedince cereyan eden nurlar, ruh ile birlikte bu âleme tasarruf eder. Himmət ve imdada koşar, kâfi gelmezse meleklerden yeteri kadar tasarrufuna verilir. Her şeyi hak olunca, her batılı yener, her zûlmeti giderebilir. Hatta "kûn" emrine düstûr verilir. Fakat, hissiyatına kapılmaz. Şuûruna maliktir.

"Kûn" kelimesine sahib olacak derecededir. Ancak bunu kullanmaz. Hazreti Ali Hüsameddin'e (ks) gelinceye kadar Irak'ta en çok yaygın olan Kadirî tarikatı idi. Hz. Hüsameddin'den sonra Nakşî geliştirdi. Ben kendim bizzat taksilere binerken şoförlerin "Dahilek ya Hüsameddin!.." dediklerini duydum. Gavsu'l Azam Abdulkadir Geylani (ks) Hazretleri tarikatı olan Kadirîlik biraz durgunlaşınca Rasulullah'a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) başvurup: "Ali Hüsameddine emir verinde benim tarikatıma da el atsın, ele alsın." diye arz edince bu minvâl üzere aracı olmadan doğrudan doğruya Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) tarafından emredilip Kadirî üsûlüyle zikirler başlatıldı. Bir gün "Hanikah" ın damına çıkmışlarda Kadirî zikiri cehrî olarak yapıyorlarken coşkunluk devresinde bir tanesi arkası

üstüne damdan düşmüş boynu kırılıp ölmüş. Oğlu Muhammed Bahaaddin bizzat başında olmak üzere adamı yıkayıp kefenlemişler. Defnedileceği anda Hz. Ali Hüsameddin'e (ks) başvuruyorlar. "Ne emredersiniz?" derler. Mübârek bu adamın baş ucuna gelince "Kat'an ben böylesini (bu işi) kabul etmem" buyuruyor. Ve "kefen içindeki ölü hapsirarak kalkıyor. Kefenden canlı olarak çıkarılıyor. Ve kefen içindeki ölüye Allahın izni ile hayat veren kişi" diye kerâmetlerinden olarak anlatırlar. Neticesi Mübârek "Herhalde kalbinde bir durgunluk falan olmuştur" diyor. Oğlu ise; "Baba, Vallahi ben baştan beri başındayım. Hiç bir canlılık eseri kalmamıştı. Yıkayıp kefenlemişiz. Ancak baş ucunda bazı kelimeler kullandınız ki fehmedemedim. "Ben böylesini kabul etmem" dediniz. Neydi bu kabul etmediğiniz şey?" deyince Mübârek o zaman: "Evladım, ben bu Kadirî Tarikat-ı Aliyyesini kendi ihtiyarım ve enâniyetimle almış değilim. Ceddim (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) buyurdu da aldım. Eğer bu kişi böylesine ölürse halk diyecekler ki Ali Hüsameddin kendi kendine Kadirriye tarikatına sahip çıktı da Gavsü'l Azam darbesini vurdu da bir tanesini öldürdü diye söylerlerdi. Ben böyle iftirayı hiç de kabul etmem dedim. Çünkü halk nazarında Rasulullah'dan (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) emir aldığım meçhûldür. Sanırlar ki Gavsü'l Azam benden razı değildir de darbe vurdu. Onun için böyle söyledim ve biiznillah öyle oldu." buyurur.

İşte kûn meselesi bu gibidir. Kendi kendine "kûn!.." diye değilde bir yararı ve gereği hal var ise istimdâd eder. Taleb eder. Çünkü kendisine düstûr verilmiştir. Hakikaten istediğini reddetmez. Ama, kaza ve kaderi; levh-i Ezelide ve levh-i Mahfuzda kontrol ettikten sonra tasarruf eder. Bazen ise buna imkan yoktur. Zira, mübrem (kaçınılmaz) olan emir asla değişmez. Değişebilenler ise muallak olan emirlerdir. Yani, mübremin Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) dahi değiştiremez. Çünkü o, uluhiyyetin hükmü ve kararıdır. Kesindir. Çünkü onun sonunu ancak Allah bilir. Yerinde değil midir, zarar mı gelecek yarar mı gelecek mahluk bilemez. Ama, imkânı olan muallak kısmından bir şey ise o başkadır. Bazı veliler levh-i mahfuzu görür de levh-i ezeliyi görmezler. Çok dirâyetli olan hem İmam-ı Rabbani ve hem de Hz. Halid-i Bağdadî gibi zatlar ise bambaşkadır. Hz. Halidi Bağdadî buna benzer sözler söylerken İmam-ı Rabbani'nin deyişine göre mi söylüyor yoksa kendisi de görmüş müdür bilmiyoruz. Ama görmemiş olsa herhalde: Bağdad Valisi olan paşa kendisine çok yalvarmış da bir erkek evladı zürriyet olması için de o zaman i'tiraf ediyor ki: Bu fakirin taht-ı tasarrufunda mevcûd değildir. Bu ilahi bir karardır. Çünkü verilmeyeceğine dair Levh-i Mahfuzda değil de levh-i ezeliye karar mübremdir. Mübrem olunca ise kimse değiştiremez. Allahü Zülcelâle aittir. Ama, eğer karar muallak ise bir sebebe dayalıdır. Bir tasaddukta, sadaka vermeye, bir himmete veya birşeyleri yapınca muallak olan karar değişebiliyor. Menfi ise müsbet olabiliyor. Muallak'ın değişmesi mümkündür.

İşte bu vasıfları üzerinde taşıyan zât dağlar gibi istikrarlı, deryalar gibi durgun, müstakîm emre müntazırdır. Bu edebiyatını müşâhede eden Hazreti ALLAH, bu kutbiyetin son makamını işgaline izin verir. Böyle zâta, feyz-ü-kereminden, lütf-ü-ihsanından, bazı sıfatlarından hassalar verir ki, her şeyi onunla iştir, onunla görür, onunla bilir. Kezâlik, diğer sıfatların muvâcehesinde birer birer hassa verir. Meselâ: Basîr, Semiğ, Âlîm, Habîr vesâire. İstidâd ve kâbiliyetine göre mazhar olur ki, o zaman Şeyhül Hazîn'in buyurduğu gibi, yer gök, Cennet Cehennem, Levh-ü Kâlem, Kürsî-Arş, her hepsi keşif anından keennehu (sanki) bir bardak, bir fincanın içine bakmak ve ne varsa görebilmek basit ve kolay olduğu gibi, bunları

da seyretmek, keşfen böyledir. Allahü Zülcelâl'in kuluna iki çeşit tecelliyâtı vardır. Bir tanesi celâlli bir tanesi de cemâllidir. Birisi heybet birisi üns dür. Celâli ve heybeti acayib yakıcı ve serttir. Şeyhü'l Hazin'in (ks) buyurduğu celâl nuruyla nazar ettiği zaman şu mükevvinat âdeta bir fincan içine bakarcasına küçülüyor. Celâl nuru olduğu zamanda Allahü Zülcelâl'in celâli heybeti karşısında her şey küçülür. Nuru cemâl olsa o zamanda büyür insan dağ gibi olur. Celâl nuruyla keşfedildiği zaman tüm âlemler âdeta bir fincan içine bakarcasına hale geliyor.

Hülâsa: Öyle imkan veriyor ki, ins ve cinnin alınlarındaki yazıları dahi görür. Sular üzerindeki ve ağaç yaprakları üzerindeki yazıları dâhi görür. Felekler, Kürsî, arş, levhü mahfuz semâvî kitablar, suhurların ve Kur'anı Mübîn'in şifreli rümûz çözümleri, noktaların sırrı, felekiyat tılsımları, levhü mahfûzdaki, görünür ve görünmez yazıları, günlük levhâsı... Velhasıl kısa bir cümle ile mutlaka bilmeliyiz ki, teşriki mesâ-i, irtibat ve dayanışması olup, Allah ve Rasulullah'a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bağlananın hâli böyledir. Burada sizlere levh-i mahfuzla ilgili bir vakı'ayı da anlatmak istiyorum ki; vaktiyle Kurtalan da Şeyhimiz Mevlânâ Alaaddin sohbet ederken tabii orada kardeşlerimiz vardır. Kendi kendilerine konuşurken "Mübârek levh-i mahfuzdan bahsedermiş" derler. O zaman Kurtalan da Şeyh Kadri isminde bir müftü varmış. Esâsen şeyh değildir. Fakat babası, Şeyhü'l Hazin (ks) de seyr-ü-sülûk yapmaya gelmiş. Tabi ki kendi memleketinde ailesi geniş, hitabeti fâsihdir ve kendisine de Şeyhü'l Hatib ismini vermişler. Seyr-ü-sülûk için Şeyhü'l Hazin'e (ks) gitmiş. Ancak 40 günden sonra "seyr-ü-sülûk bitmiştir" diyerekten etrafı akrabayı taallukâtı birlikte kalabalık bir halde alıp götürmeye geliyorlar. Şeyhü'l Hazin (ks) mübârek onlara buyuruyor ki; "Evet, geldiniz fakat onun burda kalmaya ihtiyacı vardır ve daha henüz kendisine düstûr ve icâzet verilecek derecede değildir." deyince onlar da: "Kurban olduğumuz sen olduktan sonra nerede olursa olsun, sen onu yetiştirirsin." diyorlar. Şeyhü'l Hazin Hazretleri ise: "Siz beni dinlemiyorsunuz. Bakınız anlatıyorum daha henüz ihtiyacı vardır." der. Onlar ise: "Vallahi kurbanı olduğumuz olur gider, memleketimiz onu bir an önce beklemektedir." diyorlar. Mübârek o zaman işâret vermiş ki: "Şu iki kaşı arasında bir ücûb (benlik) damarı vardır. Bu ücûb damarı giderilmeden hiç bir şeye elverişli olamaz. Bunun ise daha terbiyeye ihtiyacı vardır." buyurduysa da o kimseler: "Vallahi kurban, bizi boş gönderme, sayende hepsi olur." falan filan deyip alıp gitmişler Şeyhü'l Hatibi. Tabi ki Şeyhü'l Hazin hayatta oldukça herhangi bir enaniyet gösterme veya atılganlığı olmuyor. Ne zamanki Şeyhü'l Hazin vefât eder 12 tane evladı olmasına ve Şeyh Fahrettin gibi kendisinin yetiştirdiği oğlunu yerine tayin etmesine rağmen bu kimse "Hak benimdir, Şeyhü'l Hazin'in yeri ancak ve ancak bana lâyıktır." diyorda başka bir şey demiyor. O kadar ki; hani o ücûb damarı vardı ya, bir türlü dışarda kalmıyor ve kendisinden başkasına da yakıştıramıyor. Tabi ki Şeyh Fahreddin devam etti göreve. O kişi de gelene gidene "hak benimdir" demeye devâm etti. Hatta Şeyhü'l Hazine gitmek için Siirtten gidilir ve yine oradan dönülür. Bunlar kendisi ve cemaatı geçerken: "Yarın mahşerde süvari kim peyâ (yaya) kim olacağını göreceksiniz!.." diyorlar. Şeyh Fahrettin bir gün Onu Şah-ı Nakşibend'in (ks) silsilesinden tamamen kat' etti (uzaklaştırdı, kestirip attı) ve ilân eti. Ve neticesi daha azgınlık ve zorbalıklara vs. kalkıştı. Üç evladı vardı. Birisi bu Kurtalan Müftüsü olan Kadri, diğerini İstanbulda görmüştüm hayta gibi idi. Bir tanesi de Celâl isimli olup memlekette Şeyhlik yapmakta ki hiç bir dayanağı olmadığı halde. Bu Şeyh Celâl öyle ki; birisini görse: "Nereden geliyorsun Şerro'nun (Şeyh Şerafedini kasederek) yanından mı?"

diye hakaret ediyor. Şeyh Raşid isimli bir zât vardı ki Üveys Hazretlerinin türbesinde barınırdı. Şih Raşid bakmış ki bu Şeyh Celâl'in etrafında bir kaç kişi var: "Şeyh bu kara tilkileri nereden topladın?" deyince ona: "Şeyh Reşid artık mecnunluğa vurma, doğru konuşsan ya!" dediğinde "Yok, yok ben mecnun falan değilim, mecnun o ki, Şeyhliğe elverişli olmadığı halde Şeyhlik davası eder." der. Neticesi hiç bir hayr görmediler.

İşte bu müftü olan Kadri, Şeyhimiz için "Levh-i Mahfuzdan konuşur" denildiğini duyunca "Çok büyütmüşler canım, olmayasıya bu!.." diye söylemiş. Biz bizzâtihi oturuyoruz Kurtalan'da bu hadiseyi anlattılar da Mübârek şöyle buyurdu: "Herhalde babası Şeyh Hattab için Levhü'l Mahfuz'dan alır verirdi deseler hoşuna giderdi... Ama, bize pek münâsib görmemiş. Zâten bizde levhü'l Mahfuzu aramıyoruz ki, emelimizde de böyle bir şey yoktur. Biz Mübârek Ali Hüsameddin'in huzurunda bulunduğumuz an o Hanikah ki; Aleyhisselâtü ve'sselâm'ın ruhaniyetinin bir lahza dahi boş bırakılmadığı bir yerde, Allahü Zülcelâl'in envarının hayrat ve berakatının istiğrakı içinde mest-ü-hayran olurduk. Hem Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'ın hem de Allahü Zülcelâl'in kerem ve ihsanı yanında Levh-i Mahfuz bunların gölgesi bile olamaz. O Hanika ki, 100 000 evliya ruhlarının cem yeridir. Neden? Çünkü, Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ruhaniyeti varda ondan..." Hacı Bilâl Şeyhimizle birlikte Hanikaha gitmiş de oradan bazı kimseler Gavsü'l Azam'a (kv) gitmek isteyince gülermiş. "Sen Gavsü'l Azam'a (ks) gitsen de burada aldığın feyzi orada alamazsın çünkü onlar burada..." demişler. Zaman Ali Hüsameddin zamanı. Onun hakimiyeti devresi... Hilafsız olarak bize Kâbe'den üstündür. Çünkü, Kâbe tecelliyat-ı sıfatiyedir. Hele Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ruhaniyetinin bulunduğu yerde Allahü Zülcelâl'in envarı, kerem ve ihsanı; Üns dür ve cemâli bir tecellidir. Zâti bir tecelliyattır. Benim şahsen duyduğum ve mübareğin anlattığı şeyler bunlar. Asla medh-ü-senâ değil harfiyyen olmuştur ve Allahü Zülcelâl'in bir vergisidir. Bizim asla bir devamımız yoktur. Halka dâveti alevlendirmek de değildir. Dâvetimizde yoktur asla. Çok olmuş veya hiç olmamış bizi ilgilendirmez. O mübârekler kendilerine mal etmişlerse sen "olsun" desende olur, "olmasın" desen de olur. Bizim bir rolümüz yoktur bu hususta. Nasibi olanlar gelir...

İlmî bilgisi ise, şöyledir: Seyyid İbrâhim Düssûkî buyuruyor ki: "Rabbımın izzet ve Celâliyle kâsem ederim ki, kendine güvenen âlimler bir arada cem' olunsalar, Kur'anı azîmüştânın bir noktasını dahi çözemezler. Âciz ve nâçiz kalırlar. Fakat Allahü Zülcelâl'in, şefkat ve merhametini celbedecek bir halde olursan, ilim ve mârifet deryâsına garkeder ki, onun, ilmîni, dil erbâbları vasıflandırmaya âciz ve nâçiz kalırlar.

Pirimiz İmâmü'l Vâsılîn, Hz. Muhammed Ali Hüsâmeddin'e (ks) sormuşlar ki: Gavasul Âzam Abdul Geylânî (ks) şöyle buyurmuş: "Kutbiyyet makamını işgal eden zât, arştan ferşe kadar muhteviyâtı ile berâber gâye ve sebeplerini bilir. Hattâ denizlerin dalgalarını bile."

Pîrimiz Cevâben: Te'yid ve tasdik olmak üzere: "Evet, hatta denizlerin kum ve katrelerini, ağaç yaprakları, yağmur katreleri ve daha nice bilinmeyen nesnelere hepsinin sayısını bilir."

Gavs-u Azam Abdul Kadîri Geylanî Kudduse Sırrahu; Kutubluk makamını işgal eden zât, on altı âleme müteveccihdir ki; dünya, âhiret muhteviyâtı ile beraber on altı âlemden bir âlem içinde münhasırdır. (Geriye on beş âlem kalıyor.) Son makamı, on sekiz âleme yükselir." buyurmuştur. Bu cümlelerin manası Hadis-i Şerif ile de sabittir.

Bir gün Rasulullah'a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), âlemlerden sordular, garib şeylerden öğrenmek istediler: Cevâben: "Siz dünyada ve âhirette görüp, duyuyor işitiyor veya müşâhede ediyorsanız ki; bu, on sekiz bin âlemden bir âlemdir. İşte birisi nübüvvet müşâhedesini, birisi de velâyet müşâhedesidir. Birisi on sekiz bin, birisi on sekizdir. Velhasılı, Âlîm ve Habîr ve bir olan Allah (Celle Celâluhu) verdiğinde ölçüsüz, karşılıksız, kereminden, ihsanından verir ki; icâbında bir Fatiha suresinin tefsîrini hâvî olan ilim neveleri iki yüz kırk yedi bin dokuz yüz doksan dokuzdur. İşte Fatiha Sûresinin hâvi olduğu ilim budur. Yoksa Fatiha'yı besteleyip de çalgılarla çalıp söylemek değil hâşâ... Fatiha ümmü'l Kur'an dır. Fatihayı bir kefeye, Fatihasız Kur'anı da 7 defa diğer kefeye koysan Fatiha ayarında değildir... Böyle bir Fatihadır...

Böylesi zâta verilen ilim hal derecesine göre çok veya az olur. İşte, ictihad kapısı kapanmayan bu nev'î ilimdir. İlâhî ve Ledünnî olunca, münhasır değildir.

Hülâsâ: Bu zikredilen mevzûlar sadece fikir kapısını açmak, şu veya bu zâtların örnek hallerini anlamak ve saadatlarımızın hal tercümesinin isbatıdır. Hatta fazlası umulur, noksanlık asla yoktur ve bundan sonra da, Saadatlarımızdan müşâhede ettiğimiz harikaları, kavlen ve halen bildiğimiz kadar işaret vereceğiz. İnşâAllahu Teâlâ...

Aziz Kardeşlerimiz;

Her nesnenin özü var, hatta özünün de özü var. Anlayalım, gayemize dönelim, hatırımıza getirelim. Ne idi; "Mürşidimiz ve İmame'l Vâsılıyn, Pirimizin, mazhar olduğu makam, kutbu'l azam, Gavsussâkaleyn... Niyâbeti, taklîdi ve timsâli Muhammedîdir." demiştik. Hazreti Şeyh Hülâsatü'l Vâsılıyn Mürşidimiz'in meşrebi Sıddıkî'dir. Bunun isbatlı müeyyidesi mutlakdır. Hepimizin inanç ve itimadımız vardır.

الحمد لله هذامن فضل ربي

Lâkin, bu hakikatlerin izhârı için, elde müsbit deliller olduğu halde, ketmetmekte hımbıllık olur ki, o zaman davamızı kuru ve basîretsiz davalardan etmiş oluruz.

Ey Azizler;

Hepimizce mâlumdur ki, yalancılık mü'minlerin şiarı değildir. Münafıkların şiarıdır. Hal böyle iken, şu halde evliyâlar için yalancılık tasavvur etmek hâşâ, sümme hâşâ... Olur mu hiç?... Bir mü'min yalan söylemez iken, evliyâyaya nasıl yakışır haşa... Hem Allah'ın Velisi, hemde yalancı olur mu? Yalancılık, münafıklık eseridir.

Şimdi mühim davamıza ve konumuza kulak verelim: Bir vakit Hazreti Şeyh, Hülâsatü'l Vasilîyn, Burhânu-l Sâlikîn, Zübdetü-l Arîfîn Muradu'l mürîdîn Seyyidi Şerif Mevlânâ Alaaddin Hazretlerinin sohbetinde bulunuyorduk; Bir sebepten dolayı şöyle buyurdu Kasem ile: "Vallahi bizler Levh-i Mahfuzu görmek gayesinde değiliz." Ve bir duraklama yaptı, sonra bir cevher daha buyurdu, "Levh-i Mahfuz nedir? Allaha hamdolsun ki bizler o mübârek Hazreti Pir, Şeyh ile müşerref olduğumuz anlarda, Hazreti Fahrialem'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Pâk ve mukaddes ruhaniyetiyle mest-ü-hayran olurduk. O vesile ile, Allahü Zülcelâl Hazretleri, has tecelliyat ile, esrar ve envâriyle, mazhar ve müstağrak olurduk ki, böyle hal, böyle feyz, böyle istiğrakı başka nesnede bulmak veya müşâhede etmek asla mümkün

değildir.” deyip nihayet verdi. Bu veciz ve nefis cümleden dört tane hakikat açıklamış oluyor ki, her birisi birer harika. Şimdi bu hakikatların izahını yapalım.

Birinci hakikat: Şeyh ve Mürşidi olan Hazreti Şeyh Ali Hüsâmeddin huzurunda bulunup da sohbet ve teveccühüne nâil olmak şerefini başka bir nesneyle kıyaslamak aslâ mümkün değildir.

İkinci hakikat: Hazreti Şeyh, zamanın Ferdî. Makamı, Muhammedî. Ahlâk ve adâbı, Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) timsâli. Bu âlemde tasarrufu ve salâhiyeti, Hazreti Fahriâlem'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) nâibi olan. Pir-u Azîzan ile sohbet etmek vasıtası ile de, Ol Seyyidil Vücûd Hazretlerinin (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Ruhu Pâki mukaddesesini görmek, bulmak şerefini, başka bir vasıta ile görmek ve bulmak mümkün müdür? Asla!.. Velev ki, Ravza-i Mutahharada olsa dahi... Bunlardan daha geniş malûmatı ileride açıklayacağız. İnşâAllah.

Üçüncü Hakîkata gelince: Allahü Zülclâl Hazretleri kulları arasında halîfeliğe tahsis edeceği zâtı, muradına göre yetiştirir ki; Mülk ve Melekût âleminde tasarruf ve murakebe edebilecek hale getirir. Âdetâ nazargâh-ı İlâhinin hedef noktası ve taksim merkezi olan bu zât ile sohbet ve muvâcehe etmek şerefini ve meziyetini başka bir vasıta ile bu vuslatı bulmak acaba mümkün müdür? Asla!.. Velev ki, Levh-i mahfuz olsa dahi bu faydayı sağlayamaz.

Dördüncü hakikate gelince:

Hepimizce mâlumdur ki; bu nîzam, Hazreti Mehdiye (as) kadar devam eder. Mehdi (as) da Hazreti İsâ'ya (as) teslim eder, bunda son bulur. Kutbiyetin devamı nizamnâmesine göre her kutub yerine yetiştirmek üzere, sıddikiynlerden sırdaşlığa tâyin ve tahsis eder ki, âdetâ sır hazînesi olur. Dâimâ nezâreti altındadır. Feyz ve berakâtının devâmı için, hedef noktası olarak tâyin eder.

İşte, mübârek üstâdımızın kastettiği gâye-i merâm, dört hakikâtın kendisi üzerine tecelli etmesidir ki, mübârek şeyhimizinde bulunduğu vuslatı ve müşâhede ettiği sırrı, envârı başka bir nesnede görmez ve vuslat bulmaz. Âyân beyân bu bir gerçektir. Pirimizin makamı, ferdî. Niyâbeti, Muhammedî olup, Şeyhimizin, meşrebinin Sıddîykî yolu ile yetiştirildiği anlaşıldı.

Aziz Kardeşlerimiz;

Şimdi çok mühim bir hadiseye temâs edeceğiz. Bir vâkı'adan dolayı Hz. Pirimiz Muhammed Ali Hüsâmeddin (ra) fârisî bir harika buyurmuş ve meâlen şöyledir:

“Evet biz âcziyetimizle îlan eder ve ümmî olduğumuzu i'tiraf ederiz. Lâkin her lâhzâda, Hazreti Fahri âleme bin, bin (yâni 1.000.000) salatü selâm getirmeklîğe nâil ve muvaffak oluyoruz. Elhamdülillah. (Hâzâ min fadli Rabbî)” şeklinde ibâre bitiyor.

Şimdi gelelim mütâalâmıza: İnceden inceye düşünürsek, bu cümlede üç hakikâtın daha olduğunu i'tiraf ve kabul ederiz.

Birinci hakikat: Âcziyet îlân etmesidir. Bu ise, en son kemâliyet sıfatıdır. Ve bu “huzur kurbiyet” yâni, bekâbillah makamına yetişenlerin sıfatıdır. Zîrâ nice merhaleler katetmiş bu esnâda. Nice harikalar müşâhede ediyor ki; kâh azdırır, kâh şaşırır, kâh coşturur, kâh susturur, kâh mest-ü-şükran, kâh sahu, kâh hayran... Velhâsılı padişahı bulmak, görmek, huzuruna girebilmek içiün, nice vâsita ve vesile olacak nesnelere baş vurmuştur. Fakat huzura alınınca, mücerred olarak girebilir. Zîrâ, ilim ve irfanın satış yeri değil, zillet ve acziyet

yeridir... Hatta bu halde iken, zikretmek, huzur bozucu olur. Bu hususta Şeyhu'l Hazîn'in sarahati vardır. İleride sağ olursak evliyaların terakkiyât sebeplerinin bahsini açarsak belki iyi anlaşılır. Şimdi mübir ifâde ile iktifâ edelim. Şöyle ki:

Zikir, avam için gafletten uyanıp, huzura gelme. Yâni, tenbih ve îkaz ki: zikir olunan isim sâhibi vardır. Kudret, azamet sahibidir. Yetkili, yeterli olup, tasarruf ancak O'nundur. Havas için Zikir: "Allah, Hu, Hu" derken, mâsivayı nefyetmeye uğraşırken, kendisinde arada kaybolur. Kendini bilmez hale gelir ki, İmam-ı Gazalî Hazretleri bu hususta şöyle buyurmuş: Bilumûm mevcûdat ezelden ebede kadar, Allah'ü Teâlâ'nın azameti karşısında bir zerre hükmündedir. Bu zerre ise, göz ile görülebilmek için güneşin ziyâsına muhtaçtır mutlaka. İşte bu hal tahakkuk ederse, kendisi de zerrenin içinde fânî olur. Fenafillah: "Lâ ilâhe"dir. Ondan sonra Bakâbillah hali "illallah" olup o zaman huzur bulur. İşte acziyet ve zillet. Padişah huzurunda olanlar için şarttır. Sebebine gelince; avamın zikri dil ile, havasın zikri kalb ile. Ehli kemâl ise Rabbısı ile. Yâni huzur haline yetişen zâtta ne dil, ne kalb var, aslâ. Acziyet var. İşte Pirimizin kastettiği acziyet budur. Bu hal bazı zâtlarda arada sırada sunulur. Bâzısı ise; bu halden ayrılırsa kendini ölü hükmünde sayar. Böylece, Pirimizin hâlini bilelim...

Hülâsâ: Bu dünyada Allah'ü Teâlâ ile ilgili irtibat; yani, hal muâmelât ne derecede ise, âhirette de böyledir. Bu cümleyi Ebâ Yezid'in şu sözü tâyin eder. "Allah'ın öyle kulları vardır ki, Cennette oldukları halde, râbîta ve nazarında bir lâhzâ dahi ayrılrsa, Cehennem ehlinin feryad ettikleri gibi, bunlarda cennetten feryad ederler." Zirâ, dünyada dahi: zevk-ü safâ, aşk-ü şevk, lezzet ve ünsiyet öyleki, zaman ve mekân mefhumu ortadan kalkmış, yâni sadece senede bir Bayram namazı veya haftada bir Cumâ namazı veya günde beş vakit namazı değil, dâimi huzur içindedirler. İşte cennette böyledir.

İkinci hakîkata gelince: Bu da ümmî olduğunu itiraf etmesidir. Demek ki meşrebi Üveysi, Mürşidi Hazreti Muhammed Aleyhisselâmdır. Zirâ, ümmîlik örneğini ilk defa Fahri âlem (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) vermiş ve bu kâbil yetişenlerin hali fevkalâde olur. Sebebine gelince: Acizlik ve Ümmîlik, müridan'ın şîârındandır. Yoksa kendini bilgin addetmek, mârifet taslamak, ukalâlık yapmak, şaytanın işidir. Mâalesef böyle murad olmaz. Hatta mürid dâhî... Zirâ bu yolun yolcuları üçtür. Fenâfi'sşeyh, Fenâfi'r-rasul, Fenâfi'llah, yâni; fenâ demek fânî olur ki, "hiç olmak" demektir. Üç mercîin hakkını verirse o zaman mürşid murad olabilir. Zirâ insanın misâli teyb gibi, kalbi de şeridir. Gâyesi, ancak kıymetli ve faydalı nesnelere doldurmaktır. Çok dikkat edelim ki, şerit adedi bir tekdir. Aynı zamanda iki nesne üst üste alınmaz. Her ikisi heder olur. Bir fâide de temin edemez. Ancak silinmiş pâk ve temiz olarak hazır duruma getirmektir. Ondan sonra ister şeyh kapısına, ister Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) kapısına, ister Hak (Celle Celâluhu) kapısına... Gâye ve maksad, lillah, Fillah. Hariç şeylerden berî olup acizliği ve ümmîliği itiraf ve kabul eyledikten sonra hangi kapıyı kastederse etsin istidâdına göre alır ve doldurur.

İşte Pirimizin ifâdesi bu hakîkata dayanır. Nitekim, Hazreti Bişri Hafî; fikri ve azmi, bu hakîkate yöneldiğinde, mevcûdunda olan on zenbil kitablarını, şöhret korkusundan ve kalbini meşguliyeten kurtarmak için yok etmiş, mücerred kalmıştır. Fakat, zaman zaman İmam-ı Ahmed gibi zatlar bile mezheb sahibi oldukları halde, Bişri Hâfî'den müşkül meseleleri sorar ve öğrenirlerdi.

Kezâ Ma'rufu Kerhi ve benzerleri hatta, bir kısmı var ki, manevî cebheden hücumlar başlarda, yaşını başını beklemeden, daha genç oldukları halde, zâhiri ilimlere harcayacak vakit bulamıyorlardı. Doğrudan mânevi ilme dalıyorlardı.

Nitekim, Hazreti Sirâceddin Ubeydullah'ı Ahrar şöyle buyurmuş: "İlim tahsiline kaç defa azmettim, mâlesef Kitabü'l Misbah'dan iki yaprak ancak müyesser oldu."

Kezâ: Hazreti Şeyh Nâkşibend ve benzerleri, bir kısmı daha var ki, okumak değil, harfleri dahi öğrenememişler. Üveysî meşrebinden olanlar bunlar; Meselâ Seyyid Ali Havvas, Seyyid Abdülaziz el Debbag ve emsâlleri. Başta Hazreti Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) olmak üzere ilmi marifeti; hakikat olsun, şeriat olsun, menbâ'ından ve merkezinden öğrenirler.

İşte Pirimizin kastettiği ümmîliğin ne olduğunu acizâne beyan ettik. İnşâallah hakîkata uygun olsun. Hazreti Pirimiz ümmîliğini itiraf ve ilan ediyor. Ancak, bir Lahzada Resulullah'a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) (1.000.000) bir milyon salât-ü-selâm getirebiliyor. Peki bu, nasıl olacak acaba? Bunu şöyle anlayalım ki; Çünkü dil ile olması hiç mümkün değildir. Fakat Ebu Abbas'ın Mursî misâl vermiş. Diyor ki: "Ben Kadir Gecesi Efendimizin arkasında namaz kılıyordum da vücûdundan öyle bir envâr fışkırmaya başladı ki, hani bazen tazyikli suyun delikli bir kabdandan veya fiskiyeden püskürdüğü gibi vücûdunun her tarafından nur fışkırdı. Kendime medârim kalmadı az kaldı düşünüyordum."

Demek ki vücûd menfezlerinin (ter delikleri) adedi kadar ruh işgal edebiliyor. Onun için şarktaki veya garbdaki bir müridin istimdâdına (imdad istemesine) yetişebilmektedir. Ve böyle olması da lâzımdır. Milyonlarca müridânı olunca... Gavsü'l Azam'ı ramazan gecesi 60 kişi davet etmiş hepsine de icâbet etmiştir. Gavsü'l Azam'ın 60 tane vücûdu kalıbı yok ki... Ama, ruhu bu işlemi yapmıştır.

Yine mübârek şeyhimiz Mevlânâ Alaaddin Hazretleri Kore Savaşları sırasında günlerce yemek yemedi. Yemek getiriyorlar ama yiyip içmiyordu. Sonunda çamaşırını değiştirirken kan izleri görmüşlerdir. Halbуса hiçbir zaman oradan ayrılıp ta gitmemiştir. Onun için bu mübâreklerin öyle bir ruh halleri vardır ki, vücudunun menfezleri kadar yayılabiliyorlar. Evet bu menfezlerin hepsi ruhen salavât getirebiliyorlarsa artık gerisini düşünün...

Kişinin istidâdı ve kabiliyeti ne kadar yaygın ise o nisbette salavâtı çoktur. Evet, "Ümmiyiz" diyor, acziyetini ortaya koyuyor fakat, Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in ruhaniyeti kendisini şereflendirince her lahza salavât getirmesin mi?.. Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ruhaniyeti kendi ruhaniyetini mecz ederken tamamen menfezden elbirliğiyle bir milyon salavâtı bir anda getirebiliyor...

Üçüncü hakîkate gelince: Anlattığımız gibi tevfik Allah'tan olup mâhiyeti, bir lâhzada bin bin salâtü selâm getirmeğe muvaffak olmasıdır.

Evet Aziz Kardeşlerim; Edebiyatı, Hazreti Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) timsâli olan Pirimiz, ona uyâarak, lüzûmu anında, ni'meti tezekkür maksadı ile söylemek Ayeti Celîle ile sâbittir. Emir mâhiyetindedir.

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ

(Duha/11)

“Ve Rabbinin ni‘metini minnet ve şükranla an” Allahüzülcelâlin ni‘metlerini söylemek bir emirdir. Habibi’ne (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) “söyle” buyuruyor. Pirimiz de ona dayanarak söylüyor. Yoksa haşa, kendini methetmek için değil...

İşte mübârek, ni‘meti belirtmezden evvel Allahü Zülcelâl’in fazlu kereminden olduğuna işâreten, hamdü senâlar etmiş, sonra ni‘metin mâhiyetini ilân etmiştir. Fârisî üslûbuna göre adedin en yüksek rakamına işâret vermek istenildiği zaman bu ibâreyi kullanır ki; “hazar hazar” yâni “bin, bin” demek ki fazlalığı mümkün, noksanlığı yoktur. Vesselâm...

Şimdi tekrar gayemize dönelim. Hepimizce malumdur ki, dil ile getirilen salâvat, her telaffuzunda birer birer yani bir söylemede çifteli olarak salavat çıkarmak mümkün değildir. Nerede kaldı ki, lâhzâda bir milyon, heyhat!.. Fakat Allah’ın inâyeti yetiştğinde dağlar, dereler dümdüz olur. Fazl-û-keremiyle hazînelerini açarda, bağışlayacağı kadar bağışlar, ona kimse soramaz, O ise istediğini sorar.

Ey kardeşlerim; Bilmiş olalım ki, Allahü Zülcelâl Hazretleri her zaman halifeliğe tayin edeceği zâtı ki, onun her şeylerini alır, yok eder. Yani şuûr, idrak, his, fikir, azim, irâde, kudret, hareket, kuvvet, kalbi, kalıbı, nefsi ve ruhu; “KEENLEM YEKÜN”; “Sanki olmamış gibi” hükmünde olur. İşte bu makam ile ilgili müeyyide şöyledir ki; bir gün Zunnunî Mısırî, Ebâyezîdin halini öğrenmek maksadıyla bir müridini gönderir. Ebâ Yezîdin yanına gelince, şüpheyi gidermek gayesiyle sorar. “Efendim, Ebâ Yezid siz misiniz?” Cevâben: “Ebâ Yezid kimdir, nerededir? Arıyorum, bulamıyorum” der. Mürid, “Allah, Allah, zavallı delirmiş” diyerekten üstazına döner. Görüp işittiği nesneyi anlatınca “Hu, Hu!...” mübârek, kayıplara karışmış der ve ağlar. Ebâ Yezîdden birişâret daha verelim: “Ben, benlikten çıktım, varlığımdan yok oldum. Bildiğimi tamamen unuttum. Ancak, Rabbımı bildim. Aciz ve Celil olan Rabbim ile kalınca, onunla herşeyi bildim, her şeyi işittim, her şeyi gördüm, her müşkülü çözdüm, her kötüyü sezdim” Hülâsa: “Rabbımın bağışladığı nurların vasıtasıyla mânî kalmadı.” buyuruyor...

İşte bu varlığa sahib olan Pirimiz Hazretleri; lâhzada, bir milyon salavatı getirmeye muvaffak olması bu kâbildendir. Meselâ: Cenabı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Cuma günü, bilhassa bir lâhza içinde kaç milyon salavat getirilirse getirilsin işitir ve cevâbını da verir. Çok görmeyelim, bunu...

Zira, ilâhî sıfatların sırrı ve envârı ile memzûc ve müstağrak olduğundandır ki; görüşü ön cephesi nasıl ise, arka cephesinden aynısını görürdü. İşte bu hassadan dolayı, Cenab-ı Rasulullah’ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) “sol eli” veya “sol ayağı” demek, câiz görülmeyip ancak, birinci sağ, ikinci sağ denilmesi lâzımdır.

Ruhu pâk ve azîmdir. Güneş gibi cihani kaplar. Bir de anvârı hak ile mezc ve sahk olduğundan dolayı milyarlar dahi olsa işitir ve cevap da verir.

Kezâ; Maşher âlemindeki muâmelât bu kabildendir. Her birisinin muhasebesi bir anda hal durumuna göre cereyan ediyor ve görülüyor.

İşte, Hak (Celle Celâluhu) inayetiyle Pirimiz gibi bir zâtı halifeliğe tayin ve tahsis etmeğe murad etti mi, zâtın tasarrufu altına alırdaki, beşeriyetinin kısır, akim, mağdum, vesâir nesnelere giderir. Zahk (perişan) olunduktan sonra meceder ki, evsâfî evsâfına, ahlâkı ahlâkına, envârı envârına, esrarı esrarına, ef’âli ef’âline, hatta öyle yetiştirir ki; nefhası, İsrâfil Aleyhisselâm’ın sur üflemesine bedeldir. Cihana mânevi hayat verir. Hakikaten öyledir.

Zamanın İsrafilî gibi hayat nefha eder üfürür... Evet, evet tasdik edelim... Zirâ, ifademizin müeyyidesi Hadis-i Şerif ile sabittir. Ebu-l Hasan Şazeli ve Ebu-l Mevâhib'in sözleri ile müeyyedir (doğrulanmıştır). Evvel Allah...

Aziz Kardeşlerimiz: Şimdi şu mühim meseleye dikkat edelim: Şeyh Abdü'l Aziz Debbağ Hazretleri şöyle beyan ediyor: "Allah'ü Teâlâ'nın yaratmış olduğu bazı meleklerin her birisinde beş aded başı var. Beher başta, yedi adet yüzü var. Yani altı köşeli, altı cepmeli, bir tanesi de üstü olmak üzere yedi adet. Beher yüzünde dokuz adet ağız var, beher başta altmış üç adet ağız var, beher ağızda üç veya beş veya yedi lisan bulunmaktadır. Üç ilâ olursa 945, 5 ilâ olursa 1575, 7 ilâ olursa 2205 eder... İşte, melekler zikir, tesbih, tahmid ve salavatı Şerifeyi bu minval üzere defâten 2205 aded getirebilir. Fesubhanâllâh... Melikî'l Azîm, murad ettiğinde sır sahibi olacak zât, bundan fazla, hatta kat kat olmadıkça iş göremez, evvel Allah... Evet, beşer melekten üstündür.

Şimdi gayemize dönelim:

Suâl: Pirimiz Hazretleri, neden sadece salavatı şerifeyi buyurmuş ta, zikri, tesbîhi, tahmidî, istiğfarı buyurmamıştır?

Cevab: Mübârek ni'meti tezekkür etmek gayesi olunca, kabuliyeti, mutlak olan nesneye işâret etmiş. Zira, salavat müstesnâdır. Başka nesnelere gaflette olursa, kabuliyeti garanti değildir. Muhtemeldir ki, zikir, tesbih, tahmid, istiğfar, Kur'an vesâire, menfât-i şahsiyyedir. Allahü Zülcelâl, menfâat gibi şeylerden müstağnidir. Fakat Salavat-ı Şerife'ye gelince: Rasulullah'ın da (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) menfâati şahsiyyesi bulunduğundan dolayı hayru bereketinden asla reddedilmez. Bu da Hadis-i Şerif ile sabittir. Efendimiz Hazretleri (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) meâlen şöyle buyuruyorlar: "Ümmetimin âmeleri bana arz olundu, makbul ve merdud (reddedilen) olanları müşâhede ettim. İllâ ki, benim üzerime getirilen salavat müstesnâ" yani başka ibâdetlerde, hukuklarına riâyet etmeyip, gafletle yapıldığında red olunmasında muhtemeldir. Lâkin, salavat; Hukuku Peygamberîde (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) müşterek olunca red olunmaz. Elhamdülillah. Bu cümleyi te'yiden Şeyh Muhammed Ebûl Mevâhib şöyle buyurmuş: "Fahri âlemi gördüm ve sordum: "Ya Rasulallah; Ümmetinden kim ki senin üzerine bir salavat getirirse, Allah'ü Teâlâ karşılık olarak ona, on salavat vâ'dedmiştir. Acaba, sadece huzuru kalble mi getirenlere mahsustur?" diye... Cevaben: "Hayır, hayır, huzuru kalb ile olsun, gafletle olsun. Buna nâil olmakla beraber ayrıca bir çok melâikeyi de ona tahsis eder. Hem duâ, hem istiğfar ederler. Lâkin huzur-u kalb ile getirenler çok daha müstesnâdır. Onlara verilecek olan mükafatı, ancak, Allah'ü Teâlâ bilir" buyurmuştur. Elhamdülillah... Tabii, Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ruhaniyeti her an kendisiyle olunca velî' ni'meti oluyor. Onunla olunca başka şeye gerek olmayıp hep salavât... İşte Pirimiz Hazretleri: Ni'meti tezekkür etmek gayesi ile salavatı şerifeye işâret etmiştir. Allah'ü âlem bimiradihi.

Aziz Kardeşlerimiz;

Bu mübârekerin, kal ve hal tercümelerinden konuşacak biz gibi acizin haddine mi düşmüş? Cidden garibtir. Fakat sizler gibi, ârif ve müdrikler olunca, diğer kardeşlerimiz ile beraber okuyucu olsan, dinleyici olsun, bir noksanlık görüldüğü yerde, tezkiye edeceğinize

eminim. Tevfik ve inâyet Allah'tan (Celle Celâluhu), şefaât Rasulullah'tan (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), himmet Saadattan olup, merhameten umarız...

Bilmiş olalım ki; Velâyetin mühim sebebi ve terakkiyâtın seviyesi iki Mi'yar ile ölçülür.

Birincisi: Allahü Zülcelâl'in esmâ ve eserlerine îtikâden, fikren, ibret nazarı ile ki, müteâkiben esmâ yerine, sıfat, eser yerine müşâhede, ibret ve hayret yerine hakikat olup, tâ ki; envârı ile gark olur. Gaybâne halinden huzur ve ondan sonra ise mükâşefe ile. Maşaallah.

İkincisi: Cenab-ı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ile muâmelâttir. Kavline, fiiline, haline, îtikâden, âmelen, ahlâken uydurup tahakkuk ettirmektir.

Hülâsa: Birisi Vahdaniyetin tahakkuku, ikincisi muhabbetin tahakkukudur. İşte, rütbe ve makamın ölçüsü budur. Ancak şu mühim meseleye dikkat edelim. Edelim ki istifade edelim İnşaallah.

Bilmiş olalım ki; Hadis-i Şerif mûcibince umûm mevcûdatın Habibi olan, Fahri alem'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bilinmesi için, yaratmış, ayrıca ona karşı sevgi ve saygı sahibi olup şanına ve şerefine uygun olan muâmelelerde bulunmakla da mükellef kılmıştır.

Habibidir ki, Hak Celle ve alâ Zâtı mahsusiyesi için yaratmış. Ayrıca, Uluhiyetini takdis, tenzih, tahmid, lâyıki vechile yapmaktığı emretmiştir. Dikkat ediniz ki, mevcûdatı Habibi için, Habibini ise, Zâtı için yaratmıştır. Ayrıca mevcûdatı Habibini bilmek ve muhabbet etmek mecburiyetinde olup, Habibi de zâtına karşı lâzım. Takdis, tevhid, tahmid yapmaktığı mükellef kılmıştır. Her şeyleri Habibi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) için, Habibini ise zâtı için halk etmiştir. Çünkü, zâtını, Habibi ayarında bilecek, keşfedecek ve o mertebede olabilecek hiçbir kimse olamaz ve mümkün de değildir. Hiç yaratılmamıştır. Yâni, Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) mârifeti Allahü Zülcelâl ile âlâkalı ve ancak kendisine mahsustur. Onun için "Habibim" buyurmuştur. "Halilim değil, Melikim değil de Habibim" buyurmuştur. Ancak, Pirimiz gibi Habibin habibi olanlar vardır, Onlar ise teraziye de girmezler. Tabii Habibin Habibisi olunca tabii ki ruhaniyeti hiç de ondan ayırlamaz ve kendisine de hiçbir ikramını da esirgemez. Ona müstesnâ bir âlâkası vardır. Hz. Ebu Bekir'e (ra) verilen sır kolayca bir şey değildir. Herkese verilemez. Habib'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Habibi olan Ebu Bekiri Sıddık (ra) idi devrinde... Ağacın şah dalı daima kalır, diğer dallar budansa da o devam ettirir... Silsile sürer gider...

Şimdi Allahü Zülcelâl'in; Habibini zâtı için halketmesinin izâhına geelim: Allahü Zülcelâl; Kemâliyetle muttasıf ve noksan sıfatlardan münezze olan, zâtı pâki âlânın, Kibriye ve azâmetine, Celâl ve Cemâline karşı bir ayna mesabesinde, gayet mücellâ, musaffâ, şuâ iktibas ve celbetmekliğe istidâdlı, kabiliyetli, tahammüllü, ayrıca o şuânın aktarma ameliyâtına ve nâkil vasıtası olmak üzere, murâdı ilahinin tahakkuku ve âleme teveccühü vasıtası olmak maksadı ile; Habibi ve edibi, Hazreti Fahri Kâinat Efendimizin (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) yaradılışı bu vechiledir. Zâta mahsustur. Bunun müeyyidesi de; "zâtına mir'ad edindim zatımı, mezc eyledim, adın ile adımlı..." dır.

Demek ki; zâtı uluhiyetini, zâtı vahdaniyet izharına murâdedince... Yani Hadis-i Şerif mucibince: "Gizbir define idim, bilinmekliğimi murad edince halkı yarattım ki, bilineyim." Bu Kudsi Hadis, Muhaddisin nezdinde senedi yoksa da, ehli tahkik Şeyh Muhiddin ve benzeri nezdinde sahihtir.

Şimdi gelelim Hadisin mâhiyetine: “Gizli define idim, bilinmekliğimi murad ettim” cümlesine dikkat edelim ki: Bu cümledeki definenin, keşf ve tayinini bilip de bulmak, her yiğidin işi değildir. Mutlaka mâharet ve hüneri açık, bâsiretli, tertibli ve temkinli olmak üzere, definenin cevheri karşısında ebhelleşmeyen, şûûrunu bozmayan, gayet istikrarlı ve metanetli bir zât olması lâzımdır.

Hadis-i Şerif'in ikinci cümlesi olan “halkı yarattım ki, uluhiyetimi ve vahdaniyetimi izhâr ve ikrâr etmeleri içindir.” Cümlesinden murad ise; halkın cem'isi olan insani kâmil demektir ki; mümessili olduğu kâinatın hayat müsebbibi, tevhid akîdesinin muzhiri ve iki cihanın güneşi Hazreti Muhammed Mustafa'nın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Zâtı Şerifleri kastedilmiştir. Zirâ bu veciz ifade harcı âlem için kullanılmış değildir. Bu teklif büyüktür. Her zât haklıyamaz. Hem vahdaniyeti bilmek, hem de bildirmek vazifesini sadece habibine tahsis etmiştir.

Hülâsa: Daha güzel bir şekilde ifâde edelim ki; Cenab-ı Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) meziyeti, avamların i'tikadlarına göre; nebidir, rasuldür ve diğer Peygamberlerden üstündür. Dinimizin ve Şeriatın müessisi Kitab-i Kur'anın hükmü câridir. Velhasılı: Avamın zan ve bilgileri, Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) sadece bu vâzifelerle geldikten sonra çalışmıştır zannederler. Halbuki değil.

Şimdi gelelim daha yüksek bilginlere: (havas olanlarınkine) Bunların itikadları; ilimleri nisbetinde, yâni geçmişte ve gelecekte vazifadâr olduğunu ve olacağını bilirler. Hallerine göre değişirler.

Ehli tahkik ise; Keşif ve mârifetlerine göre rütbe ve makamını bilmek, keşfetmek imkânı ve ihtimali yoktur. Zira yoldaşı yok ki muttâli olabilsin. Bu hususta aciz olduklarına itiraf etmişlerdir.

Medh-ü senâ hususuna gelince: Aşıklar mârifetlerine göre söylemişler. Fakat ne söyleyecekler ki, hakikatına uygun olsun. Mâalesef, acziyetlerini i'tiraf ederler ki, ne kadar medhedilirse edilsin, Hakkını vermiş ve şerefini yükseltmiş değildir. Bilakis noksanlık kalıyor. Ancak, medhiye sahibinin sayesinde feyz-ü bereket sağlıyor. İnşallahü Teâlâ biz acizleri de; 11 Salavat, 1 Fatiha, 1 Ayete'l Kürsî, 1 İhlas, 1 Felâk, 1 Nâs Sûresi ile Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Ruh-u Pâkine ve tâallukâtına, Ashabına, Saadatlarımıza ve Ümmet-i Muhammed'e okuyupda bağışlamaya dâvet ediyoruz. İhtiyaçları yoktur. Fakat bizler muhtacız. Hele salavât-ı şerife... Cuma günü Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ruhaniyeti yaygındır. Bizâtihi güneş doğarcasına, her tarafı abluka ettiği gibi nerede olursan ol bilhassa ruhaniyeti duyar aracı olmadan. Fakat sâir günlerde görevlendirilmiş bir melek var ki kainâtın hepsi de salavat getirseler hepsini de alıp Rasulullah'a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) arz ediyor. Bu kadar bir duyu gücü var.

Aziz kardeşlerimiz; buyurun ziyâfete, büyük saadatlar neler söylemişler? Akla fikre sığmaz, dile gelmez, salavat olsun, kaside olsun, istigase olsun. Söyliye söyliye ömürleri bitmiş, asırları dolmuş, asla, arzuladıkları gâyeye ulaşamıyorlar. Tek caresi acziyettir, Vesselâm. Sadece büyüüt Zâtların vecizelerinden bir kaç kelimeye teberrüken işâret edelim: Rabbımız Celle Celâlihu Sübhanehu Teâlâ'dan dileriz ki; bu dünya da bunları anarken ve anlatırken öbür âlemde de onlarla beraber olmaktan mahşerde mahrum etmesin. O zümreyle olmayı bizlere nâsib ve müyesser eylesin. Âmin...

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مَنْ مِنْهُ انْشَقَّتِ الْأَسْرَارُ وَإِنْ فَلَقْتَ الْأَنْوَارَ * وَفِيهِ ارْتَقَتْ الْحَقَائِقُ *
وَتَنَزَّلَتْ عُلُومُ آدَامَ فَأَعْجَزَ الْخَلَائِقَ وَلَهُ تَصَانُلَتِ الْفُهُومُ فَلَمْ يُدْرِكْهُ مِنَّا سَابِقٌ وَلَا آخِرٌ * فَرِيَاضُ
الْمَلَكُوتِ بِزَهْرِ جَمَالِهِ مُونِقَةٌ * وَحِيَاضُ الْجَبْرُوتِ بَغِيضٍ أَنْوَارِهِ مُتَدَفِّقَةٌ * وَلَا شَيْءٌ إِلَّا وَهُوَ بِهِ
مَنْوُطٌ إِذْ لَوْلَا الْوَاسِطَةُ لَذَهَبَ كَمَا قِيلَ الْمَوْسُوطُ * صَلَاةً تَلِيْقُ بِكَ مِنْكَ إِلَيْهِ كَمَا هُوَ أَهْلُهُ * اللَّهُمَّ
عَرَّفْنِي إِيَّاهُ مَعْرِفَةً أَسْلَمَ بِهَا مِنْ مَوَارِدِ الْجُهْلِ وَأَكْرَعُ بِهَا مِنْ مَوَارِدِ الْفَضْلِ وَاحْمِلْنِي عَلَى سَبِيلِهِ إِلَى
حَضْرَتِكَ حَمَلًا مَخْفُوفًا بِنُصْرَتِكَ وَعِنَايَتِكَ يَا اللَّهُ

إِنَّهُ سِرُّكَ الْجَامِعُ الدَّالُّ عَلَيْكَ * وَحِجَابُكَ الْأَعْظَمُ الْقَائِمُ لَكَ بَيْنَ يَدَيْكَ اللَّهُمَّ احْفَظْنِي بِصَالِحِ
أَمْتِهِ وَحَقِّقْنِي بِمُحَبَّتِهِ * وَعَرِّفْنِي إِيَّاهُ مَعْرِفَةً * أَسْلَمَ بِهَا مِنْ مَوَارِدِ الْجُهْلِ * وَأَكْرَعُ بِهَا مِنْ مَوَارِدِ
الْفَضْلِ * وَاحْمِلْنِي عَلَى سَبِيلِهِ إِلَى حَضْرَتِكَ حَمَلًا مَخْفُوفًا بِنُصْرَتِكَ * وَأَقْدِفْ بِي عَلَى الْبَاطِلِ
فَادْمَعُهُ * وَزَجِّبْ بِي فِي بَحَارِ الْأَحْدِيَّةِ * وَأَنْشِلْنِي مِنْ أَوْحَالِ التَّوْحِيدِ * وَأَعْرِقْنِي فِي عَيْنِ بَحْرِ الْوَحْدَةِ
حَتَّى لَا أَرَى وَلَا أَسْمَعُ وَلَا أَجِدُ وَلَا أَحْسِسُ إِلَّا بِهَا * وَأَجْعَلِ الْحِجَابَ الْأَعْظَمَ حَيَاةَ رُوحِي وَرُوحَهُ
سِرِّ حَقِيقَتِي وَحَقِيقَتَهُ جَامِعَ عَوَالِمِ بَتَحْقِيقِ الْحَقِّ الْأَوَّلِ * يَا أَوَّلُ يَا آخِرُ يَا ظَاهِرُ يَا بَاطِنُ يَا اللَّهُ
أَنْصُرْنِي بِكَ لَكَ وَأَيِّدْنِي بِكَ لَكَ وَاجْمَعْ بَيْنِي وَبَيْنَكَ وَحُلِّ بَيْنِي وَبَيْنَ غَيْرِكَ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ إِنَّ الَّذِي
فَرَضَى عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدُكَ إِلَى مَعَادٍ * رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا * يَا
دَائِمَ الْفَضْلِ عَلَى الْبَرِيَّاتِ * يَا بَاسِطَ الْيَدَيْنِ يَا الْعَطِيَّةِ يَا صَاحِبَ الْمَوَاهِبِ السَّنِيَّةِ * صَلِّ عَلَى
سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ خَيْرِ الْوَرَى سَجِيَّةٍ وَاغْفِرْ لَنَا يَا ذَا الْعُلَى فِي هَذِهِ الْعَشِيَّةِ (فِي هَذِهِ الصُّبْحِيَّةِ)

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ نُورِكَ اللَّامِعِ * وَمَظْهَرِ سِرِّكَ أَهْلَامِعِ الَّذِي طَرَزْتَ بِجَمَالِهِ
 الْأَكْوَانَ * وَزَيَّنْتَ بِبَهْجَةِ جَلَالِهِ الْأَوَانَ * الَّذِي فَتَحْتَ ظُهُورَ الْعَالَمِ مِنْ نُورِ حَقِيقَتِهِ * وَخَتَمْتَ
 كَمَالَهُ بِأَسْرَارِ نُبُوَّتِهِ * فَظَهَرَتْ صُورًا حُسْنٍ مِنْ فَيْضِهِ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ * إِذْ لَوْلَا هُوَ مَا ظَهَرَتْ
 لِصُورَةِ عَيْنٍ مِنْ عَدَمِ الرَّمِيمِ * الَّذِي مَا اسْتَعَاثَكَ بِهِ جَائِعٌ إِلَّا شَبِعَ وَلَا ظَمْئَانٌ إِلَّا رَوَى وَلَا خَائِفٌ
 إِلَّا أَمِنَ وَلَا لَهْفَانٌ إِلَّا أَعِيثُ * وَإِنِّي لَهَفَانٌ مُسْتَعِيثُكَ اسْتَمَطِرُ رَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةَ مِنْ خَزَائِنِ جُودِكَ
 * فَاعِثْنِي يَا رَحْمَنُ * يَا مَنْ إِذَا نَظَرَ بِعَيْنِ حِلْمِهِ وَعَفْوِهِ لَمْ يَظْهَرْ فِي جَنْبِ كِبْرِيَاءِ حِلْمِهِ * وَ
 عَظْمَةِ عَفْوِهِ ذَنْبٌ * اغْفِرْ لِي وَتُبْ عَلَيَّ وَتَجَاوَزْ عَنِّي يَا كَرِيمُ يَا اللَّهُ *

مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْكَوْنَيْنِ وَالثَّقَلَيْنِ وَالْفَرِيقَيْنِ مِنْ عَرَبٍ وَمِنْ عَجْمِي هُوَ الْحَبِيبِ الَّذِي تَرَجَّى شَفَاعَتَهُ لِكُلِّ
 هَوَلٍ مِنَ الْأَهْوَالِ مُقْتَحِمٍ فَاِنْسَبْ إِلَى ذَاتِهِ مَا شِئْتَ مِنْ شَرَفٍ وَأَنْسَبْ إِلَى قَدْرِهِ مَا شِئْتَ مِنْ أَعْظَمِ

اللَّهُمَّ اجْعَلْ أَفْضَلَ صَلَوَاتِكَ أَبَدًا * وَأَمْنِي بَرَكَاتِكَ سَرْمَدًا * وَأَزْكَى نَحِيَّاتِكَ فَضْلًا وَعَدَدًا * عَلَى
 أَشْرَفِ الْخَلَائِقِ الْإِنْسَانِيَّةِ وَمَجْمَعِ الْحَقَائِقِ الْإِيمَانِيَّةِ * وَطُورِ التَّجَلِّيَّاتِ الْإِحْسَانِيَّةِ * وَ مَهْبِطِ
 الْأَسْرَارِ الرَّحْمَانِيَّةِ * وَاسِطَةِ عَقْدِ النَّبِيِّينَ * وَ مُقَدِّمِ جَيْشِ الْمُرْسَلِينَ * وَقَائِدِ رُكْبِ الْأَنْبِيَاءِ
 الْمَكْرَمِينَ * وَ أَفْضَلِ الْخَلَائِقِ أَجْمَعِينَ * حَامِلِ لُؤَاءِ الْعِزِّ الْأَعْلَى * وَمَالِكِ أَرْمَةِ الْمَجْدِ الْأَسْنَى
 * شَاهِدِ أَسْرَارِ الْأَزَلِ * وَمُشَاهِدِ أَنْوَارِ السَّوَابِقِ الْأُولَى * وَتَرْجُمَانِ لِسَانِ الْقَدَمِ * وَمَنْبَعِ الْعِلْمِ
 وَالْحِلْمِ وَالْحِكْمِ * مَظْهَرِ سِرِّ الْجُودِ الْجُزْئِيِّ وَالْكُلِّيِّ * وَ إِنْسَانِ عَيْنِ الْوُجُودِ الْعُلُويِّ وَ السُّفْلِيِّ *
 رُوحِ جَسَدِ الْكَوْنَيْنِ * وَ عَيْنِ حَيَاةِ الدَّارَيْنِ * الْمُتَحَقِّقِ بِأَعْلَى رُتَبِ الْعُبُودِيَّةِ * الْمُتَخَلِّقِ
 بِأَخْلَاقِ الْمَقَامَاتِ الْإِصْطِفَائِيَّةِ * الْحَلِيلِ الْأَعْظَمِ * وَالْحَبِيبِ الْأَكْرَمِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ

عَبْدِ الْمُطَلَّبِ ❁ وَعَلَى سَائِرِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ ❁ وَعَلَى آلِهِمْ وَصَحْبِهِمْ أَجْمَعِينَ ❁ كَلَّمَا
ذَكَرَكَ الذَّاكِرُونَ ❁ وَغَفَلَ عَن ذِكْرِهِمُ الْغَافِلُونَ ❁ وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا
يَا حَبِيبَ اللَّهِ بِرَحْمَتِكَ الشَّامِلَةِ شَمَلْتَنَا أَلَا لَطَافٌ وَبِجَاهِكَ نَرْجُو رَفْعَ الْحِجَابِ يَا طَهُورُ يَا مُطَهَّرُ
يَا طَاهِرُ يَا أَوَّلُ يَا آخِرُ يَا بَاطِنُ يَا ظَاهِرُ شَرِيعَتِكَ مُقَدَّسَةٌ طَاهِرَةٌ وَمَعْجَرَتِكَ بَاهِرَةٌ طَاهِرَةٌ أَنْتَ الْاَوَّلُ فِي
الْخَطَامِ وَالْاٰخِرُ فَالْخِتَامِ وَالْبَاطِنُ بِالْاَسْرَارِ وَالظَّاهِرُ بِالْاِنْوَارِ أَنْتَ جَامِعُ الْفَضْلِ وَخَطِيبُ الْوَاوِلِ
وَاِمَامُ اَهْلِ الْكِمَالِ وَصَاحِبُ الْجَمَالِ وَالْجَلَالِ وَلَا مَحْصُولَ بِشَفَاعَتِ الْعَظِيمِ الْاَنْبِيَاءِ وَالْبِرْسَلِ تَحْتَ
لِوَاذِكَ فِيهِ سَيِّدُ سَادَاتِ الْاَشْيَاءِ وَيَاسْتَدِ اسْتَنَى اِلَى الْعِبَادِ فَقِيرٌ ذَلِيلٌ مِنْ اِفْتِكَ بِبَابِكَ يَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ فِي
غَفْرَانِ السَّيِّئَاتِ وَسِتْرِ الْعَوْرَتِ وَقَضَاءِ الْحَاجَاتِ فَهَذِهِ الدُّنْيَا وَبَعْدَ الْمَمَاتِ يَا مَنْ بِالْمَشْيِ مَنِينٌ
رَوْفٌ رَحِيمٌ يَا صَاحِبَ الْجَاهِ الْعَظِيمِ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَصْدُنَا وَوَقَارُنَا سِرَاكُ يَا مَنْ بِكَ يَا رَحْمَنَ اللَّهِ
صَلَاةُ اللَّهِ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ صَلَاةُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَنا فَضْلَ رَسولِ اللَّهِ لَيْسَ لَهُ حَدٌّ فِيمَا عَنْهُ نَاطِقٌ بِغَمٍّ
جَزَاةُ اللَّهِ عَنَّا سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا مُحَمَّدٍ صَلَاةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَا هُوَ اِهْلُهُ آمِينَ

Aziz kardeşlerimiz; Saadatların nefis ve zârif medhiyelerinden bir kaç cevher ibraz etmek arzuladık. Fakat mâalesef, aczimizi itiraf ederek, haddimizi tecâvüz etmeden, cevherlerinden bir cevher yazdık ki, mektubun ziyneti olsun. Bu salavatın hassası, İMAM-I GAZALİ ve GAVSÜL ÂZAM SEYYİD ABDÜLKADİR EL GEYLANÎ haber vermişler ki: “Yatsı namazından sonra yatacağında, bir Fatiha, 1 Ayetel Kürsi, 11 İhlas, 3 Felat, 3 Nas ve bu salavatı okursa, şeytanın vesvesesinden kurtulur. Rüyâsında da Rasulullah’ı (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ve salavat sahibini görür, İnşaaallahuteâlâ. Tefvik Allah’tandır, Vesselâm...

Muhterem kardeşler; Bilelim ki, Hazreti vâcibi’l vücûd ve allamü’l guyûb, her şeyden evvel var idi. Sonradan peyder pey muradına göre nizamnamesine uygun olmak üzere, yaratılacak nesnelere yaratıyor ki, “uluhiyetinin vahdaniyetine” karar ve tasdik etmeleri içindir. Yoksa ihtiyacı olmuş veya olacağından değildir. Hâşââ sümme hâşââ... O müstağnidir. Hepimizce mâ’lumdur. Ancak hepimizin bilmesi gereken şudur ki; yaratılan nesnelere evveli, Habibullah’ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ruhudur. O adetâ besmele-i Şerîfenin be harfinin noktası mesâbesindedir. Zirâ her varlık noktadan intac olunur (neticelenir). Meselâ, beyaz bir kağıdın üzerine bir kalem ucu değdiği zaman bir nokta hasıl olur ki, ondan sonra harfler meydana gelir.

Hülâsa: Teferruatı ile anlatmağa imkanımız olmadığından sadece bir hususa dikkat edelim, fikirlerimizi de açık ve hassas bulunduralım. Şu mübarek besmeleden bir sır verelim ve şeklini seyredelim. İbret nazarı ile bakalım.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bê'nin sağ tarafı uzun işâret, elif harfinin işaretidir ki, uluhiyet, vahdaniyet, samâdâniyet varlığına delildir. Fakat, Elif; Zâtı ile kâim müstakil, müstağni, vakur olup onunla ünsiyet, ülfet, münâsebet kurulmaz. Kimseyle birleşmez. Lâkin, nesnelere yaratılmasını murad edince, Celâliyetten Cemâliyet, kibir ve azametten ref'et ve rahmet, vakurluktan ünsiyet ve ülfet münâsebetine uygun olan –be- harfinin şeklini vererek keennehü (sanki) şefkat ve merhamet kanatlarını sermiş, yaymıştır. “Bast” halidir ki; her nesne bu vasfa muhtaçtır ve idâreye uygundur. Zirâ idrak zâ'fiyetine mahkûm olan bîçâreler, merhamet ile muâmeleye muhtaçtır. “Be” harfinden sonra “sin” harfi geliyor ki, şekli, Lafzâ-i Celâleyi andırır. Gâyesi ise, sırrı ilahî demektir. Sonra “mim” harfi gelir ki, yani murâd-ı Muhammedîdir. Ondandır. Uzar, her şeyden sonra “mim” in yuvarlak kısmını alırdaki nokta olarak “be”nin altına münâsib eder ki, rububiyet zâtına muvacihtir. Lâkin muttasıl (bitişik) iken, munfasıl (ayrı) oldu ki, uluhiyetin, takdir ve tertibi ile noktaya tayin edilmiş olup, böylece kulluk vasfına uygun, Lâkin uluhiyet vasfından münkati (kesik) ve münfasıldır (ayrılmıştır).

Hülâsa-i Kelâm بِسْمِ Eliften be'ye, be'den sin'e, sin'den mim'e, mim'den noktayı tahsis, noktadan ise herşey ve her netice doğar ki, bu ise uluhiyet ve rububiyetin sırrıdır ki, Muhammeddir (Sallallahu Aleyhi ve Sellem). Gayesi, noktanın müdevver (döndürülmüş) oluşu âlemin deverânına işâret eder.

Filhakîka,, kibriya ve azameti karşısında küçüktür, hiçtir. Lâkin murad ederse her şey ondan intac eder (neticelenir). Tabî'dir ki, noktanın hareketinden harfler neticelenir ve doğar. İstersen Elif olur, istersen Be olur... Elif, Allahu Zülcelâl'in ismi ALLAH'da da mevcûddur. Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), Allahuzülcelâl'in nurundan halk olununca...

Cabir İbn-i Abdullah (ra) “Ya Rasulullah, Allahuzülcelâl'in yaratmış olduğu ilk nesne nedir?” diye soruyor. O zamanlarda Cabir'nin babası, Abdullah yeni vefat etmiş onu teselli yönünden içi açılıns diyerekten cevap veriyor: “İlk olarak hiçbir nesne yok iken, Allahuzülcelâl yaratmayı murad edince zâtının nurundan “nur-u nebiyyike” senin nebiyin nurunu yarattı.” buyuruyor.

Bakınız, kâlem kâğıda değdi miydi nokta oluşur. Zâten ilmin hepsi ise noktadan ibârettir. Hiçbir şey yok iken nokta peydah oldumu, uzatırsın Elif = ا olur. O zaman Allah = اللّٰه olur. Noktadan intac eder (neticelenir) herşey amma Allahü Zülcelâl'den gayrısı... Noktayı uzatırsan elif oldu. Elif, müstâkildir, kimselerle birleşmez. Celâliyet, heybet ve uluhiyyet... Kimseyle müşterekliği yoktur. Ne yapmak lâzım be = ب harfi için? Sağ başta yukarıya bir çıkıntısı, dişi vardır ya işte o, elifin misâlidir. Ama tamamen müstâkil elif koymuyor. Bast ediyor. Çünkü, muhtaç... Halk muhtaç... Ondandır halk kaynağı olması zâruridir. Eliften birşey

meydana gelmesi imkansızdır. Zirâ, müstakildir. Onun için be = ب'ye dönüştürdü. Allahuzülcelâl'in uluhiyyetinin kimseyle ünsiyeti yoktur. Zâtiyyedir. Kimseler onun yakınında olamaz. Ama rububiyet tecelliyât-ı sıfatiyye'dir. Rab'dır. Rab'bın da iki sıfatı vardır ki hem medâr, hem de mürebbidir. Yâni, idâre ettiği gibi, yedirir içirir de aynı zamanda mürebbidir. Hem; idâresi, terbiyesi vs. var. Hem de beslemesi vardır. İşte be = ب olunca Basitun (açan, yayan) olur da Kabidun (tutan) olmaz. Rab Cellecelâlihu böyledir. Be = ب den sonra س = sin ve م = mim geliyor. Fakat bu mim=م'i nokta olarak tekrar ب=be'nin altına koyuyor. Neden acaba? Biliniz ki; Elif'ten olan Allah'dır. Ve umumiyetle mahlûkat RAB Cellecelâlihu'nun sıfatlarına muhtaçtır ki altındaki nokta ise Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) م = mim'idir. Muhammed'in mim'idir. Ve intac da bundandır. O nokta haline getirilip "be"nin altına konmuştur. Ne varsa bundan doğuyor. Aynı zamanda م = mim'i de koyuyor. Be, sin, mim... mim esâsen MUHAMMED (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)... Ama, Rahman ve Rahim'in mim'leri başkadır. Ama bu, hulikiyyetin yakınındaki Rububiyet mim'i olup Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'dir.

Besmeledeki 1.nci mim böyledir. Bism= بسم 'deki sin س = sin ise sırdır. Ve üç dişli oluşu da ALLAH= الله 'a işâret eder. Onun içindir ki, Cenab-ı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) hiçbir zaman sin harfi yazılırken dişlerini belirtmeden çizgi halinde uzunca çekilmesine izin vermezdi. Hatta Hz. Ömer (ra) böyle yazan birisini dövmüş bile... Gerçi bazıları alışmışlar da bazı antikalık yapıyorlar. Fakat, bunların her bir dişli bir sır taşımaktadır. Bir sırrı vardır ve değişmez. Her dişin hakkını vermek lâzımdır. Hele bilhassa besmelede... Sin harfini üç dişli olarak yazmakta Lafza-i Celâlin bir sırrı vardır.

Şimdi ise MUHAMMED = محمد (as) kelimesine ki 3 mim, 1 ha, 1 dal'dan ibarettir. Harf okunuşu ise; 3 adet mim= 9 harf, 1 adet ha= 2 harf, 1 dal= 3 harf olur ki toplam 14 harf eder.

Yâni noktadan "mim" olur, "mim"den "Ha" olur ki, "Ha"den "mim" daha şeddeli olunca iki "mim" okunur, "mim"den "dal" olur ki yazılıştâ dört harf, okunuştâ beş harf ortaya çıkar. Cebir usulü ile tefsir olunursa ondört harf olur. Neticede, -314- rakamı çıkar ki, 313 Rasül, Zât-ı Muhammedîden intac olunmuştur. Ve mezkûr Zâtın aynasından tevhid akîdelerini iktibas etmişlerdir. Kalan bir tanesi de evliyâlara tahsis olunmuştur. Yani, İman hakîkatının Cami'i Umûm envâr ve esrârın mâzharı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) dir.

Velhasılı: İmam-ı Ali Radiyallahu anh buyuruyor ki: "Her ilmin Cami'i Kur'an, Onun cami'i Fatiha, onun cami'i besmele ve onunda cami'isi ise noktasıdır. Zirâ mâsivâ, ne varsa bu noktadan hasıl olmuştur." Böyle olunca bu sır üzerine fazla girişmeğe ömürler kâfi gelmez

ve her hafsaya sığmaz. Sadece bir cümleye daha işâret edelim ki, ince fikrinize ve nezih idrâkinize havâle edelim.

Şöyle ki; Dikkat olunursa Allahü Zülcelâl Hazretlerinin ismi Celili yani الله (Elif-lâm-Lâm-Elif-He) görünüşte 4, okunuşta 5 harf olup "ا ل ل ا ه" dir. Dördüncü harf yine gizlidir. Kezâ محمد görünüşte 4, okunuşta 5 "م ح م م د" dördüncü harf yine gizlidir. Aynı zamanda her iki ismin 5. Harflerine dikkat edersek cebir üslûbu ile teleffuz ettiğimizde her iki isimden meydana gelen 5. harflerinden 4 ü üçer, birisi ikişer, olmak üzere 14 harf çıkar. Meselâ Elif الف şekli bir, teleffuzu üçtür. Lam لام şekli 1 telaffuzu 3 tür. He ه şekli 1 telaffuzu 2 dir. دال ve ميم üçer harf ما 2 harftir.

Hülâsa: Her harfin şeklinde, teleffuzunda bir hususiyet, meziyet ve hikmet vardır. Lâkin izâhına vaktimiz müsâid değildir. Ancak, gayemizle ilgili olan Hazreti Fahriâlem'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ismi şerifinden teberrüken bir lemâ verelim.

Şöyle ki; Birinci "mim" bismelenin birinci "mim"idir ki, Zâhirdir. Âşikârdır. Yüce Allah; nokta haline getirerek zâtî uluhiyetin muvâcehesinde yerleştirdi. Keennehü (sanki) güneş gibi, zâtî vahdaniyet nurunu... İster bir nesne, ister Rasuller olsun, ister Arş, kürsî, levh, kalem, cennet, güneş ve sâire olsun, mutlaka güneş-i Mahemmedîden şuâlarını alıyorlar. Ancak şunu bilelim ki, her nesne birinci aynayı bulamaz. Meselâ, güneş üçüncü aynadan alır, ay güneşten yani dördüncü ve belki de beşinci, Allah'u âlem...

İnsanlara gelince: Mürşidlerinin maharetine göre değiştiği mâ'lumunuzdur. Ancak, şunu bilelim ki, Rasuller dahi, mürşidler gibidir. Lâkin aynaları, daha mücellâ, daha musaffa, yani ayna sahibinin durumuna göre cilâlıdır. Kuvvetli Şuâ almak için, hem büyük, hem de berrak olmak gerekir. İşte Allah'u azimüşşan birinci "mim" in hâssa ve meziyetlerini izhâr edince umum mevcudât ondan meydana geldi. Her hakikât ondan öğrenildi. Tevhid akidesinin önderi oldu. Bu sebeble (م) "mim" in yanına "ha (ح)" gelir ki, bütün mükevvenatın nezdinde minnettar olur. Yani makbul, mergub. Senâya ve teşekkür etmeye lâayık demektir. Aynı zamanda Zât-u hamid; Ahlâkı ve ef'ali mahmud. Bu ni'metler karşısında hamdedicilerin Ahmedî ki; onun gibi hamdeden yoktur. İşte ikinci harfin ha (ح) olmasının sebebi Allah'u âlem bu olsa gerektir.

Demek ki, anlaşılan (بسم) "bism" in gayesi tahakkuk edince o zaman "elestü" yani uluhiyet ve rububiyet vahdaniyetini ilân eder ve bismelenin birinci "mim" inin muvâcehesinde lafzâ-i Celâle zâhir olur ki, vasita cihazı demektir. Sonra üçüncü harfe gelince oda "mim" dir. Bu da Rahman ismi Celilinin "mim"idir. Bununla müslim olunur. Yani şer'atına müteallik olan zahiri şeylere kavlen, fiilen teslim olmak müslim demektir.

Fi'lhakika, Rahman ismi celili sayesinde dünyanın bütün mahlukatının rızık ve geçimleri bu ismin sırrından faydalanır. Zira imtihan diyâridir. Serbestlik gerekir. 4. harfe gelince yine "mim" harfidir. Fakat görünüşte yok, okunuşta vardır. Bunun sebebi de akaide (imana) müteâlliktir. Zirâ geçmiş ve gelecek inanmağa lâzım olan şeyler gözle görülmez ama hakikatta vardır. Buna böylece inanmakla mü'min olunur.

İşte (محمد) Muhammed'de şeddeli olan iki "mim" in biri görünür, biri görünmez. Demek ki, biri zâhiri, biri bâtınî, biri şeriat, biri hakikat, biri müslim, biri mü'min. Birbiri ile eklidir ve son "mim" ismi Celilin "mim" idir ki ahirete müteallik ve ümmetine tahis eylemiştir. Kezâ, sâir ümmetlerin mü'minleri de dahildir. Zirâ, gizli mim imâna müteâlliktir.

Evet şimdilik son harf yani 5. harf (د) dal, kaldı. Görünüşte bir, telaffuzunda üç (دال).

Bunun sebebi kâinatın delilidir. Bu vazifede eşi nâziri yoktur. Makâmı rütbesi, ferdidir. İşte bu görünüşü buna işâret eder. Fakat telaffuzda üç oluşu hapimizce malumdur ki, mükellef olan mevcudat 3 yerde imtihan ve ıztırab devreleri vardır. Birisi ezel âleminde, biri dünya âleminde, birisi âhîret âleminde. Bu üç âlemde Kâinat O'nun delillğine ve vasıtallığına muhtaçtır.

Muhterem Kardeşlerim; Hazreti Fahri âlem'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) meziyetinden konuşacak biz kimiz, Vallahilazim, ömrümüz kâfi gelmez. Zirâ, daldıkça okuyucu ve dinleyici azalır. Onun için gâyemize dönelim. Ancak bir mücmel ibâre ile ifade edelim ki, faydadan hâlî kalmasın. Dikkat edelim besmelenin sırrına ki; ilâhî idi. Herşeyden evvel ol vâcibü'l vücûd mevsûf idi. Kibriya-ü-azamet, Celal ile Ceberût oldu ki, Birrun, Rahîmün, Rabbün, Raufun, Cemâl ile mevsuf liennehü. Sin gelir, sırrı ilâhidir. Sağyu, selâmet ale'l mülki ve'l melekût. Lâkin muradı Muhammedîdir gâyei maksat. Zirâ, noktayı cevherinden her şey oldu mevcûd.

Hülâsa: Fahriâlem'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) nokta-i cevherinden meydana gelen mevcudat yani ruh cevherinden sonra ti'neti cevherinden hatta Kudretullah öyle tecelli ve hikmetini cereyan etmişti ki, ol Habibi Zâti pâk insanı kâmil şeklini verdikten sonra, yakut bir kandil içinde Arş-ı âlâ'nın altında, mevcûd ruhların cümlesine teklif olundu ki; bu aziz insanın Kâmil timsalini (Kâbe mesabesinde) kâinatın tavaf etmesi emir olundu. Uzun bir müddetten sonra müşahedeleri için, izin verildi. İşte bu isnâda ve istidada göre tayin ve takdir olundu ki, dünyada ne gibi hal, makam nev'ileri, rütbe, sanat, meslek, ilim, irfan, câhil, sapık velhasılı O'nun vücûdundan müşâhede ettiği nesneye göre mesleği değişiyor. Meselâ, alnını gören halife, kaşlarını gören hattat veya nakkaş oluyor. Gözlerini gören, Hafızu'l Kur'an ve Sâim olur. Dudaklarını gören, vezir, dilini gören fasih ve elçilikte belîğ olur. Damak kısmını gören, vaaz-u nasihatçı ve müezzin olur. Dişlerini gören, güzel ve zârif olur. Burun, hekimlik, nev'ileriyle ilgilidir. Göğüs kısmı ilim, hikmet ve mârifetle ilgili. Omuz kısmından tırnaklarına kadar sağ-sol ayrı ayrı meslek ve sanatlar müşahedeye göre değişiyor. Elhasıl, topyekün vücûdu ayak tırnaklarına kadar böyledir, şeffaftır. Yeterki görenlerden olalım. İnşallah Teâlâ...

Fakat görmeyip de sadece gölgesini görenler ise, şarkıcı ve çalgıcı olup menhiyat kısmında meşgul olurlar mazaallah. Gölgesini de göremiyenler ise Yahudi, Nasrânî, Mecûsî vesair milletler küfür nevilerine mensub olanlardır. Şâyet, bakmaya tasavvur ve teşebbüs etmedi ise, bu kısım; rububiyet davasında bulunurlar. Allahümmehfaznâ ya Hâfız... Âmin...

Şimdi şu mühim suâle dikkat edelim: Başka milletler görmediklerine göre, sanatları ve meslekleri nereden almışlar?

Cevâben: Bütün nebiler ve biz Ümmet-i Muhammed, hassâten bizim müşahadelerimiz Cenab-ı Rasulullah'tandır (Sallallahu Aleyhi ve Sellem). Lâkin, diğer milletler müşahadelerini ancak, mensub oldukları Peygamberlerinden görebilmişler yani niyâbeten ikinci aynadan almışlardır. Böylece sanat ve meslekleri taklîdidir.

Hülâsa: Ruhlar âleminde, Hazreti Fahri âlem'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ne derecede olduğu tasavvurumuzun fevkindedir.

Dünya âlemine gelince: Allahü Zülcelâl hazretlerinin âyeti celilesi ferman ile ilân ediyor ki:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

(Enbiya / 107)

“(Rasûlüm) Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.”

Artık bundan daha veciz cümle yoktur. Keza: Bir hadisi şerifte de şöyle buyuruluyor ve risâletinin Kâinâta şumûllü olduğunu beyan eder ve meâli şudur ki: “Hiç bir şey yoktur ki, illâ risaletimi bilir hemde kabul ve ikrâr eder, ancak ins ve cin kefereleri müstesnâdır.” Hiçbir nesne yoktur ki risâletimi kabul etmesin. Dağlar, taşlar hiçbir nesne yoktur ki saygı duymasınlar... Nübüvvet geldikten sonra her nesne... Ne var ki insanların ve cinlerin kefereleri hariç...

İşte bu âyeti celile ve hadisi şerif karşısında besmele-i mübâreke; Rahmân ismi celili'nin sırrına da uygundur. Hemde fâideleri umûma şâmidir. İşte ikinci “mim” yani şeddeli olan ve görülen “mim”dir ki; Rahmânın “mim”ine işârettir. El ilmü indellâh.

Şimdi bismelenin son kelimesine gelince oda “Rahim” ismi celilidir. Bunun hayru bereketi âhirette bilhassa mü'minlere mahsustur. Kezâ Muhammed ismi şerifinin üçüncü “mim”inin görülmemesine sebep iman ile ilgilidir ve gizlidir. Mü'minlere mahsustur. Âhirette Rahim'in rahmetini izhar ettiğinde, Habibi'nin de şefâatını izhar eder. Hir ikisi de mü'minlere hastır ve umûma şâmil değildir. Bu cümle ile bismelenin sırrı için, acizâne olarak kısaca manasından değil de, sadece fikirlerimize bir anahtar olsun için bilgi verdik. Bu vesile ile, Cenabı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) efendimmeziyetlerini andıkça sūrūr verir, hemde sâadet ve selâmete vesiledir. İnşaallahüteâlâ...

İşte Pirimizin de Lâhzada bir milyon salavatı şerifeyi getirmekteki gaye ve sebebi kalbini, zâtı nezih aynasının karşısında hedef etmiş ve aşk-ü-şevk ile mest olmuş, parlak nurunun şuâları ile yanmış tutuşmuş, hayran olmuştur. Bu vesile ile ruhu tayyibe-i mübarekeyi kendi ruhuna celb ve mezc etmeğe muvaffak olmuştur ki, bu sebeble salavatı şerifenin çokça getirilmesi buna delildir ve şâhittir. Allahü Zülcelâl hazretleri bizim gibi âcizleri, Cenab-ı Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Câhı hürmetine Pirimiz ve Şeyhimizin feyz ve bereketlerinden müstefid, meded ve himmetleri dâimâ bizimle olup ve bizden hoşnud ve razı eylesin. Amîn ya Mûîn... (Celle Celâluhu)

Pek kıymetli aziz kardeşlerimiz, mektub niyeti ile başlandı. Fakat mâalesef, bilgin olmadığımızdan, kısâdan gitsek ifâde-i merâm edemiyoruz, uzun bir üslûb ile gâyemizi yazmağa teşebbüs etsek haklayamıyoruz. Onun için, âczimizi itiraf eder, kusurumun affını dilerim.

Muhterem Kardeşler; Bu mektubun başlangıcında şöyle bir ifademiz vardı. Orada demiştik ki, mürşidimizin meşrebi sıddıkîdir. Pirimizin makamı, Muhammedîdir. Onun için kutbiyetin rütbe ve makamlarında ve onunla ilgili meseleleri anlatmak filhakika böyle şeye teşebbüs etmek ve târif etmeğe kalkışmak ve avâmın fikrine ve fehmine göre dile getirmek çok güçtür. Cidden tasavvurun fevkindedir. Lâkin hakîkatlara dayanarak öz kısmından anlatmak mümkün olmayıpta kabuğu kısmından olsa dahi bahsetmek faydadan hali değildir inşaallah... Zirâ, bu Câhiliyet sebebi ile herhangi bir müridân zümresinin fikrini, mütelâlırını dinlersek hepsinden de işiteceğimiz cevab şudur:

Keennehü (sanki) mürşidlerin hepsi, Kutbu'l âzâm, Kutbu'l Ferd, Kutbu'l aktab vesâire vesâire. İşte bu sebebledir ki; kutbiyet mevzularından tekrar tekrar zikrettik ki, hiç olmazsa bir zerrecik dâhî olsa anlatmak faydadan hali değildir. Zirâ, cehaletten cesâret hasıl olur ki; her zümrenin görüşü ayrı ayrı yollara sapar, bir çok hal ve inançları şeriat ve hakikat hilafınadır. Emel ve gayeleri ise tesanüd değil terfi, ayrıca bu yetmiyor gibi, mürşidlere karşı da cüretle savunuyorlar. Fakat kendi mürşidine gelince arşu âlâya çıkarıyor ve ona uyanları muteber sayıyor, uymayanları sapık addediyor.

Aziz Kardeşlerimiz; Hakikaten her müridin önderi olan mürşide karşı bir çok vazifeleri vardır ve bu mâlumunuzdur. Fakat, her şeyin hâd ve hududu ve her hakikatin emmâre ve alâmeti vardır. Mâalesef bir çok müridân mesnetsiz ve hakikat hilâfına gidiyorlar ki; adetâ râfızilerin hikâyesine benzetiyorlar.

Mesele şudur; İmam-ı Ali (Radiyallahu Anh ve Keremellahu vechehu) 'yu hepimiz severiz Elhamdülillehi Teâlâ. Fakat, sevgimizle, Rafıziler gibi haddi tecâvüz etmiyoruz. Derecesine göre hakkını veriyoruz. Kezâ, her mürid mürşidini mutlaka sever ve büyük hikmetler umar. Ona karşı sarsılmaz bir hüsn-ü zân etmekte gerekir. Hem de etmesi zarurîdir. Lâkin her mürşid, kutbu'l aktab, kutbu'l âzâm veya kutbu'l ferd olamaz. Zirâ bu seviyede yükselmez. Mutlaka, Cenab-ı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ile münasebeti olacaktır. Bilhassa, makamı ve meşrebi Muhammedî ise, münasebeti ve müşahedesi dâimîdir. Değilse haline göre değişir. Bu sebeble ehemmiyetle dikkat edelim ki; bu makam yücedir. Azizdir. Her mürşidin üzerine atfetmeyelim. Zirâ, ehli olmayana atfetmek tecâvüz demektir. Sebebini de îzâh ve ilân edelim ki; her mürid, insafa gelsin de düşünsün ve tahkik etsin. Bu makam ile ilgili vesikalar, deliller, emmâre ve alâmetleri vardır ve çoktur. Tetkik etsinler ve öğrensinler. Mürşidinde mevcûd ise ne âlâ, ne mutlu gıpta edilir. Şâyet değil ve bu halden yoksun ise; o zaman yüce makama, ehli olmayan mürşidini yükseltmeğe kalkışan, bir taraftan da yüce kutbiyetin meziyetini ve aziz ve şerîf olan Cenabı Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) seviyesini de istihfaftır (hafife alma). Zirâ, liyâkatı olmayan bir şahsiyet ile münâsebet kurmak ve seviyesine indirmek, hukukuna riâyetsizlik, hemde zülüm ve tecâvüz demektir. Bu mühim davaya uygun olarak bir misâl verelim: Vâlilerin hepsi ismen

aynidir. Lâkin seviyeleri ve makamları, istidad ve mahâretlerine göre değişiyor. Fakat ne olursa olsun, değil mi ki, bir memleketin başına tayin edilmiş, ister büyük, ister kk şehir olsun; o vâli, Reîsi Cumhuriyetin timsâlidir. Bu vesile ile az olsun çok olsun, arada sırada olsun, dâimî olsun vazife icâbı sebebiyle Reîsicumhur ile münâsebeti olabilir. Hukuk ve nizâm meselesinde de uygundur. şâyet Vâlilerin yerinde odacı veya kâtibî, velevki me'mur olsa dahi Reîsicumhur'un huzuruna çıkmaya ve onunla münâsebet kurmaya uygun ve lâıyk grsek, o zaman Reîsicumhuru avam sınıfına indirdik demektir. Hukukuna riâyet değil, zlmdr. Aynı zamanda mühim ve dikkate değer nokta şudur ki; cehaletimiz sebebiyle Cumhuriyetinin derecesini pasif görmemizdir. Bu açıkladığımız misâl karşısında ihtiyaı tedbiri elden çıkmayalım, mutlaka bir hakıkata dayanalım. Cenab-ı Rasûlullah'ı (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) rast gele harcamayalım. Evet, beşerîdir. Lâkin beşerî olması, sâir beşerler gibi değildir. Onun misâli beşeriyet arasında Keennehu yakut taşı gibidir. Yakut taşının muhtelif seviyeli taşlar arasında bulunması gibidir. İsmen hepsi de taş, ama cevheri ayrı ayrıdır. En stn ve en âdî taş, en üstün ve en adî beşer. Burada denmek istenen; kutubluk vs. davasına kalkışanların yetkili bir makamdan tyinle olursa hak olacağı, yoksa asla hak olamayacağıdır. Tyinle olunca farketmez. Ama kk şehre vâli, ama büyük şehre vâli olmuş... Vâli olmuş ya!... Ancak sahte vâli ise; çapulculuk olur, hafife almak olur velâyeti ki, bu şekilde olamaz. Eğer Allahü Zülcelâl kereminden ihsanından bir velilik verdi ise salahiyetini de tasarruf gücünü de elbette verir. Evet her kutub, aynı seviyede de değildir. Bunlar resllerin timsâlciliğini yapan kimselerdirler. İbrahimî, İsevî vs. bhusus Muhammedî olabilirler. Aynı seviyede değillerdir. Yalnız Gavsıyyet makamı tektir. Her kutub hangi nebînin veya resln meşeben timsâlcisi ise ona göre gücü ve hüneri olup ona göre onun tezini de kullanır. Onların m'cizeleri ne nisbette ise kendisinde de o nisbette kerâmet gücü vardır. Onun içindir ki; bu günümüzde piyasada söyleyip durdukları gibi rastgeleye "Gavs, Ğavs veya Kutub, Kutbu'l Ahtab vs..." denilemez. Mesele budur ve itirazımızda buradadır. Var olmadığı halde rastgeleye cahilce dava etmelerinedir. Resllerin reisi Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'dir ve resller O'nunla irtibatlıdır. Kutublar da dâimâ Gavs ile irtibatlı ve muhatabdırlar. Misâli işte budur. Devrenin ve zamanın Gavsı vardır ve sorumluluğu ve görevin gereğini Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'dan almaktadır. Onun için rütbesi kendisine yakışan bir şahsiyettir. O rütbe sahibi kılınmış ve o mevkiye de lâıyktır. Kendisi hafife de alınmaz hâşâ... Devrin reîsicumhuru gibidir... Bu soytarıların düzmece söyledikleri gibi de değildir.

Le havle vele kuvvete ille billehil aliyyil azıym... Tevfik Allahü Zlcelâldendir.

لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم

Tevfik hdâdandır.

Filhakıka, zikretmiş olduğumuz; kutubluk hakkında olsun, Peygamberimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) hakkında olsun, meziyetlerinin izharı içindir. Velevki, bir lem'â olsun bile. Biz gibi âcizden bu kadar kâfidir. Bunun yakışığı on salavat getirmektir. Buyurun kardeşler bu ganimete dâvet ediyoruz.

Muhterem kardeşlerimiz; Pirimiz Muhammed Ali Hüsameddin Hazretleri hakkında şöyle bir sözümüz var idi. Bu söz de kendiliğimizden olmayıp, sırdaşı olan ve bu hali keşfetmeğe muktedir olan Mürşidimiz Seyyidi Şerif Mevlânâ Alâaddin hazretlerinden bizzat işittim. Mâhiyeti şudur: “Hazreti Fahriâlem’in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) emri olmadıça Pirimiz yerden bir çöp dahi kaldırmağa teşebbüs etmez. Rasulullah’ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Ruhaniyyetide ondan ayrılmaz.” Bu cümle risâlemizin başlangıcında da geçmiştir. Lâkin burada, bu makam ile ilgili bir fikir anahtarı ibrâz edeceğiz ki; her akli selim sahibi insafa gelirden anlar diye. Bu ise hak bir mürşidin üzerine harcamak için, delil ile isbattır. İşte büyüklerimizin feyiz ve bereketlerinden bir lem’âcık açıklayacağız İnşallahuteâlâ... Büyüklerimizimizin feyiz ve bereketiyle.

Önce Hazreti Fâhri âlem (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) efendimizin ezelden ebede kadar islâm, imân, ihsan, hidayet, ni’met, hayr-ü-bereket, lütf-ü-ihsân, rütbe, mâkam, fadl-ü-ikrâm ve her ne vâki’â olursa olsun mutlaka kararı ve imzası alınmış ve alınacaktır. Hatta cennete girişte veya herhangi bir kiseye bir hediyeye dahi verilse, illâki imzâsı ile olacaktır. VeleVKi, Hazreti İbrahim Halilullah (as) olsa bile böyledir. Kennehü Reisicumhurdur. Her anda ve her yerde hükmü geçerli olup, zaman mekân mefhumu yoktur. Bu cümleden anlaşılıyor ki, böyle bir zât ile münâsebet kurmak ruhaniyeti ile da’imâ müstağrak olmak kolay değildir. Ancak, bu şerefe nâil olmak için, takrîben üçbin mâkamı katetmiş olacaktır ki, o zaman emeline muvaffak olabilsin. Yoksa davaları akîm ve kısır kalır. Zirâ, bu bir terazi mesabesindedir.

Evet Kardeşlerimiz; Yukarda zikretmiş olduğumuz üçbin makamın mahiyetlerini tek mil anlatmama imkân yoktur. Ancak mücmel bir ifâde ile izâhına çalışalım. Âlemi asgâr (küçük âlem) gözükken insanoğlu, hakikâtte Âlem-i Ekber’in (büyük âlemin) timsâlidir ve Onda ne var ise kendisinde de mevcûddur. Öyle buyuruyor İmâm-ı Âli (kv).

ایا انسان جرمك جرم صغير وفيك انطول عالم الاكبر

“Ey insanoğlu! Cirmin (cisim, hacim) çok küçüktür, fakat âlemü’l ekber sende mündemictir (indimac eden, dürülüp sarılan, içine yerleşen). O kadar da kıymetin ve değerinin vardır.”

İn tava mündemic... Bir halıyı dürüyorsun ya... tava-yatak, yatak dürüyorsun... Ey Âdemoğlu Âlemü’l Ekber senin kalbinde mündemic olmuş, dürülüp sarılmış ve içine sokulup yerleştirilmiştir. Neden? Çünkü, Ruh dediğimiz şeyin öyle bir hilkiyyeti (yaratılışı) vardır ki, “Âlemü’l Emr” dendir. Âlemü’l Emr ise Âlemü’l Arş’dan da ötededir. Kalb dersiniz; kalbler, Allahü Zülcelâl’in yeryüzündeki kablardır. Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) “Allahü Zülcelâl’in yeryüzünde kablaları vardır.” buyurunca soruyorlar: “Ya Rasulullah, Allahü Zülcelâl’in bu dünyadaki kablaları nelerdir, bu nasıl olur?”, “Allahü Zülcelâl’in kullarının kalbleri Allah’ın yeryüzündeki kablardır.” Eğer temiz olurlarsa Allahü Zülcelâl o kalblere nurundan verir. Mülevveslikten kurtulurda pâk bir hale gelirse o zaman Allahü Zülcelâl tarafından bir nur verilir. Bu nur verilince de çok şeylere hâiz olur. Çünkü, Allahü zülcelâl’in nurları yeryüzünde gezmektedir. Yeter ki bir kalb temizlenmiş olsun.

الوان لله في الارض وعاء

Hadis-i Şerif'te "Allah'ın yeryüzünde kablari vardır." buyuruluyor. Temizlenmiş olan kalblerdir bu kablar. Allahü Zülcelâl'in nurlari böylesine bir kalb arar yeryüzünde... Böyle bir mü'min kalbi bulursa oraya girer... Bir kalbe girdi mi artık ihlası da olur, ilmide olur. Olur mu? Evet, olur!... Çok şeyler olur... Ama kalb; paslı ve mülevves (pis) olursa böyle bir kaba bir şeyler koymaya elverişli de değildir. Nitekim Hz. Şeyh Muhiddin bir dâvette bulunmuş önlerine bir topraktan çanak kabda çorba koymuşlar da çorba bitince bu kab çatlamış ve iki şak olmuş. Şeyh sormuş ki: "Bu kabın ikiye bölünmesindeki gayesi nedir, ne çıkardınız bundan?" "biz bilemiyoruz" demişler. O zaman Şeyh ise: "Bu kimse bunu esâsen lazımlık (idrar vs. yapmak için) olması niyetiyle alınmış, ancak henüz kullanılmamış ve burası da çok kalabalık olunca, temiz olduğu için bize çorba kabı yapmışlar. Biz de çorbayı yedik, içtik... Kab diyor ki: Ya Rabbi!... Böyle kimselere beni çorba kabı yaptın, fakat bundan sonrasında eğer pis işlerde kullanacaklarsa avdet etmekten sana sığınırım benim işimi bitir deyince iki şak olmuştur." diyor. Ve devamla: "Kalbler, Allahü Zülcelâl'in kablari dir. Tecelliyatı yapabilmek için envar-ı ilâhiyye'yi alabilmek için kalbler Allahü Zülcelâl'in yeryüzündeki kablari olarak yaratılmışlardır." Ama, mülevves (pis) olarak değil tabii ki!... Biliyorsunuz ki, kalblerimiz çöplük olmaya ne elverişli, ne de lâyıktır. Pâklamak lâzımdır. Tertemiz olursa envâr-ı ilâhi halis ve hülûs olur...

İlmü'l batın denilen şey var ya: Hüve sırrun min esrâr-ı ilâhi Azze ve Celle.

Allah'ın sırlarından bir sırdır ki dilediği kimselerin kalblerine ilka' ederler. Hatta İmam-ı Rabbani (ks) Hazretlerinin buyurduğuna göre; İhlâs'da Allah'ın sırlarından bir sırdır. Bir kalb tertemiz hale geldiyse, Allahü Zülcelâl ihlâsı bu kalbe ilka' eder. Verince o zaman artık ihlâs değil de halâs olur... Bir kimsenin kalbine ihlâs sırrı girdi mi, riyâkârlıkmiş, şuymuş, buymuş hiç aklına bile gelmez. Ne zarar, ne kâr onu ilgilendirmez. Kalb bir kere Allahü Zülcelâl'in o sırrına sahib olmuş mudur; artık Allah'dan gayrısını aklına fikrine getirmes. Onun için o kimse "şunu yapayım da kimse bilmesin ve hâlisane olsun" diye bir şey gerekmez. Esâsen onun işi ihlâs değil de halâs olmuştur. Halkın beğenip beğenmemesinden, istek ve endişesinden tamâmen kurtulmuş ve "HAK (Celle Celâluhu)" ile olmuştur. Burada teberrüken mübârek Şeyhimiz Mevlânâ Alâaddin (ks) bir sohbetinde şöyle buyurdu: "Allah'ın yeryüzünde kablari vardır. Onlar mü'minlerin kalbleridir. Ancak nerede bulacaksın Sufî Numan gibilerin kalblerini?..."

İşte İmam-ı Ali (kv)'nin buyurduğu budur... Kalbin ne kadar kıymetli olduğunu bildiriyor. Hele bilhassa bir mü'mini haksız olarak öldürmek Allahü Zülcelâl'in:

لزوال الدنيا علالله اعظم من قتل المؤمن

Yâni; "bu dünya ve muhteviyâtı ne var ise yok olsalar, zevâl olsa; Allah nezdinde bir mü'mini öldürmekten çok daha basit bir iştir." O kadar kıymetlidir ki kulu Allah nezdinde... Öyle bir yaratılmış ki... İnsanoğlunun bir acayipliği vardır... İyi olursa çok güzeldir. Fakat bunca nimet karşısında çürük çıktı mı da çirkeften de beter olur. Nitekim öyle buyuruyor Allahü Zülcelâl... Kalb vermiş, fehmetmezler, göz vermiş görmezler, kulak vermiş

duymazlar... Sadece ve sadece hayvan gibidirler. Hatta “belhum edallun”: Hayvandan da sapıktırlar...

İmam-ı Ali (kv)'nin buyurduğu gibi temiz bir kalbi olduğu takdirde insanın kendisine verilen bu ni'metler ki; akıl, kalb, göz, dil vs. meleklerde bile yoktur. İnsan çok kıymetlidir. Alemü'l Ekber aslında Âlemü'l Emr'dir. Esâsen, ruh, sır, hafi ve ahfanın işidir. Alemü'l Asgar, Arş'a kadardır. Âlemü'l Ekber ise Arş ve ötesidir... Cennet, cehennem bile Âlemü'l asgardadır. İşte insan da sır başladı mı oraya doğru yönelir, yönlenir... Terakkiyatı, Alemü'l Akdes'e kadar sürer... İnsanoğlunun acayib bir harikalığı vardır ki, anlaşılır gibi değil... Alemü'l Ekber ile birlikte muazzam ilimlerde mümdemictir. İnsanın içinde, kalbinde... Kat kat olmuş... İç içe sarılıp dürülmüş... Esrâr aleminin...

Allahü Zülcelâl Hazretlerinin Âdem oğlunun vücûdundaki teşekkülâtı âdetâ büyük âlemin timsâlidir. Bu güzel, zârif ve teşekkülatı mükemmel olan insanın bir tanesini fikir karşısında alalım. Keennehü bir mürid, mürşidin huzuruna geldiği gibi, meselâ işte, mürşidi kâmilin mahareti bu esnada gayret edecek ki, müridin vücûdundaki 366 ana damarların hassalarını keşfedebilecek bir zât olursa, o zaman tereddüd etmeden teslim olunur. Nitekim, Şeyhimizde; Pirimizin huzuruna vardığı zaman, “acaba?” demesi bu gayeyi kastetmiştir. Yazımızın başında bahsetmiştik. Fenâ fi'llahı, bakâ bi'llahi kutbiyet mevzu'unda anlatmıştık. Fakat Kelime-i Tevhid beraberce olması mutlak olduğu gibi Fena Fi'r-rasûl olması da zârurîdir. İşte, bu gâyeyi güden zât; vücûdun ana damarları 366 olup, beher damarında, muhtelif sayıda hassaları var. Yani yedi, sekiz, dokuz ve nihâyet ona kadar olabilir. Tamamı üçbine kadar çıkabilir. Şimdilik biz bu damarlardan birini ele alalım. Farzedelim ki, Şehvet damarı, bâsiret erbâbı müşâhedesine aldığı zaman, şehveti zulmaniyesinin renge renk şulelerini görür. Fî'lhakika damarı birdir. Lâkin, şehvet nev'ileri değişiktir. Kimisi mal hevesi, kimisi şan şeref, kimisi yaşamayı, kimisi zinakârlığı, kimisi başka zevk-ü-sefâları sevip yapmakta. Velhasılı, bu nesnelere hangisinin galib, hangisinin sönük olduğu damarın hassa ve şûlelerinin gür veya zayıflığından anlaşılıyor. Kezâ; yalancılık damarı da böyledir. Meselâ, kimisi yalan söyler, kimisi başkalarını yalanlamağa çalışır. Kimisi de halkın yalanlarıyla uğraşır... Gayesi, hakikat hilâfındaki şeyleri çıkarmak değil, tongaya düşürmek içindir. Velhasılı: Hakkı söylemez, hakkı söyletmez, söyleyenleri tekzip eder (yalanlar). Hased damarı, kadr damarı, riyâ damarı, ücûb damarı, kibir damarı, hile, hiyanet, hıda' (düzen, kurnazlık), fitne, fesad, zülûm, gıybet, nemime, iki yüzlülük, tamah, hırs, gayret, hamiyet, teccessüs, tecebbür, tenecüş (fısıltı ile aleyhte konuşma), hasislik, müzevirlik, gayz (öfke), galiz damarı (kabalık, terbiyesizlik), vesâir bütün menhiyat nev'ileri böyledir. Meselâ: Dil yoluyla meydana gelen, göz yoluyla, kulak, el, ayak ve bedeninin sâir âzâ ve diğer teferruatlarından meydana gelen küçük, büyük, mekruh, haram, şüpheli şeylerden küfre kadar her ne vakî'â olursa olsun mutlaka bu 366 damarların müdahalesi vardır.

Meselâ: Vücûdun şubelerinden damarlara, damarların hassalarına gelince, üçbin mezmûm (yerilen) ve zülmanî olan hassaların yerine, mahmud (övülen) ve nuranî olan hassalar ile değişmedikçe emeline muvaffak olamaz. Meselâ: Yalan karşılığı sıdk, şehvet karşılığı iffet, kibir karşılığı tevâzu', hırs karşılığı zühd, hased karşılığı kadere teslimiyet, hasisliğe karşılık cömertlik, zülme karşı adalet vesâire, vesâire...

Bundan anlaşılın ve ehemmiyetle dikkat edeceğimiz şudur ki; Bir müridin mutlaka, açık basiretli bir mürşide ihtiyacı vardır ki vücûdun ana temeli olan 366 damarın her birisinde bir meş'âle var ve her bir meş'âlesinde iplik gibi uzayan renga renk çeşitliliği hassalar vardır. İşte bu vücûdu âdeta röntgenini çekercesine kontrol eder. Bu, müridin terakkiyatına mâni olan nesne ise tedavisine gayret eder. Bu da mürşidin kimyagerlik kuvvetine bağlıdır. Bir lâhzada yani bir nazarla yetiştirmesi de mümkündür. Zirâ, Hazreti Fahri âlem'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bu kabiliyette olan mürşidler hakkında şöyle bir hadisi şerifi vardır. Meâlen: "Mü'minin ferasetinden hazer ediniz. Zira mü'min Allahü Zülcelâlin nuru ile nazar eder." buyurmaktadır.

İzâhı şöyledir: Mü'minden maksat kâmil bir zatın ferâsetidir. Yani mâharet ve şetâratini (neşe, sevinç) tetkikten, tahakkukunu keşif ve murakabesinden hazer ediniz. Yani tedbirli, temkinli, ihtiyâtlı olunuz. Demek ki, bu cümleden anlaşılıyor ki, Kâmil olan mürşidin huzurunda gayet ihtiyatlı bulunun yani kavlen, fiilen, fikir, azim vesair hâlleriniz itibariyle... Şeriât ve hakikat hilâfında bulunmayın ki; keşif ve murâkabesinde, müşahede eder ve gayretkeşliği sebebi ile gazaba gelirden hışmına uğrarsanız. İşte hazer ediniz cümlesinin ve efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) tarafından buyurulması bu vehicledir. Yoksa tenbih gerekmezdi. Bu ifadenin müeyyidesi Hadisin bakiyyesidir. O da şöyle serahat vermiştir. Zirâ, o mürşidi kâmil o kimsedir ki, Allahü Zülcelâl'in nuru ile nazar eder. Yâni öyle bir hâzik bir tabibdir ki, emrazı kalbiyenizin (kalb hastalığınızın) teftişini, muâyenenizi yaparken, artık tahmin ve tasavvur değil ayne'l yakîn kalbinizde ve damarınızda olsun, şulelerinden hastalığınızı ayân beyân tesbit eder. Zira onun basireti yücedir. Kalb aynası musaffa ve mücellâdır. Hak'ka nazargâhdır. Asla, zan ile, tahmin ile karar vermesi muhaldir. İşte ehli kemâl böyledir.

Kutbiyet bahsinde Allahü Zülcelâl hazretleri ile kâmil olan zâtlar arasındaki cereyanları bir zerrecik acizâne anlatmıştık. Şimdi de Cenab-ı Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) pâk ruhaniyetinin bir zât ile imtizâc ve temerküz edebilmesi için ancak, yukarda zikri geçen 366 damarların mezmum (yerilen) hassalarını, mahmud (övülen) hassalara çevirmesiyle mümkündür. Bunun târifide şöyledir: Kavlen, fiilen, ahlâken Allah'a (Celle Celâluhu) ve Rasulullah'a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) uydurmaktır. Yani sadık olmak, âdil olmak, cömert olmak, halim, rahim, kerim, sabırlı, Lâtif ve bütün kulluk vasıfları ile ilgili, rububiyet sıfatları müstesnâ olmak üzeredir, Meselâ; Melik, gani, cebbar, aziz ve benzeri rububiyet sıfatlardan hazer etmek lâzımdır. Acziyet tevâzu' ve benzeri kulluk vasfına uygun sıfatları ile mevsûf olmak lâzımdır. Zirâ, Allahü Zülcelâl'in bazı sıfatları kullar üzerinde tecelli eder ve o sıfatlara hal-ü-durumuna göre uymak mümkündür. Meselâ: İlim, Cömert, Halim, Kerim, Lâtif, Raûf, Rahim, Sadık, Sabur, Âdil gibi beşeriyetin takatı nisbetine göre bir pay alabilir. Bazı sıfatlar ise bunlar, zati olan uluhiyet sıfatları olup müstesnadırlar.

İşte, beşeriyeti ilgilendiren mahmud sıfatlardan önder ve örnek veren Cenab-ı Fahri âlemi (Sallallahu Aleyhi ve Sellem); hoca olarak, ittihaz edip kavli kavline, fiili fiiline, ahlâkı ahlâkına muvacehe etmeğe azm ile cehdederse, aynası karşısında yöneldikçe şuâları fazla çarpar, çaptıkça zulmanî hassaları giderir, nuranî olur ve nihayet yakıcı şuâları ile pasları giderir. Ondan sonra temerküz eder (merkezleşir).

Hülâsa: Mücmel bir ifade ile söyleyecek olursak, Allahü Zülcelâl hazretlerinin aşk ve muhabbetiyle ilgili vazife, nazargâh noktası olan kalb, mâsivadan boşaltmaktır ve her varlıktan yok olmaktır.

Cenabı Rasulullah'la (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ilgili, vazifeye gelince; damar ve mafsal, azaların tümünü tabî kılıp ona uydurmaktır. Sonra ilâhi envâr, masivadan ârî, temiz, pâk, olan kalbe teşrif eder. Kezâ, damar ve sâir cevârih azaları, mülevves nesnelere ârî, pâk olursa Ruhaniye-i Pâki Muhammedî o zâta temerküz ve ruhu ile imtizac eder (meze olur). Aksi halde, mâsivâ ve mülevves nesnelere durdukça asla teşrif etmezler. İki zıt bir arada müctemi' olamaz.

Aziz kardeşlerimiz; bu veciz cümleyi te'yid eden şu âyeti celiledir: Meâlen: "Ey Habibim, ilân ve izâh eyle ki, hakikatı söyle, Ey Nâs, eğer Allah'u Teâlâ'ya karşı aşk ve muhabbetiniz varsa bana tâbî' olun ki, o da sizi sevsin, hem de hatalarınızı da mağfret etmeğe sebep ve vesiledir."

Hülâsa: Habibine tâbî' olmak ve yolunda kâim olmak, muhabbetullah'a delil ve isbattır. İşte hazreti Pirimizin, o yüce makamı ve timsâli Muhammedî olmasına sebep, Hazreti Rasulullah'a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) olan aşk-ü-muhabbeti ve getirdiği salavatı şerifedir.

Taklid ve tebâiyet meselesine gelince: Onun da müsbet bir delilini zikrederim. Pirimiz sır hazinedârı ve pek mahubub ve enisi olan Hazreti Şeyhimiz ve Mürşidimizin huzurunda iken, şöyle buyurdu: "(Hazreti Pir, emtî'a nev'ilerin mevcudu anbarlar dolusu idi, giyilecekte ha kezâ. Bilhassa binlerce kile çeltik tohumu ekilirdi. Gelene gidene ancak dengi dengine gelirdi. Bu bolluğa rağmen o mübâreğin yiyeceği; 24 saatte bir defa olmak üzere, şu miktar (yani avucunu açtı ve parmak kısmını belirterek bu kadar) arpa ekmeğini ayranın içine ufalar ve böylece iktifâ ederdi. Yastığını sorarsanız içi kepek doldurulmuş bir keseden ibâretti." Bu cümleden olarak Aişe (ra) vâlidemizde; "Biz arpa ekmeği yedik ve üç gün toklukta görmezdik." buyuruyor.

Âziz Kardeşlerimiz: İşte, Cenab-ı Rasulullah'ı (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) böylece taklid ederdi. Zâten asıl mesele budur ki; her varlığa sahip bulmağa mümkün olduğu halde dünyasını yok içinde ku'd lâ yemût (ölmeyecek kadar) hali tercih etmektedir. İşte bu meselede mühim bir tenbih vardır. Bir kimse derse ki, "adam sende, Cenab-ı Rasulullah zaten fakir idi. Ondan yoksulluk çekiyordu..." Hâşâ, sümme hâşâ... Bu kâbil inançlar küfürdür. Zirâ, istese idi dağlar altın olurda, beraberinde gezerdi. Bu imkânlar varken, yokluğu tercih eyledi. İşte Pirimizin taklidi bu kabildendir. Mâdem ki, makamı, nâibi Muhammedîdir, şu halde asıl ne yaparsa, gölgesi de onu taklid eder. Ettikçe sevgi ve merhametine mûcib olur ki; Ruh u pâk, ondan ayrılmaz hâle gelir.

Evet kardeşlerimiz; asla şüphe yoktur vesselâm. Okuyucu ve dinleyicilere sabırlar diler, uzun yazmamdan dolayı kusurumun affını istihâm ederim.

Mürşidimizin meşrebi Sıddıkîdir mevzû'undan sonra, şeyhimizin halinden de bir nebze bahsedelim İnşaaallah... Şimdilik, Pirimizin Muhammed Ali Hüsameddin ile Şeyhimiz Mevlâna Alaaddin efendilerimizin aralarındaki muâmelâtın şekli ve mahiyetini kısaca izâh edelim.

Mâlumunuzdur ki, Pirimiz Hazretlerinin mâkamı, kutbiyeti Muhammedî olunca, halife yetiştirme usulüde Hazreti Rasulullah'dan (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) örnek olarak yetiştirmiştir. Zirâ, gölge aslının taklidçisidir. Bu cümleyi te'yid eden şudur: Bir gün mürşidimizin sohbetinde iken; şöyle buyurdu: "O Mübârek Hazreti Pir, öyle bir tasarrufa sahib, öyle celb ve cezb kuvveti vardır ki, yetiştirdiği kimseler pek çoktur. Sadece halife olarak 124 bin kûsûr halifesi vardır ki, hiçbir halifeye, Fahri âlemin emri olmadıkça, icâzet vermemiştir." Anlaşıyor ki, bu adsahabe-i kiramın takrîben adedine uygun. Demek ki, yetiştirme üsûl ve üslûbuda taklididir. Evet kardeşim; Evvelâ Kâinatın muâllimi nümune-i timsâli Fahriâlem (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Hazretlerinin örneklerinden bir anahtar aklımıza getirdik mi kâfidir. İnşaallahu teâlâ...

Aziz Kardeşler, hepimizce mâlumdur ki, muâllim ve mürşid, ilmi irfanı yüksek oldukça, talebe olsun, mürid olsun, iyi ve kaliteli yetişir. Nitekim bu meyânda Hazreti Şahı Nakşibend şöyle buyurur: "Tarîkatımızın özü sohbettir." Zirâ, Sahabe-i Kiramın o seviyeyi bulması sohbetle değil midir? İmânı şuhudî sebebi ile bir nazar dahi isabet etmek. Öyle bir cevherlendirir ki, artık onun seviyesine çıkmak aslâ... Velevki Veysel Karanî olsun.

Hülâsa: Ashab-ı Kirâmın fazâili ile kitaplar doldurulmuştur. Bizim aslî gâyemiz onların yetiştirme şekli ve üslûbudur. Meselâ; Hazreti Ebû Bekiri Sıddıyk, Meşreb-i Sıddıkî olanlara örnek olarak ona uyar. Yetişmeside onun yetişmesine uyar. Eğer mürşidi kâmil olursa, basîretli olarak müridleri üzerine ferâsetini kullanır. Her müridin istidâdına göre mu'âmele eder. Delili olan, Hazreti Fahri âlem'den (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) örnek alır. Müridlerin yetişmesi de, Sahabe-i Kiramın örneklerinden alır. Lâkin mürşidin haline göre seviyeli olurlar.

İşte bu ifademizden ümid ediyoruz ki, Şeyhimizin meşrebi Sıddıkîdir. Binâenaleyh, bu gayemizin tebeyyün ve tahakkuku için, bir Hadis-i Şerif'i zikrederim: Meâlen: "Ebû Bekir ve Ömer'in benimle nisbetleri sanki kulak ve göz mesabesindedirler." Bu veciz ve hikmetli ifadeye dikkat edelim. Fikrimizi açık bulduralım, gaye-i meramımıza nâil olalım.

Kıymetli kardeşlerimiz; anlaşıldı ki, Hazreti Sıddık, kulak. Hazreti Faruk ise göz yolu ile yetiştirilmiştir. Yani birisi hakâiki imân ile, birisi de hakâiki islâmiye ile. İkinci bir hikmet daha; birisi hikâikat birisi Şeriât, üçüncü hikmet; birisi sır, birisi hâldir.

Hülâsa: Şu üç vecihli olan te'vilimize delil ve isbatımıza geçelim. Evvelâ; Birincisi: Ebu Bekiri Sıddık; iman ile ilgilidir. Erkeklerden ilk, imân eden O'dur. O'nun imân cevheri seviyesi, bütün ümmetin iman cevheri seviyesine bedeldir. Hatta fazladır. Dahası mir'acın ilk tasdikcisi Hazreti Ebubekirdir. Kezâ, iman ile ilgili nice harikaları vardır. Bilhassa, Hazreti Fahriâlem (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), ahirete teşrif eylediği anda ümmetin şaşkınlığını gideren ve imanlarından ayrılmağa dahi yeltenen mürtedlerin kapılarını kapattı ve hususi istikrâr buldu. Şu halde inceden dikkat edersek, Cenab-ı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) hazretlerinin iman nuru ile küfür kapısını kapattı ve çürüttü Elhamdülillâhi Teâlâ. Kezâ: Hazreti Sıddık hulusû ile mürtedlik kapısını kapattı. İşte bütün bu nesnelere hep imân ile müte'allik şeylerdir.

Hazreti Ömerül Faruk'un (ra) cevherine gelince; yine evvelâ bir hadis-i şerif ile başlayalım, teberruken, hemde gayemize uygundur. Efendimiz buyuruyorlar: "Allahümme hayrannâsırın bu mukaddes din-i İslâmı Ömer İbn-ül Hattab ile aziz eyle." İşte bu duânın bereketiyle İslâmiyeti izhar etmeğe sebep oldu, açıkladı. Hakkı batıldan ayırınca Faruk

Lâkabını verdiler. Bunun müeyyideside hadisi şerif ile sabittir. Tercüme-i hali ile kitablar doldurmuşlar. Sadece gayemizle ilgili bir hadisi şerif daha zikredelim. Meâlen: Cibil-i emin bana şöyle söyledi: “Bu dini İslam, Ömer’in ölümüne ağlayacaktır.” Yani, İslâmiyetin istikrarı onun adâleti ile muhafaza olunuyordu. Nitekim, ondan sonrası, fitneler birbirini tâkibeder. Bununda müeyyidesi bir hadisi şerif daha. Meâlen şöyle buyurmuş: Hazreti Ömer’e (ra) işâret ederek, “Bunu görüyor musunuz? Fitnenin kilididir. Aranızda buldukça, fitnelerle aranızda adeta muhkemce kitlenmiş kapı gibidir. İşte bu sebebledir ki, Ömer’in ölümüne İslâm ağlayacaktır.” diye ilân etmiştir.

Hülâsa: Hazreti Sıddık’ın (ra) cevheri iman yolu, Hazreti Ömer’in (ra) cevheri ise İslâm cevheri yolu ile yetiştirilmiştir. Zirâ, hassaları sarahaten açıklanmıştır. Bu yüzden demişdik birisi iman, birisi islâm.

İkinci vecih, birisi hakîkat, birisi şeriat mâlumdur ki; Hazreti Sıddık (ra), ehl-i tahkik, ehl-i târik bilhasa, meşrebi sıddikî olanların Piridir ve kıyametin yakınına kadar ondan örnek alıyorlar. Zirâ, tevhidin nefi kısmından feragat edib, isbat kısmına liyâkat-ı kesbeden ilk mürid odur. Hicretleri esnâsında, mağaraya girdikleri zaman arkalarını takibeden müşrikler, mağara kapısına gelince, korkmağa başladı. Cenab-ı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) halini müşâhede edince, nefi den henüz kurtulmadığını anladı. Çünkü (EL NÂFİU VE’D DARR’U) Bir menfaat veya zarar gelecek olursa, mutlaka takdiri Allahtandır. Kemâliyet olsa idi mâsivadan havf etmez, ancak ve ancak Kurdretullah’a teslimiyeti olurdu. O, ne takdir ederse, kimse reddedemez. Sadece içinde değişecek kısım varsa, onunda sebebini rastgetirir. Her ne ise bundan anlaşılıyor ki, o anda nefi kısmını bitirtmiş, isbat kısmına aktarmış. Yâni Fenafillah makamından bekâ’ubillah makamına terfi etmiş oldu. Zirâ, bu durum âyet ile sabittir. Meâlen: “Mahzun olma mutlaka bilmelisin ki Allah bizimle beraberdir.”

إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيًا إِذْ هُمَا فِي الْعَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى
وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

(Tevbe/40)

“Eğer siz Ona (Rasulullah’a) yardım etmişseniz (bu önemli değil); Ona Allah yardım etmiştir. Hani, kâfirler onu, iki kişiden biri olarak (Ebubekir ile birlikte Mekke’den) çıkarmışlardı; hani onlar mağarada yok; O, arkadaşına: Üzülme, çünkü Allah bizimle beraberdir, diyordu. Bunun üzerine Allah ona (süknet sağlayan) emniyetini indirdi, onu sizin görmediğiniz bir ordu ile destekledi ve kâfir olanların sözünü alçalttı. Allahın sözü ise zaten yücedir. Çünkü Allah üstündür, hikmet sahibidir.”

Hülâsa: Her ikisi de mürşid ve müridi, diz dize gelirler. Mübarek elini kalbine kor ve zikri hafiye telkin eder. Şu sıfatla “kul, ALLAH, ALLAH, ALLAH’U me’âne” yani “Allah, Allah, Allah bizimledir” de. Çünkü, “ayrı değil halimizden haberdardır. “ Bu hal ile ilgili yani “Lâ ilâhe” nefiy olup, “İllallah” isbatır.

Önce âyeti Celileyi zikredelim. Zirâ, bu hali evvelâ Allahü Zülcelâl hazretleri habîbine telkin etmiştir. Ayet:

قل الله ثم ذرهم في خوضهم يلعبون

Yani meâlen: “Ey Habibim söyle yani bil ki, her yerde, her anda, her şeyde Allah mevcuttur. Müşriklerin çevirdikleri fııldak ve tuzakları dolayısıyla mahzun olmak değil, hatırına bile getirip endişe etme. “

İşte aynen sırdaşı olan Hazreti Sıddık’a (ra) mağarada zikir telkin etmesi bu minvâl üzeredir. Demek ki Zikir, Allah’u Teâlâdan, Habîbine, Habîbinden Halifesine, bu âyet ile sabittir.

Velhasılı, Münkir olanlar burada hakikate vakıf olurlar da belki insafa gelirler diyerekden yazdık. Yoksa kardeşlerimizin bildikleri meseledir. Bu nef’i ve isbat, yani Fenafillah ve Bekabillah makamdan makama terakki etmek, nebilerde de aynıdır. Fakat velilerin, nebilerin taklitçisi olduğunu anlamak lâzımdır.

Nef’i kelimesinin hakkını vermeğe çalışanlar arasında en üstünü Hazreti İbrahim Halilullah’tır (as). Nebiler arasında, Fenafillah makamının imâmı odur. İsbat kısmına gelince yani bekâ billah makamının imâmı ise Hazreti Rasulullah’tır (Sallallahu Aleyhi ve Sellem). Onun içindir ki, Lâfzâ-i Celâleyi telkin etmek O’nun ümmetine mahsustur. Aynı zamanda, mübtedî (başlangıçta) olanlar için, kelime-i Tevhid evlâdır. Fakat, müntehîlere (sona gelenlere) gelince, mâsivâdan ayrılmış, huzur haline sahip olmuş. Yâni Padişah huzurua müşerref olunca, başka birşey zikredemez. Çünkü, Nef’i ile ilgisi kalmamıştır. Hatta zâtın birisi şöyle buyurmuş: “Nefeslerimiz mahduddur. Lâ ilâhe deyipde son nefeste ölürsek böylece can vermektense “illellah“ demek yani “Allah Allah“ demek evlâdır.” Huzurda olanlar için böyledir. Bu söz Hz. Şibli’ye âittir. Zikirde “ALLAH” demek yetersizdir. “Lâ ilâhe illallah” diyeceksiniz esas kelime budur diye münazara ettiler. Şibli de: “Nefesler sayılıdır. Ne bileyim ben, son nefeste “Lâ İlâhe” der iken nefeslerim biterse ne olacak benim halim. Nef’inin devamı, arkasından Lâ ilâhe’den sonra illallah isbat olarak gelmezse ne yaparım ben... Onun için durmadan “Allah, Allah” derim diyor. Böyle zâtlar öyle makamların sahibleridirler ki, bian bile “Allah” demeden duramazlar. Fakat, mâsiva ile ilgili hatta gırtlığına kadar dünya, nefis, şeytan ve sâir nesnelere ile boğulacak hale gelmiş bir kimseye de doğrudan doğruya Lâfza-i Celâleyi vermek gerekmez. Mutlaka nef’iden, isbata alıştırtılarak, istidadına göre, bilhassa mürşidin maharet ve ferasetine bağlıdır.

İşte bu ifademizin isbatı, Hazreti Sıddık üzerine tahakkuk etmiştir. Hicrete kadar terakkiyatı, kelime-i tevhid üzerine idi. Mağaradaki telkinden sonra lâfza-i Celâle yani sadece ispat üzerinde terakkiyat başlamıştır. Fenafillah’dan Bakabillah’a geçişi mağarada (sevr) olmuştur. Yedi sene devam eden, bu yükselmenin en acaib kısmı mağaradan başlayarak yedi yıl alıştıra alıştıra Sıddıkî ekber haline getirdi ki, nebiler müstesnâ, velâyet’i Sıddıkîye benzeri olmamıştır. Hatta öyle bir hale getirdi ki, aşk-ü-şevkle Allahü Zülcelâl’in muhabbetine münhemik (bir işin üstüne çok düşen) oldu ki, dâimâ tezekkür ve tefekkür ederdi. Sadece ilâhi envâr ve tecelliyatına münhasır kılar. Nefesini dahi hapseder. Lüzumunda itinâ ile alır verirdi. Zirâ, envârı hak kendini mest-ü-hayran etmiş ki, zevâlden evvel kaylule (yani kuşluk) uykusu anında nefesini serbestçe alıp verirken, komşuları kebâb kokusu hissederlerdi. Halbuki, ciğeri püryân olmuş da cızıl cızıl yanmasından meydana geliyordu. Yedi yıl bu hale

getirdi ve terakkiyatının faslına son verdi ki, mürşidin son üç senesinde halifesinde bir zerre dahi artış olmamıştır. Çünkü, velayeti takat ve tahammülün son haddine yetişmiş idi.

Kıymetli kardeşlerimiz; İşte Hazreti Sıddık'ın (ra) vâziyeti böyle idi. Yani yetişmesi bu minvâl üzere oldu. Gâyemizle ilgili olduğundan dolayı zikrettik. Yoksa fazîleti, kitablar dolusu olsa yine hakkını veremeyiz.

Ömerü'l Faruk (ra) ise, Şeri'ata örnek vermiş, kıyamete kadar muâmelatındaki adalet, disiplin ve nizâmına bütün milletler hayran olmuşlardır. Kur'an-ı Mübinin hükmüne riâyette ve titiz, hükmü nâfiz ve cari' idi. Nitekim oğlu ile vâkı'ası her ferdi dehşet içinde bırakır.

İşte bu sebebledir ki; Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şu hadisi buyurmuş: Meâlen: "Eğer benden sonra nebi olsaydı, Ömer olurdu." Bu ifâdeyi şöyle anlayacağız: Nübüvvetin vazifesi, has ve avam ile ilgilidir. Her iki zümreyi idâre etmekle mükelleftir. Yani hem merhamet, hem şiddet, avamların huylarına göre hareket etmesi gerekir. Şiddet kullanılacak çok yerler vardır. Bilhassa, ahkâmı şeri'yyede. Hazreti Ömer'in (ra) nebiliğe uygun görülmesi bu vehicledir. Yoksa efdal olması bakımından değildir. Çünkü, Hazreti Sıddık'ın (ra) merhameti, şiddetinden galib idi. Zâten mürşid bu vasfa sahip olmadıkça muâşereti güçtür.

Hülâsa: Gayemizin menşe'i, bir halifesi hakîkat, öbür halifesi Şeriât minvâli üzere örnek olarak yetiştirilmiştir. Onun için birisi sır, birisi hal diye zikretmiştik. Mâlumunuz olsun ki, sır da'ima hep kulak yolu ile öğrenilmiştir. Zirâ, alış veriş hep kulak âleti olarak tahsis olunmuştur.

Fakat hal kısmına gelince, onun âletide gözdür. Çünkü, âmel, ef'al, hareket, sekenat, mumelât hep bunların taklîdi, gözdür. Göz yolu iledir. İşte hadisi Şerifin hikmeti bu vecihledir.

Dikkat edilirse, Hazreti Sıddık (ra), kulak mesâbesinde, Hazreti Ömer göz mesâbesinde olmalarına gâye, bu minval üzere yetiştirilmiştir. Birisi sırrını taşır, birisi halini taşır. Bir zaman bize sordular ki, "Neden Hz. Ömer'e (ra) "benden sonra nebilik olsaydı Ömer olurdu" buyurulmuş da, Ebu Bekiri Sıddık (ra) için böylesi buyurulmamıştır." Cevaben dedim ki: "Cenab-ı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) "Eğer benden sonra resûl gelmiş olsaydı," buyurmuş olsaydı Ebu Bekir gelirdi buyururdu" dedim... Çünkü, telaffuzda Hz. Ömer (ra) için nebi gelmiş olsaydı buyuruluyor, resul gelmiş olsaydı buyurulmuyor. Çünkü, resûl idârecidir. Ama nebi halkı irşâdla görevlidir ve bir resûl'ün tezini uygular.

Aziz Kardeşlerimiz: Gâyemiz, ashabı kiramın faziletinden konuşmak değil. Zirâ, bizim gibi âcizin medh-ü-senâsına hacet kalmamış. Çünkü, Allah ve Rasulullah medh-ü-senalarını yapmıştır. Kitablar dolusu olmuş, biz sadece o Hazreti mürşidi ekber-ü-mürşidi azamın; müridlerini, halifelîğe yararlı ve yetkili bir seviyeye nasıl yetiştirdiğini bir zerrecik teberrüken zikretmiş bulunuyoruz.

Bu vesile ile kalan dört halifeden ikisinede kısaca ve zârif birer nümûne verelim ki, fikrimize bir anahtar olsun kâbilindendir. Yoksa sizin gibi uyanık ve müdrük olan kardeşlerimize bilginlik taslamak gayemiz ve haddimiz değildir. Bu hususta affınızı dilerim.

Üçüncü Halife Hazreti Osman Radyallahu anh'ın Cemiân fazâili çoktur. Lâkin, birinci ve ikinci halifelerin, mevzu'larına uygun olmak üzere bir Hadis-i Şerifte Hazreti Osman'a (ra) zikredelim ki, yetiştirilmelerinin şekli ve hikmeti, aydınlanmış olsun. İşte Hadis-i Şerif:

“Allahümme Yâ Alîm, Ya Habîr, Osmanın hali sana ayandır. Gayb oluşu ancak senin ve Rasulünün rızalarını almak sebebi iledir. Hudeybiye bi’atından mahrum kalmaması için, benim şu iki elimi Osman’ın eli olarak kabul eyle” ve mübârek iki elini bir birine sımsıkı bağladıktan sonra, “Ya Rabbi, Ashabım bana bî’at ederken her ne gibi ahid ve vâid ediyorlarsa Osman’a vekaleten aynısını biat ederim.” İşte Hazreti Osman, Cem’ul Kur’an ile sabittir. Bu şerefe nâil olunca el yolu ile yaptığı muemelâtı, diğer muemelâtından üstündür. Meselâ, mal dağıtması gibi. Bundan daha mühimi olan kendi veya emr-i ile yazdırmış olduğu on adet Mushaf-ı Şerif ve bunları islâm beldelerine birer birer dağıtması ve hükmü kıyamete kadar câri’ olmasıdır. Ve mazbuttur. Başka zâtların Mushafları varsa da âkim kalmıştır. Zirâ, bunların da ittifakıyla Hazreti Osman tarafından meydana getirilen Câmi’â sahihtir ve muteberdir. Ondan başkasına pek kulak vermemişlerdir ki, ihtilâf vesilesi olmasın diye... İşte hikmeti hüdâ bu şerefe nâil olmasının sebebi budur. Bunun bir te’yidi daha var ki, bu da Cenab-ı Rasulullah’ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) hatemi (yüzüğü) kendine intikal olunduktan sonra parmağından bir kuyuya düşmesidir ve arayıp bulmak için, ne kadar cehdetti ise de aslâ bulunmadı. İşte bunun hikmeti de, inceden inceye düşünülse O mübârek hâtem (yüzük) ancak Hazreti Osman’ın eli, Hazreti Fahri âlemin eline timsâl olması şerefi ile nâsib oldu. Binâenaleyh, bu seviyede el kalmayınca kaybolacaktır. Buna bahâne bulmayalım. Zirâ, her şey hikmete mebnîdir. Allah’u âlem.

Dördüncü Halife’ye gelince; onun fezâili çoktur. Lâkin gayemize uygun bir Hadisi Şerif zikredelim ki, yetişmelerinin şekil ve mâhiyeti ve her hallerinin de birer birer hikmete mebnî’ olduğu açıklanmış olsun.

Hadisi Şerifte Efendimiz meâlen şöyle buyuruyorlar: “Tebliğ etmek benden, ya ben yapacağım veya Ali yapacak başkası değil” Yani mübârek lisânı mesâbesinde olduğu bu hadisi şerif ile sâbittir. Hatta Hazreti Sıddık’ı (ra) hicretin dokuzuncu senesinde hacca gönderdi ve her vazîfeye tam yetki ile vekâlet selâhiyetini verdiği halde, sadece Sûre-i Berâ’yi (tevbe) okuyup da, ahkâmını müşriklere tebliğ etmekliğe Hazreti Ali’yi (ra) tayin etmiştir. Bara’e, Tevbe suresi ki; artık müşriklerin Kâbeye giremeyeceğini ilan etmiştir. Dil vekâletliği vermiştir. Cenab-ı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem): “Benden sonra Hakkı Ali’den sorabilirsiniz.” buyurmuştur. Binâenaleyh, bu cümlelerin te’yidi olarak İmâm-ı Ali’nin (kv) son zamanında şöyle bir ifadesi vardır. Meâlen: “Şu anda Hazreti Rasulü Ekrem’in sözlerine uygun söyleyebilecek kişi benim. Benden sonra bu kelimeyi söyleyen olursa yalancıdır.”

İşte, Mübâreklerin her birisi, istidâdına göre yetiştirilmiştir. Hatta yalnız bu dört sahabe değil, diğer Ashab-ı Kiramında ayrı ayrı Rasulullah’ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) hassaları vardır. Nitekim, Hazreti Huzeyfe Radiyallahu anh, Münâfıkların sıfatlarını bilirdi. Bir gün, Hazreti Ömer (ra) halife olduğu halde, Huzeyfenin yanına gider. “Yâ Huzeyfe, beni teftiş et. Nifak sıfatlarımı böyle” der. Huzeyfe (ra) cevâben: “Yâ Emirel Mü’minin hâşâ sende öyle bir nesne yoktur” der. Halife, kendi kendine, “Acabâ bu hal bende varda, yüzüme karşı çekinerek söylemiyor mu?” diye ağlamaya başladı. Hz. Ömer’in bu halini gören Huzeyfe, Halifeden fazla ağlamaya başlar. Her ikisi de hıçkıra hıçkıra gözyaşlarını dökerler. İşte, ayrı ayrı hassa sahibi oldukları bundan anlaşılıyor.

Kezâlik, diğer Ashab-ı Kiramın istidatlarına göre husûsiyetleri vardır. Ve bu hassalar, Hazreti Fahriâlem’in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) tarafından verilince artık onların en ednâ

rütbeli olan zatına yetişmeğe imkân yoktur. Buğzetmeğede aslâ cevâz yoktur... Velhasılı, âyat-ı Kar'âniye ve bilhassâ Ehâdisi Nebeviyye sayılmayacak derecede çoktur. Sadece dört Halifeyi ilgilendiren hadis sayısı yalnız bir kitabın içindeki mevcûdunu söylüyorum, Birinci ve ikinci Halife ayrı ayrı zâtı mahsûsiye olmak üzere takriben yetmişer hadis vardır. Üçüncü ve dördüncü Halifeye de takriben, kırkar hadis vardır. Fakat, her dört Halifeyi berâberce zikredecek olursak, tamamı yüz on yedidir.

Ayrıca, Kureyşliler, Hâşimiler bilhassa, Ehlibeyt veya Muhacirîn, Ensar hâssaten Ehli Bedir, Ehli Uhud, Ehli Bi'at ve Ashabın Cemisi hakkında vârid olan Âyet ve hadislerin haddi hesâbını Allah bilir Celle Celâlühû... Bizim gibi âcizler medhetmekten müstağnidirler. Bu sebeble, ancak, onların yetişmelerinin şeklini belirtmek için, bir fikir anahtarı olarak ortaya koyduk ki, mürşid ile mürid arasındaki muâmelatın ne derecede olduğunu hiç olmazsa bir zerrecik olsa dahi tekrar etmek faydadan hâli değildir.

Aziz Kardeşlerimiz; Ashab-ı Kirâm'ın hepsi de meziyetli ve faydalı olduklarına dâir şu hadisi şerif mevcûddur. Meâlen Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyuruyor: "Ashabım gökteki yıldızlar gibidir. Hangisinin arkasına iktida' ederseniz hidâyete erişirsiniz." Bu mübârek ifâdeden anlaşılıyor ki, Ashab-ı Kirâmın her birisinin müstakil bir nuru var ki, zülmeti aydınlatacak derecede bir imam, bir mürşid olabilecek hali vardır. Yıldızların ışığı kademeli olduğu gibi, bunlarda öyledir. Lakin Allah'ü Teâlâ'nın hikmeti öyle cereyân etmiştir ki, âdetâ müctehidlerin ikinci ve üçüncü asırda çok olup da sonradan dörde kadar düşmeleri ve diğerleri lağvedildiği gibi, kezâ mürşidlerde çoktur. Fakat inkitâ'a uğradılar. İmam-ı Gazali gibi Sufyan-ı Sevri gibi muazzam zatlar çoktu. Sevriyye mezhebi ta Cüneyd'e kadar geldi. Sevri Hazretleri ilminin 1/10'ni mezc etmiştir. 50.000 hadis vardır. Ancak, müteselsile olarak devam ede gelen yolların ana temeli iki imam zat kaldı. İki mürşidden birisi, Hazreti Sıddıyk (ra), birisi de Hazreti Ali Radıyallah'u Anhüma ve Anissâhâbeti ecmâiyyyn. Mezheb kısmında olduğu gibi meşreb kısmında da öyledir. Hz. Ömer'in (ra)'de tarikâtı vardı. Hz. Osman (ra)'ında tarikâtı vardı ama devam etmedi... Hakikatta; Allaha giden yollar çoktur. Azâmetine göre mürâcât kapılarının haddi hesâbı yoktur. Âlemi ihâtâ edince ona varan yolların sayılmasına imkân var mıdır? Aslâ...

Aziz Kardeşlerimiz, Halk arasında "mevcûd tarikât adedi on ikidir" diye söylenir. Bu kabil söylentiler isimden ibârettir. Meselâ: Nakşî, Kadirî, Sühreverdî, Kübrevî, Çeştî, Şazelî, Rufâ'î, İbrâhim Dussûkî, Halvetî, Mevlevî, Uşşâkî, vesâir, vesâire... Adeta mezheb sahipleri gibi isim değişikliği vardır. Ya kendi ismi veya baba ismi veya lâkâbı, kabilesi, beldesi vesâire yâni mezheb imamları; Hanefî, Mâlikî, Şâfî, Hanbâlî gibi...

Filhakîkâ mezhebler dört değil, yüz dört olsa dahî, Hazreti Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Şeriatı ile ilgili olan ilmini ihâtâ edemezler. Kezâlik hakikât ilmide on iki târikât değil, on iki bin tarikât olsa dâhî yinede ihâtâ edemezler. Zîrâ, Allah'a varan yolların adedinin, insanların nefes adetleri kadar olduğunu beyân etmişlerdir. Bu ifâdeden anlaşılıyor ki, isim ve şöhreti sadece Hak yolunda olup, Himmeti azîm ile cehdederse, Allahü Zülcelâl Hazretleri de, Fazl'u kereminden, Mevhibe-i Rabbâniyesinden bir düstûr inâyeti ve tasarrûf salâhiyeti bağışlar ki, bu sebeple bir cemiyet reisi olmaklığa liyâkât ve şerefine nâil olmuş olur.

İşte böyle bir zevât hakikat yolunda müctehid seviyesinde olur. Bu dereceye yükselen Zât, Pir lâkabını alır. Meselâ Nakşi Piri Esseyyid Muhammed Bahâeddin. Kâdirî Piri Esseyyid Abdûl-Kâdir'i Geylânî, Rufâ'î Piri Esseyyid Ahmed-el Rufâ'î, Ahmediyye Pîri Esseyyid Ahmed el Bedevî, Düssûkiye Pîri Esseyyid İbrâhim Düssûkî, Şâzelî Pîri Esseyyid Ali Ebû Hasan El Şâzelî, Ulviyye Pîri Esseyyid Ahmed İbni Ülvân, Sühreverdi Pîri Eşşeyh Necibeddin el-Sühreverdi, Kübrevî Pîri Necmeddîni Kübrevî, Çeştîyye Pîri Eşşeyh Mûîn elhakveddin el-Çeştî, Halvetî Pîri Eşşeyh İbrâhim El-Halvetî, Mevlevî Pîri Mevlânâ Celâleddin-i Rumî. Daha daha ne zâtlar vardır. Çünkü, bu zikrettiğimiz meşhur zâtların tarikatları ünvan ve lâkablariyle anılıyor.

Lâkin, bu zâtların hepsi altı, yedi, sekizinci asrın sonuna kadar üç asır içinde gelmişler. Pekî, beş asır evvel tarikatlar yok muydu? Geçeli de takriben altı asır oldu. Nice Zâtlar geldi geçti. Hepimizce mâlum.

Târikat Pîrleri olsun, mezheb imamları olsun, birer isim ve lâkab değişikliği varsa da, gayeleri birdir. Her iki zümre de, Hazreti Fahrî âlem'in (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) deryasından iktibas etmişlerdir. Ancak her zümrenin ilmi ve alışverişleri ayrılır. Meselâ: Mezheb sahiplerini ele alalım ve mücmel olarak bir fikir verelim. Bu zâtların kendileri ehli tahkik iseler de, meşgul oldukları ilm-i şeriat, zâhiri kısmındandır. Bu ilim, havas ve avam ile ilgilidir. Zîrâ, ibâdet ve muâmelatı bildirir. Bu yüzden hâin olan inhirafçılara fırsat vermeden kayıd altına alınmıştır. Şöyle ki:

Birinci asır, Ashab-ı Kiram ile mâmur idi. Salâbetli imanları vardı. Saf, sühlî ve pak kalbleri vardı. Bu sebeble ilimleri, yazmaktan fazla, hafızalarında hifzederlerdi. Tevhid âkidesini ve dîni islâmın yayılmasına, cihad etmeğe fazlaca meşgul olurlardı.

İkinci asırda ise, Ashab-ı Kiramın hepsi kaybolmuş idi. Halbuki ashabin sayısı 124 binden fazla olarak Fahrî Kâinat (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bırakmış idi. Bir asır içinde hepsi devrelerini bitirdiler, güzelce imtihanlarını verdiler; Rahmeti Rahman'a kavuştular. Radyallah'u Anhüm Ecmaîyn...

İkinci asıra gelince, müctehidin, muhaddisin hepsi ikinci, üçüncü asırların içinde mühlet vermeden ve ihmâl etmeden ashabdan tâbiinlere intikal eden şerfat ilmini derhal zaptırap altına almayı şâr ve vazife bildiler. Mümkün olduğu kadar takatları miktârınca cehdeddiler ki, her zâtın gâyesi sahih rivâyetleri elde etmek ve bu sayede rivayetlerden fikir alarak ilmi dirâyetini azîm ve hülûsları sayesinde nice müşkülleri halletmişler. Nice plan ve program çizmişler, tertib ve tanzim etmişler ve nihâyet havas ve avam istifâde edebilir seviyeye getirmişler. Dava uğruna değil, yalnız Allah Rızâsı için, Ümmeti Muhammede hizmettir. Rahmetullah-i Aleyhim ecmeîyn...

Aziz kardeşlerimiz; inceden inceye düşündüğümüz zaman Ashâbı Kiramın sayısı ve hepsinde ilim irfan varsa da, içlerinden bir çok müstesnâ şahsiyetler vardır ki; herbirisi birer deryâ gibidir. Lâkin her dinleyicinin hafsalasına sığmayacağını ve bu yüzden inkâr ve muâriz fitneye vesîle olmaktan hazar ederek, ilimlerin çoğunu ketmetmeği ahsen görmüşler. Çünkü, Sahabenin tahammül gücü yüksektir. Her neyse imkanları nisbetince Tabiinlere intikal etmiş, ondan da tabei tâbiîne... İşte bu zâtlar uyanık bulunmuşlar da münafıklara fırsat bırakmadan zapdetmeğe çalışmışlar. Bu nevi ilmin alışverişi yani öğretmek ve öğrenmek illâ ağız ve kulak

yoluyladır. Muhâfazası da, ya ezberliyecek veya yazacaktır. Bu mutlaktır. Bu hal karşısında itimad ve emniyet edilen zâtların ilimlerini kaybolmasından Şerîatı Muhammediye'yi kısır ve akim bırakmadan müsbet temellere yerleştirmişler ve nihâyet içtihad kapısının kapanmasına ittifakla karar vermişlerdir. Zîrâ, bu ilim kaybomağa mahkûm olduğundan gelecek zümre, geçen zümreden daha mazbut bir ilim bulamaz ki, içtihad kapısı açık olsun... Çünkü, Ashab-ı Kirâm cihad yolu ile tâun ve vebâ hastalığı ve aradaki fitneler sebebi ile takdîri ilâhî elef telef oldular. Bu yüzden tâbiinlere intikal eden ilim, mahdud sahabelerden yüzde beş, on arasındadır. İşte bir asırda bu hale inerse, artık gelecekte fazla ummak mümkün müdür? Aslâ tasavvur dahi edilemez. Şu halde, içtihad kapısının kapanmasında zarûfidir. Nifak ve şikâkçılıkların hırslarını kesmek, Ukâlâların ve bencillerin hevesleri önüne set çekmektir. En iyi çâresi budur. Allah onlardan Râzı olsun. Âmîn...

Aziz kardeşlerimiz; Gâyemiz bu mevzû değil, onun için, zihninizi yormayalım. Ancak, şunu tekrar belirtelim ki; Hazreti Fahri âlem'den (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ashabına intikal olunan ilim vebu sâyede ashabtan her birisi birer profesör gibi ilim nevilerine mâhir olmalarına göre, bu ilmin tamamını neşretmek yalnız dört müctehid değilde, hatta yüz dört olsa dahî aciz ve nâçiz kalırlar. Bu bir hâkikattir. Binâen aleyh, Allah'u Teâlânın büyük bir hikmetidir.

Kardeşlerim, şimdi tekrar mevzûmuza gelelim: Ehli tarik ve ehli tahkik ilmi alışverişlerine bir fikir mütâlası yapalım. Evvelâ âyeti Celîleye teberrüken ibraz ve izhar edelim.

1- Allah Celle Celâluhû Sûre-i Bakarada 269. ayetinde şöyle buyuruyor:

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

(Bakara/269)

“Allah hikmeti dilediğine verir. Kime hikmet verirse ona pek çok hayır verilmiş demektir. Ancak akıl sahipleri düşünüp ibret alır.”

Allahü Zülcelâl hikmetini dilediği kimseye verir. Lâkin, bu hikmete mazhar olan zât bilmelidir ki, hayrı çok bir nimeti azimeye nâil olmuştur. Fakat, böyle kıymetli hediyeyi takdir edecek olan ancak öz ehlidir. Yani ehli bâtın demektir ki, akli öz, fikri öz, kâmil, herşeyi öz. Bulanık nesnelere tasfiye olanlardır. Hikmetin manasına gelince, müfessirin ihtisaslarına göre fikir beyan etmiştir. Zikretmek uzun gider.

Hülâsa, Hidayet-i Rabbânî ve inâyet-i Rahmânî sebkederek mârifetullahı güzelce idrâk ve haşyetullahı, kendine yoldaş etmektir. Bu ifâdenin müeyyidesi de hadis-i şerifle sâbittir. Meâlen: (Hikmetin başı Allah korkusudur.) Diğer bir hadisi şerifte de Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyuruyor: “Kim ki, kırk gün sabah namazına kalktığında hulûsu kalb ile kaderine râzı, bir kimseye karşı zülûm, hiyânet, hased vesâir mezmum (yerilen) sıfatlardan berî olarak kalbi selîm sâhibi olan zâtın kalbi hikmetle dolar taşar. Cereyan ede ede dile getirir ki, ferâset, belâgat sâhibi olur.”

İşte hikmetini kime vereceğini açıkça vasıfları ile bildirdik. Başka bir Âyet-i Celîlede aynen bu sıfat ve mevsuf olan zevât Kur'ânı mübînin ahkâmına teslimiyet, te'viline riâyet, tefsîrine mâhir ve dirâyetli olduklarını beyan eder. Sûre-i Âl-i İmrân:

هو الذي أنزل عليك الكتاب منه آيات محكمات هن أم الكتاب وأخر متشابهات فأما الذين
في قلوبهم زيغ فيتبعون ما تشابه منه ابتغاء الفتنة وابتغاء تأويله وما يعلم تأويله إلا الله والراسخون
في العلم يقولون آمنا به كل من عند ربنا وما يذكر إلا أولوا الألباب

(Âl-i Imrân / 7)

“Sana kitabı indiren O’dur. Onun (Kur’anın) bazı âyetleri muhkemdir ki, bunlar kitabın esasıdır. Diğerleri de müteşâbihtir. Kalblerinde eğrilik olanlar, fitne çıkarmak ve onu te’vil etmek için ondaki müteşâbih âyetlerin peşine düşerler. Halbuki Onun tevilini ancak Allah bilir. İlimde yüksek pâyeye erişenler ise: Ona inandık; hepsi Rabbimiz tarafından, derler. (Bu inceliği) ancak akliselim sahipleri düşünüp anlar. “

İlimde yüksek pâyeye erişenler ise, Ona inandık hepsi Rabbimiz tarafından derler. (Bu inceliği) ancak akl-ı selim sahipleri düşünüp anlar.”

İlimde râsih olan zâtı Cenâbı Rasulullah şöyle vasıflandırmıştır.

Hadisin meâli: Kim ki, eli haram ve şüpheli şeylerden berî, lisânı sâdık, kalbî müstakîm, karnına mülevves şeylerden değıilde temiz helâl gıdâlardan yiyen, fuhşiyâtı şehavâniyeden emin olan zevât “Râsihûna fil ilmi” kısmındandır, diye buyurur.

Diğer bir rivâyete göre şöyle vasıflandırılmıştır: “Allah’u Teâlâ’nın ahkâmına ve emrine, tevazu ve inkiyât, mukadderâtına tezellül ve teslimiyet edip, asla, kendilerini büyük görmeyip kimseyi hakîr nazarla bakmazlarsa işte Râsihûn bunlardır.” diye buyurmuşlardır.

Diğer bir ayet-i Celîle daha Sûre-i Zümer’de:

أَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ أَنْ آءِ الْيَلِّ سَاجِدًا وَقَآئِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ ۗ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي
الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ۚ

(Zümer / 9)

“Yoksa geceleyin secde ederek ve kıyamda durarak ibadet eden, ahiretten çekinen ve Rabbinin rahmetini dileyen kimse (o inkarcı gibi) midir? (Resûlüm!) De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri bunları hakkıyla düşünür.”

Aziz kardeşlerimiz: İlimin bir çok nevîleri vardır. Çalışanlarında niyetinde, azminde bir çok gayeleri vardır. Fakat, hangi zümreyi dinlersek dinleyelim, muhakkak bu şerefli fermanı ele almış kalkan gibi, âdetâ bu meziyete lâyük olan ancak kendisi imiş gibidirler. Halbuki Allahü Zülcelâl Hazretleri, bu gibi cür’etkâr dava aşıkları olacağı ve emellerine göre te’vile yeltenecek zümreler meydana geleceğı mâlumu bulunduğundan Âyet-i Celîlenin evvelisi ve sonrası bu meziyetlere sâhib olan zâtların vasıflarını sarahatle beyan etmiştir. Lâkin hesaplarına gelmeyince sadece şu kelimeyi alırlar. “Bilenle bilmeyenler bir olur mu?” derler. Daha ötesi hesâbına gelmez. Bu hal, bu keyfiyet şuna benzer ki, bektâşinin birisine sormuşlar. “Neden namaz kılmıyorsunuz?” diye. Cevâben: “Allah, âyetinde namaza yaklaşmayın demiyor mu?” diyor. Ona “âyetin gerisini okusan ya” denilince “o kadar âlim değilim” diyor.

Hülâsa: Allahü Zülcelâlin lütf-û-keremine Fazl-û-ihsanına nâil olacak olan zevât ister hikmeti, ister mârifeti, ister ilmi, ister tefsir, ister tefekkür (sure-i Ali İmran) ister basiretli (sûre-i Rad/19) olsun illâki müstesnâ olarak tahsis eylemiştir. İnceden inceye düşünülürse, müşahede olunur ki, (illâ ülû'l elbâb) diye ilan etmiştir. Yani müfred lüb demek; öz, nesne veya kabuk içerisindeki, inci misâli gibidir. Elbab demek lübbün çoğuludur.

Demek ki, gaye, maksad, akli kâmil sahibleridir ki, dâimâ öz ve iç kısmı olan inci mesabesindedir. Öyle azim ve cehdederler ki, kabuk kısmında oyalanıpta, vakitlerini heder etmezler, inci kıymeti gibi kıymetlendirirler.

Filhakîka, öz olsun, kabuk olsun, birbirine muhtaçdır. Meselâ inci, midyeye muhtaç, lâkin midyeyi kıymetlendiren içindeki incisidir... Şâyet tevfikatı Rabbanî midyeyi rast getirir de, incisini fesada uğratırsa veya kabuğuyla kanarsa, elde edilen ganîmetten maalesef mahrum ve me'yus kalmış olur.

Hülâsa: İlimi zahin, ilmi batınî, yani şeriat ve hakikat misalini böylece kıyaslandığımızda, basîret erbâbları bunu, pekâlâ idrak ederler. Ancak şunu hatırlatmak yerinde olur. Meselâ bir sual: Şeriat ve hakikat her iki ilim, birbirine ekli olduğuna göre, şayet, bir ilmi elde ettiğimiz zaman onunla kifâyet etmek mümkün müdür? Cevaben: İmam-ı Malik'in bu hususta şöyle bir fetvâsı vardır: Şeriat ilmini öğrenirde, hakikat ilmine ehemmiyet vermezse öylesinin hali füsûk haline yakın ve uygun olur. Çünkü üçüblü ve kibirli olan kişi biraz dangalak olur. Edebiyatı yoktur. Abdullah İbn-i Mübârek; "İlme başlamazdan evvel edebi mutlaka öğrenmek lâzım." der. Şâyet, yine yalnız hakikat ilmini tasavvur ederde, şeriat ilmine ehemmiyet vermezse öylesinin hali de zındıkların haline yakın ve uygundur. Cahil sofu zındıklığa girer. Anlatmışızdır ki iki kardeşden birisi ilimle uğraşmaya gidiyor. Öbürü ise güya sofuluk yapıyor. Bir araya geldiklerinde âlim olan, sofu olana soruyor ki "Neler yaptın?" O ise: "Çok öncelerde bir fâreye basıp öldürdüm de hakkını ödemek için yıllardır sarığımin arasında taşıyorum..." der. İşte cahil sofu. Şayet, her iki ilmi cem' ederse öyle zâtlara Ehli Tahkik denilebilir. Lâkin her ikisinden de mahrum olursa Abdullah İbni Mübarek böylesini insan sınıfından saymamıştır. Hakikaten ilimsiz ve edepsiz insan sınıfına koymuyor. İnsan dediğin zaman Allahüzelcelal'in kuludur. Hukuklara riâyet etmesi için öğrenip bilmesi lâzım. Rabbısına nasıl bir muamele içinde olmalı nasıl bir hukuku vardır. Bunları öğrenmeyi insan sınıfına sokmamıştır.

Abdullah İbni Mübârek'in Âlimler üzerine şöyle bir beyânatı vardır: Bu beyânatın sebebi de kendisinden şöyle bir suâl sormuşlar: "İnsan meziyetini taşıyan kimlerdir?" Cevaben: "Dünyada zâhid olup, itimadı ve tevekkülü Allah'a bağlanmış olanlardır."

Suâl: "İlmi olmayanı insan sınıfından saymadınız ya?"

El cevab: İnsan ve hayvan arasındaki farkı ayıran ilim değil midir? İnsanın şeref ve meziyeti ancak yaratılmasının sebep ve hikmetini bilmesidir. Yoksa başı boş yaşayıp teklifat-ı ilâhiyye altına girmemek bir nevî hamakatlıktır. Kuvvetine güveniyorsa, fil daha azametlidir. Şecaatına güveniyorsa, aslan daha şecaatlıdır. Yemeğe içmeğe gelmiş ise, öküz daha çok yer içer. Yok şehvet-i nefsanînin gâlibiyeti veya nesil çoğaltmasına gururlanıyorsa, horoz ve sâir hayvanlar daha fazla şehvete sâhib ve nesil çoğaltmaları fazladır.

Velhasılı: İnsanlığın şeref ve meziyeti, ilmi ve irfânî ile ölçülür. ı ile akâid ile, ahlâkı ile, hayası ile, imânı ile ayar ve mikyas edilir. Hâlîki ile arasındaki muâmelâtı dürüst olmayan,

hukuka riâyet etmeyenin halk ile arasında her ne kadar edebiyatı (edebleri) ahlâkı iyi olursa olsun dahi kâfî değildir.

Binâen aleyh, bu hususta, İbni Mübârek'in ifâdesi yerindedir. İnsanlığa ilim ile marifeti hasretmiştir. Zâhid olanları da müstesnâ olarak mülûk seviyesine yükseltmiştir. Çünkü, dünyada hırsı, tamahı olmayınca meşguliyetlerin çoğu, kulluk vazifelerinde hür olarak, vakti vaktine yapabilmektedir. Zîrâ, tevekkülû ve itimadî zâif olup, hırs ve tamahı çok olanların hizmetleri dâima nefisten, şeytandan gelen mezmum (yerilen) sıfatlar olup, dünyaya veya kullara kulluk yapmaktır. Bu sebebledir ki; Zâhirleri, mülûk olarak tahsis etmiştir. Şâyet ilmini çoğaltıp, mezmûn sıfatlara karşı düşmanın karşısında silah gibi kullanarak, mezmum sıfatlarına mağlub etmiyen, bilakis, kendini mağlub ve perişan edenleri de süfî olarak tâbir etmiştir. Bu da yerindedir. Çünkü, müeyyideleri vardır. Kârûn, hırs ve tamahından dolayı o hale düşmedi mi? Kezâ, Belâme'nin hadisesi ilmîle irfanile maalesef dünyanın safsatılığı yüzünden perişân olmadı mı? İblis aleyhillaaneyn, bilgisine mağruren bencillik davasını savunarak Allahu' Teâlâ'nın emri karşısında mücadele ede ede bu yüzden lânete müstehak olmadı mı?

Hülâsa: Bu mezmum sıfatları yüzünden ilimleri heder etmişler ve bu yüzden rezil rüsvây olmuşlar, hem dünyada, hem de ahirette... Bunun delili ve isbatı hadisi şerif ile sabittir. Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) meâlen şöyle buyuruyorlar: "Bir kimse ilminin ziyâdeleşmesine sa'yederde (çalışırda), lakin bu bilgisine rağmen dünya ile ilgili hevası ve muhabbetini azaltmazsa, o zaman ilminden fayda görmeyeceği gibi, bilakis, Allah' u Teâlâ'nın rahmetinden uzaklaşmasına sebep ve vesile olur" Maazallah...

Âlimler üzerinde malumât edinmek isterseniz İmam-ı Gazali'nin İhyau Ulumuddîn birinci cild, "kitabû'l ilme" mürâcâat ediniz. Tevfik Allah'tandır.

İmam-ı Malik'in sözüne gelince: Evvelâ, ilmi zahir ile meşgul olup da, yalnız onunla kalanın hali mâlumdur. Daîma cedelcidir. Bilhassa veliler tarafından sadır olan mevhibeler ve hikmetli sözleri karşısında, ilmî bilgileri kısır kaldığı zaman inkâr etmeye ve töhmet altına almağa cür'et ederler. İşte bu sebeble hallarını ehli füsûk hallerine benzetmiştir.

Keza, Şeriatın ilminden yoksun, hakikat ilminden mahrum olduğu halde, mürşidlik, dervişlik taslamak kendi fikri tasavvuru ile hükmü, irade-i cüz'iyesinden, ilhamı ise nefsi emmâresinden alanların hallerine uygun görülür. Zira "Câhillerin sofusu, şeytanın maskarasıdır."

Binaen aleyh, İmam-ı Malik'in buyurduğu, bu halde olanlar içindir. Yoksa mevhibe-i ilahiyye olursa bunlar müstesnâdır. Allah' u Teâlâ'nın murad ve meşiyeti sebkeddiğinde velâyete kim uygun ve lâyük ise, o zata tahsis ve tâyin olunacak olan rütbe ve makama göre yetiştirilir. Ağız yolu ile veya kitab yolu ile değildir. Bu hepimizce mâlumdur. Yazımızda bu husus belirtilmiştir. O bakımdan tekrarına lüzum görmüyoruz...

İşte bu sebebledir ki, tarikat ilmi Pîrlerinin hepsi de müctehid hükmündedir. Şeriat ilminde ise, kapalıdır. İlmî hakîkatta açıktır. Zirâ, bu ilim, âlet edevâtta müstağnîdir. Hatta bu hususta; Ebu Hasan el Şazeli: "Zahiri âlimlerin itimatları, rivâyete ve dirayete, hatta şahıslara, kitablara kendi irâde meşiyetlerini kullanarak aklen ve naklen meydana getirdikleri tasniflere güvenir vetevekkül ederler. Lâkin, teslimi külli olan zâtlar, bu nesnelere berîdirler. Zirâ, bir

kimse kendinde varlık görünce, dünya hevesleri buldukça ve irâde meşiyetlerini hissettikçe aslâ vasil olamaz”

Çünkü, veliler, bu gibi tasarruflardan berfidirler. Allahü Zülcelâlin mârifeti karşısında, mâsîvadan beri kalırlar. Ehli tahkik böyledir.

İşte, bu acziyetle ve bu zilletle Hakkın sayılmaz kapılarına ki hangisi kastedilirse edilsin, ilmi Ledünnîyyeden, envâ-i çeşitlerinden bahseder ki, hatta bu ilmi ledün hakkında Saadatlar neler söylemişlerdir neler... Yalnız, saadatlar arasında müstesna zâtlardan ilmü ledün hususunda şöyle beyanatları vardır. Bu ilme mazhar olan zât derecesinin ölçüsü karşısında konuşmasına bağlıdır. Çok konuşanların bu ilimde nasibleri azdır. Zirâ, diğer ilimlere benzemez. Yalnız ilmi zâhir nev’inden olursa bilgisine göre söyleyebilir. Fakat, ilmi ledün bunun hilâfıdır. Makam, yükseldikçe, bilgi ve mârifet artar ki, avamların, hafsalasına dahi sığmaz. Öyle bir hale gelir ki, müşahedesinde de ne harikalar geçiyor ki, öyle acâib ve garib şeylere muttali’ oluyor ki, nutku tutulur. Zirâ öyle anları vardır ki, kendisi dahi cevelân halinde iken, seyir ve temaşâ ederken, öyle anlar vardır ki gördüğünü ve meleklerden işittiğini, beşerî âlemine döndüğü zaman târif etmek değil, tasavvur dahi edemiyor.

Şunu da hatırlatalım ki, tereddüd ve düşünceden kurtululam. Şöyle bir sual sorulsa:

“Neden ilmi az olan çok konuşabiliyor da, buna rağmen, ilmi çok olan pasif kalıyor? Hiç olmazsa ilmi çoktur. Konuşulacak kısmından konuşsun, ketmedilecek kısımda ketmetsin.”

Evet bu mesele hatıra gelebilir. Lâkin, bu suali açtığımıza göre, tatminkâr bir cevap da lâzım gelir. Ancak şunu itiraf edeyim ki, tafsîlatlı olarak anlatılırsak hepimizi yorar, hem de gayemize ulaşamayız. Onun için, hemen âczimizi itiraf edelim ve gayet mücmel bir cevap zikredelim. Tefvik Allah’tan (Celle Celâluhu), Meded Rasul’dan (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), himmet saadatlarımızdan... Onların yetişmelerini niyaz eyeriz... Âmin...

Aziz kardeşlerimiz; İlmi ledün, evliyâ olanlara mahsus olup, mevhibe-i ilâhiyedir. Buna lâyük olan zevât iki kısımdır. Bir kısmı salihîyn, bir kısmı da siddikiyindir ki, bunlar nebilerin timsâlleridir. Yalnız, salihîn olanlar nebîlerin, siddikîn olanlar Rasûllerin timsalleridir. Her iki zümre arasındaki fark adeta nebîler ile rasûller arasındaki fark ne ise aynıdır. Ayrıca, evliyâ ve enbiyâ arasındaki münâsebet şekilleri bu yazımızın bidâyetinde geçmiştir.

Terakkiyat şekillerine gelince; Nebiler, kendi kavli kuvvetlerinden, irâde ve meşiyetlerinden feragat eylemişler. Mücerred olarak Allahü Zülcelâlin tasarrufu altında teslim-i küllî ile ilticâ etmişlerdir. Kimisi ibadete koyulmuş, kimisi aşk-u muhabbetle mest ve hayran olmuş, imanın ve idrakin kuvveti, kabiliyet ve istidâdın tahammülü ne ise azm ile cehd ile Hak kapısına yöndikten sonra asla hediyesiz reddetmez.

İşte bağışlayacağı hediyelerden bir kaçını teberrüken zikredelim İnşâallah’u Teâlâ. Evvelâ, keşfü beyan ve ilmü ledün sahibi olmağa başlar ve terakkiyata mâzhar olur ki, ilk düstûru yerin birinci tabakasından daha ikinci ve üçüncü nihayet süfliye kadar ki, yedi tabakanın her birisinde mevcûd mahlukatın neveleri ins, cin, hayvanat neveleri, sesli, sessiz, toprak, taş çeşitleri, madenleri, denizleri, nehirleri vesâir nebatat ağaçların nevelerini bilir ve işitir. Ancak dağlarda ses ve hareket olmayınca bilinemez. Allah’u alem bi hâlihîm. Lüzûm olursa bildirir. Hâssalarını da sezer.

Hülâsa: bilgisi, işitmesi, görmesi, koku sezmesi, tatması derecesine göre hassastır. Kürreyi böylece keşfü beyân eyledikten sonra, terakkiyat, anasırı erbaaya başlar. Tûrabî,

Maî, Havaî, Narî. Bu dört unsurun hassa ve gayelerine muttâli olduktan sonra gök kısmına terakkiyat başlar ki, Felekü'l kamer, Utarit, Zühre, Merih, Müşteri, Zühal, yedi feleklerin ihtiva ettikleri, esbab-ı mucibeleri, cereyan eden hadiseleri, hareketleri, hassaları, cinsiyetlerin mâhiyetlerini, elhasılı yer olsun, gök olsun beher tabakasından ayrı ayrı tafsilât verirsek gayemize asla ulaşamayız.

Şimdi şu cümleye dikkat edelim: Bir zâtın terakkiyatı kürrrede ve göklerde ve nihayet sidre-i müntehasya kadar, keşfü beyanına mazhar olursa, bu mevhibe-i ilâhiyeden bilgi izhâr edebilir. Zirâ, kürrresi, sıfatı fiiliyyenin merkezidir. Mâhlukat ile münasebeti ve irtibatı vardır. Meselâ, hükümler, kaderler yani rızık, ecel vesâire, vesâire. Cin olsun, ins olsun ve bu arada mâhlukatlar ve melekler olsun hepsi de birbirleri ile ilgili ve merbuttur (bağlıdır). Bu dünya âlemine ait ve âlâkalı olan nesnelere. Çünkü, Ahirette, gökler ve daha kürsiye kadar bu varlıkların hepsi ortadan kalkar, kaybolur.

Kursi ise; sekizinci felektir ki, dünya âlemi ile âhret âlemi arasında bir hicab (perde) mesâbesi. Dünyaya muvacehesi kubbe nizamındadır. Büyüklük nisbetine gelince, hadisi şerifin beyanına göre, yer ile gök kürsiye karşı çok pasiftir. Yani bir yumurta bir kubbe altına konulduğu zaman nisbeti ne ise aynısı. Keza Kürsî, Arşuâlânın karşısında yumurta seviyesine iner. Bu misâl, hafsalamızın derecesine göredir. Fakat Hadisin meâli ise, yer ile gök, kürsiye karşı, ancak çölün içindeki bir halka seviyesindedir. Arşuâlâyeye karşı, Kürsîde dahil, halka seviyesine iner.

İşte ilmü ledünnün tarifi ne kadar güç olduğunu anlamış olduk. Bu ilmi ketmetmekten başka çâresi olmayıp, dil ile târif edilemeyeceği anlaşılmalı olmakla, yukarıdaki soruların cevabı budur. Allah cümlemize idrak kuvveti ihsân eylesin...

Hülâsa: Gayemiz bu gibi nesnelere zikretmek değil, ancak bahsimiz velilerin iki zümre olup, birisi salihîn, birisi de siddikîn. Sâlihîn olanlar nebîler timsali olup, siddikînler ise, Rasullerin timsâlidirler.

Şimdi Salihîn olan kısmı ele alalım: Bu zâtların, rütbe ve makamlarının sayısı, terakkiyatları nisbetindedir. Kürrrenin sonundan, Kürsiye kadar ki, bu zevât, bu çerçeve dahilinde buldukça nefî kısmındadır. Henüz korkudan kurtulmamıştır. Çünkü, müşâhede dâimâ esbâb vesîlesi olan nesnelere âlâkalıdır. Bu yüzden duraklama hatta düşmeleri de muhtemeldir. Zirâ, bu terakkiyatın cevelânı esnasında nice harikalar var ki, şuûr bozar. Nice sevinç verici şeyler var ki, mest ve hayran olur. Âdeta bir fabrika-i azîme ki nasıl kurulmuş!... Bu ne nizâm, ne düzen, ne hareket, ne sekenât, ne acâibler ki, bilhassa felekiyatın deveran şekli ve âleme olan tesisleri cin ve şeytanların harekât ve oyunları, meleklerin vazifeleri, mahlukatın canlı cansız olsun hikmet ve gâyeleri bu hal esnasında terakkiyatı henüz gök hududunu aşmıyanlar için tehlike çoktur. Çünkü, kalbi, şeytanların kabzasından tam kurtulamamıştır. İcabında unsurların hassa ve tabiatları, şeytanların dalavereleri, maden cevherleri, nebetat hassaları, bu nesnelere herhangi birisine meyyaliyet gösterdiği veya esbâb vasıtalarında bir varlık hissettiği takdirde, derhal şeytana fırsat verir ve o kimse; ya kâhin, ya sihirbaz, ya kimyevî mezmum ilimler ile meşgul olur. Ancak, Allah'ı Zülcelâlin lütfü inâyeti yetişirse bu âfetlerden kurtulur ve gök âlemine aşar. İşte o zaman, şeytanın tasallutundan uzaklaşır. Ancak uzaktan uzağa haber alabilirse ganimet sayarlar, yoksa yakınına dahi uğrayamazlar. Çünkü, çarpıcı ve yakıcı silahları vardır.

Nitekim Bunu te'yid eden ayeti Celîle vardır. Meâlen: “Garip hadiseleri meleklerden öğrenmek gayesi ile birinci gökte oturacak yerlerimiz vardır. Lâkin, şimdilik göğe çıkmak değil, yaklaşmak isteyenlere derhal isabetli şihablar geliyor ki, yakıp kavuruyor.” buyruluyor.

Sûre-i Sâffat, sûre-i Cin ve diğer sûre-i Celîlelerde sarihtir. Kezâ, evliyaların halleri de böyledir. Şeytanlar, kalblerinden bir haber almağa yanaştıkları takdirde yanarlar.

وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ﴿٧﴾ لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقَذَّفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ﴿٨﴾ دُخُورًا
وَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ﴿٩﴾ إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ

(Saffat/7-10)

“Ve (gökyüzünü) itaat dışına çıkan her şeytandan koruduk. Onlar artık mele’i â'lâ ya (yüce topluluğa) kulak veremezler. Her taraftan taşlanırlar. Kovulup atılırlar. Ve onlar için sürekli bir azab vardır. Ancak (meleklerin konuşmalarından) bir söz kapan olursa, onu da delip geçen bir parlak ışık takip eder.”

وَأَنَا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلْتَأَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهَبًا ﴿٨﴾ وَأَنَا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ
فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَصَدًا

(Cin/8-9)

“Doğrusu biz (cinler) göğü yokladık, fakat onu sert bekçilerle alev hûzmeleriyle doldurulmuş bulduk. Halbuki (daha önce) biz onun bazı kısımlarında (haber) dinlemek için oturacak yerler (bulup) oturuyorduk. Fakat şimdi kim dinlemek isterse kendisini gözetleyen bir alev hüzmesi buluyor.”

Binâen aleyh, terakkiyatı yükseldikçe, şeytanların mekirlerinden emin olur. Lâkin, nefis devam eder. Yalnız huyunu değiştirir ki, makam, rütbe, terfiine muvaffak oldukça, nefsin gemini daha da sıkır ve nihayet zillete düşürür, tahakküm eder hatta, nefsi kendisine yardımcı olur. Tevfik Allah’tandır.

Aziz Kardeşler; Malumunuzdur ki, nefsin yedi makamı vardır. Her makama âit birer ismi vardır. Ancak; Nefsin makamlarına geçmeden önce “kalb-ruh-sır-hafi ve ahfa” vardır ki; Ahfa en incisi ve halis olanıdır. “Allahu ya’lemu’s sırra ve ahfa” “Allahüzülcelâl sırrı da ahfayı da bilir.” Şeriât tâbiki zahirine hüküm verir. Gizliliğine karar veremez ve hükmü yoktur. Artık kişinin kalbinde ne vardır bilinemez. Görünüşte Müslümandır ama sırrında hiç de kabul etmemiş olabilir. Daha ötesi ahfanında gılatı vardır. Artık “beynehu beyne’llah” Allah ile o kimse arasında olan bir şeydir. Onun için Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) devresinde bazı zâtlar harbe gittiler, savaştılar. Bir tanesi düşmanını düşürmüş kılıcını vuracağında “Lâ ilâhe illallah” demesine rağmen onu öldürmüş. Hüsâme İbn-i Zeyd (ra) de benzeri olayı işlemiştir. Fırka-i Nâciye isimli eserimizde anlatmışsızdır. Geldiklerinde Rasulullah’a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) arz ettiler de: “Neden, “Lâ ilâhe illallah” diyen kimseyi öldürdün?” buyurunca: “Ya Rasulullah korkusundan böyle söyledi” diyor. Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ise: “Hüsâme biz kalbleri deşip, araştırıp da bakalım ne gaye ile söylemiş? Biz buna me’mur değiliz. Biz zahirine hüküm veririz. Batınını Allah bilir.” Buyuruyor. Hatta Hüsâme (ra) diyor ki: “Keşke bunu işlememiş olsaydım, ya da İslama yeni girmiş olsaydım.” Öteki öldürene ise Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem): “Lâ ilâhe illallah diyen kimseyi neden öldürdün? Bu kelimenin karşısında yarın Allahü Zülcelâl’e nasıl

hesab vereceksin?...” buyurunca o kimse: “Ya Rasulallah şöyle oldu, böyle oldu... Benim için af dile...” dedi. Rasulallah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) hiç de tâviz vermedi ve “Böylesi tevhid edeni öldürene af dileyip af teleb edecek gücüm yoktur.” buyurdu. Ve adam gerçekten üzüntüsünden öldü. Ale’l iman idi esâsen kâfir değildi. Fakat, Lâ ilâhe illallah sahibi bir mü’mini öldürmüştü... Defnettiler. Ertesi sabah gördüler ki kabrinden çıkmış... Tekrar defnettiler ama yine çıkmış. İllâ ve illâ yeryüzüne çıkıyor. Resulullah’a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) başvuruyorlar da mübârek öyle buyuruyor: “ ‘Lâ ilâhe illallah’ diyen bir kimseyi öldürmemek için ibret vermektedir. Artık bu kimseyi toprak kabul etmediğine göre falan yerde kayalık vardır, kayalar arasına koyun da üzerine taşlar koyun.” buyuruyor. İşte vakı’a budur. Allahü Zülcelâl’in nezdinde dünyanın alt üst olması, bir mü’minin öldürülmesinden çok daha basittir.

Hatta Rasulallah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Kâbe’nin etrafında tavaf ederken: “Ey Kâbe, çok kıymetin vardır. Allahü Zülcelâl çok kıymet vermiştir. Haramu’llahsın. Fakat senin hürmetin bir ise, mü’minin hürmeti çok daha fazla, hatta üç, dört...” diye buyurmuştur. Neden? Çünkü, mü’minin bedeni, malı ve ırzı haramdır. Tecâvüz edilemez. Katledilemez. Malına ve ırzına göz dikilemez. Allahü Zülcelâl haram kılmıştır. “Hürmeti mü’minin alallahi ekberi minke” buyuruyor. Esasen Kâbe’yi yıkman, bir mü’mini öldürmeden daha basittir. Çünkü Kâbe’yi yapan Halil (as)’dir. Mü’mini yapan ise Celil (Celle Celâluhu)’dir. Ve benzerini kimse yaratamaz ki. Onun için Arş da dahil tecelliyat-ı sıfatiyedir. Tecelliyat-ı zâttan nâsibi yoktur. Arş ve bu tarafa gelen her gökte bir kâbe vardır ve o göğün kıblesidir. Melekleri onu tavaf ederler... Beytü’l İzze, Beytü’l Darah, Beytü’l Ma’mur vs. Sufî Numan, Kâbe’den bahsederken Beytü’l Ma’muru anlatırdı. Yâni Kâbe hususunda mâlûmât verdiği anlattığı Beytü’l Ma’mur’un sıfatları idi. Hülâsâ Kâbe’ye gelinceye kadar hepsi Tecelliyat-ı Sıfatiye’dir. Ama mü’minin öyle bir kalbi vardır ki Tecelliyat-ı Zât ile müşerref olabiliyor. İşte mü’minin vasfı, kıymeti ve değeri...

Anlattığımız gibi Allahü Zülcelâl nefsin enâniyyetini istememektedir. Nefs-i Emmâre vs... Nefsin “Enâ”lıktan (benlikten) vazgeçmesi ve Nefs-i Radiye, Nefs-i Mardiyeye, Nefs-i Kâmile gibi pürüzlerini gidermiş, benlikten vazgeçmiş olursa keşfiyatı çok çok artacaktır.

Kalb kısmı Âlemü’l Melekütü keşfedebiliyor. Bedenimiz ve nefsimiz anasır-ı erba’a (dört unsur: toprak, su, ateş, hava)’dan yaratılmıştır. Ruh ise esâsen Arşı ve ötesini keşfedebiliyor. İnsan ruh sâyesinde çok kâmil bir hale gelebiliyor. Ruhun imkânı vardır. Çünkü kendisi Âlemü’l Emr’dendir. Onun için, insan anasır-ı erba’a’sını Turabî, Maî, Narî, Havaî unsurlarını düzgün bir hale getirmesi yani nefis tezkiyesi (temizlenmesi), nefsin terakkiyatı riyâzet yoluyla yapılıyor. Fakat Nakşî tezinde doğrudan doğruya kalbin açılması esastır. Nefs için riyâziye yoktur. Kalb üzerindeki perdeyi giderebilmek için gök âlemini seyredebilecek kişi için kabadayı bir mürşid ister ki, kalbinin nuruyla müridinin kalbine yansıtma olunca paslarını giderebilir... Şeyhimiz şu kelimeyi çok kullanırdı:

بَلْ نَقْدِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ

(Enbiya / 18)

“Bilâkis biz hakkı bâtılın tepesine bindiririz de o, bâtılın işini bitirir. Birde bakarsınız ki bâtıl yok olup gitmiştir.”

Hak batıla vurdu mu kirleri giderir kalb kalbe... Çünkü, Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ashabını böyle yetiştirmiştir. Şah-ı Nakşibend de (ks): "Tarikatımız tarikat-ı ashabdır" buyuruyor. Böyle oturduğu yerden raziye filan falan yok... Bu mürşidin gücüne bağlıdır. Perde kalkıp da gök âlemini seyredabiliyorsa... Beytül Ma'muru vs.... Lehv-i Mahfuz'u dahi...

Neticesi kalb hususunda mevhibe-i ilâhi saf hale gelince tâbi ruhunda makamı vardır. Arş ve ötesidir. Kalb âlemi de dört bölümdür. Çeyrek, yarım, üç çeyrek, tam... Esâsen her letâif 4 bölümdür. Kalb makamı tecelliyat-ı sıfatiyyedir. Hatta ruh da öyledir. Ancak, sonunda bir paçacık Tecelliyat-ı Zât vardır. Ancak, sır makamı Tecelliyat-ı zât'tır. Sır ise Âlemül Emr'dendir.. ve Âlemül Akdes'e yönelmektedir ve Tecelliyat-ı zât'tır. Hafi ve ahfa dahi Tecelliyat-ı zât'tır.

Yeniden nefsin yedi makamına ve isimlerine dönersek; birincisi: Nefs-i emmâredir yani emredicidir. Bunun sahibi; tabiatı şehevaniyeye münhemik, (üstüne çok düşen) gayri meşru nesnelere meyyal ve kalbi süflüdür. Ahlâkî mezmume nevileriyle muttasıftır ki, kibir, hırs, hasis, hased, hiyânet, bencillik, vesaire... Bu haller karşısında nedâmet ve pişmanlıkta getirmez, bilakis kendini beğenir.

İkincisi, Nefs-i levvâmedir ki, bu nefis kalbin nurundan iktibas etmeğe başlamış, bu sebeble nurun cereyanı anında itaatkâr, duraklaması anında da isyankâr olur, fakat, sonra işlediği mezmum nesnelere nadim ve pişman olur. Kendi kendine levmeder (kınar).

Üçüncüsü: Nefs-i mutmâinnedir. Bunun hali kalbin nuru ile bastırılmış ve mağlub edilmiş nefsidir ki, mezmum nesnelere ümidi kesilmiş ve böylece mutmâin olmuştur. Bunun sebebi şükrândır. Halk ile konuşur. Fikri, zikri, hak ile meşguldür.

Dördüncüsü: Nefs-i Mülhimerdir. Bu nefis artık feyzi Rabbanî ve inâyeti Rahmanî sebkeder ki, ilim ve irfânı ile kendisinin; hakir, âciz ve zelil olduğunu itiraf eder. Halıkı Azümüştân'ın emir ve hükmüne teslim ve inkiyad, kaderine rıza, beliyeye sabır ve tahammül, ni'mete cömertlik ile şükreder.

Beşincisi: Nefs-i Râdıyyedir. Bu nefis sahibi Allahü Zülcelâl Hazretlerinin hiç bir hükmüne, kaderine, tasarrufuna, ef'âline, ihtiyarına asla itiraz etmez ve bahâne bulmaz, melûl melûl seyreder. Çünkü inceden dikkat edilirse hakikat budur.

Altıncısı: Nefs-i merdıyyedir ki, Allah'ü Teâlâ'nın rızasına mazhar olmuş, her varlığından mücerred, mâsîvâdan berî, kalıbından ve kalbinden feragat etmiş, ancak, ol melikül mülk ve allemül guyub, sahibu'l Fadlı ve'l keremi velcûd olan Hazreti Allah, bu edebiyatını müşâhede edince halinden razı olur.

Yedincisi: Nefs-i Kâmilemdir. Bu nefsin tabiatı, seciyesi, şîârı; kemâliyet nesnelere ile muttasıf olmuş ve mut'ad bir hale getirmiştir. İşte bunun sahibi bekâbillah makamına nâil olmuş, rahata kavuşmuş, tehlikeyi atlatmış. Artık ondan sonra hakiki mürşid olmuş olur.

Aziz Kardeşlerimiz; Allah'ü Teâlâ'nın hikmeti öyle cereyan etmiştir ki, bu gibi nefis terakkiyatı, mutlaka bir ârif, mâhîr, basîretli, makamdan makama, merhaleden merhaleye aktarabilecek ve tehlikeden koruyabilecek bir mürşide muhtaçtır. İster cismânî ve ruhânî, ister yalnız ruhânî, hassas olmak şartıyla. Yoksa, ruhen mâ'dum, keşfen kısır olan bir mürşid'in fâidesinden fazla zararı da muhtemeldir.

Bunun sebebi: Şeytandan kurtarmak için tertib ve nefsin ıslahı için, tâdilât yapabilecek derecede mütehasıs olması lazım.

İşte hâzîk bir profesör olmadıkça, talebede iyi bir istidâd olsa dahi sonuç akim kalır (kısır olur). Ve nice felaketselere çarpılır. Meselâ: Nefis için, Zikrettiğimiz yedi makam ve bu arada müşahedeleri anında bir koruyucu mutlaka lâzımdır. Zirâ, ehli tahkik şöyle ilân etmişler: “Bizler bu tasarrufu kâlu-kîl (dedikodu) yolu ile almadık. Ancak, yolumuz nefse muhalefet ve dünyayı râfdetmektir (safdışı etmektir).”

Nefisin terakkiyat şekli ve izâhı:

Birincisi emmare ki, emredicidir. Sahibini tahakküm altına almıştır. Mâsiyeti, pervâsız ve hayasızca işleyipte, cüretkârane bir tavır takınırlar. Ahkâmü'l Hakîmînden hazer etmezler. Tevbe etmeğe tenezzül de etmezler. İşte bu sifata sahib olanlar, ister Fasık Müslüman, ister firavun olsun bu nefsin tahakkümündedir.

İkincisi; Mü'minlere mahsustur. Velew ki bilerek veya bilmeyerek isyan sadır olsa da... Fakat akebinde havfü-hazer nedâmet veya pişman olupta tevbeyle davet ederse nefsi levvâme sahibinin hali böyle olur.

Üçüncüsü; Sahibinin terakkiyatı, gök alemi aşmış bulunuyor ki, şeytanın yoldaşlığından umudunu keser, dünyanın safsata ve uyuşturucu nesnelere uzak düşer. İşte nefis-i levvame sahibinin tevbesinin nasuh, niyetinin halis olup azm-ü Cehdini de müşâhede ederse Hazreti Allah (Celle Celâluhu), mükâfat olarak nefsi mutmainne haline getirir. Ancak, gök âlemine giripte, seyr anında müşahedesinden geçecek olan harikalar anında, hassas bir mürşidi olmazsa meczûb veya mecnûn olarak kalır. Hatta daha beteri de vardır. Sapık olması da muhtemeldir. Zirâ, câzibeli ve şaşkırtıcı nesnelere var. Temâşa ederken, çocukların oyuncak gibi şeylere heveslendikleri gibi, o da bu gibi meyyâl oluverirse, o zaman mâsîva ile meşgul olmuş demektir. İşte o anda duraklamak veya düşmekte muhtemeldir. Ayrıca, başka bir ihtimâl daha vardır. O da meleklerin zikir ve cezbeli olan hallerini seyredirken, cismi lâtif olmaları hasebîle zikir ile vücûdları da harekete geçiyor ki, dilleri vücûdları hep beraberce yapıyorlar. Çünkü, zikir karşısında vücûdları mukavemet edemiyor. Bu hallerini seyreden mürid, kuvvetli bir mürşidi olmazsa o da gayri ihtiyarî taklitçileri olur. Bu hal melekût alemini seyredenlere mahsustur. Şâyet, kürre ve unsurlar dahilinde ise o cezbe şeytanların taklîdi olması muhtemeldir. Ayrıca başka sebepleri de vardır. Onlar da şudur: Melek olsun, şeytan olsun vücûdları beşerin vücûduna dokunduğu zaman ürperme, çıngışma gibi haller vaki olur ve cezbeyle sebep olur.

İşte mürşidin vazîfesi, şeytanlara uydurmak şöyle dursun, melekleri dahi taklid ettirmez. Sebat ettirir ve terakkiyata devam eder. Çünkü, cezbenin devamı terakkiyata engel olur.

Hülasa: Bu âleme ilk adım atan sâlikin hali şükrân gibidir. Zirâ, esrar müşahedesine başlayınca, halk ile muâmelâtı olsa dahi azdır.

Binâen aleyh, bu zât, eserlerden ibret alırken esmâ kısmına yani sıfatı fiiliyenin cereyanı ve tasarrufatını müşahede edince, imân salabeti artar ki, ilme'l yakîn, ayne'l yakîn kısmına geçmiş olur ve nefis-i mutmâinnede kararlıdır. Bundan sonra nefis-i mülhime kısmına geçer ki, bu da zikrettiğimiz bazı şaşkırtıcı hallerden berî ve mürşidin nazarı altında müstakîm olunca Allah'ü Zülcelalin Fadl-ü-kereminden ilhâm sırrına mâzhar kılar ki, ilm-ü-ledün başlar ve nebîlerin ilhâm yolu ve vahy yolu ile de olabilirler. Lâkin, nebiler, ancak ilhâm yolu iledir. Yani kalbinde bir doğuş veya rüyâ vasıtası iledir. Yalnız burada mühim bir nokta vardır ki, bir sâlik, bu makama yetişmeden bilakis kürre âleminden, henüz kurtulmamış olursa, o

esnadaki, ilhâm olsun, rüyâ olsun, rahmâni olmak mümkün olmakla beraber, şeytâni olması da pek muhtemeldir. Onun için, gayet hassas bir mürşide ihtiyaç var. Tevfik Allah'tandır.

İşte nefs-i mülhime sahibi, artık yükseklere cevâlân eder ki, Levh-ü Mahfuzdan işâretler, lem'alar başlar ve mukadderatın cereyanların mehma emken (imkanlarınca) müşahede eder. Ettikçe de heyecan artar, gayretkeşlik tasarlar bazı muammâ sır ve hikmetlerde müdahaleye yeltenir. Bu ise, terakkiyatın duraklamasına sebep olur. Demek ki, her zaman mürşid lazımdır.

Binaen aleyh, bu makamda dahi mürşidin mühim rolü vardır. Çünkü bu anda müridin ilhâmı var, keşif var, rüyâ var yani ilm-ü-ledün sahibi keşfi ayne'l yakîndir. Bu varlık karşısında, âcziyet ve zillet cübbesine bürünür de müdahaleye veya tasarrufa kalkışmak değil, dâimâ rîzâ ve teslimi küllî ile ahkâmü'l hâkîmine havâle etmektir. Bu da mürşide muhtaçtır. Bu minvâl üzere müstakîm olan nefsi mülhime sahibi yüksek edebiyata; yani, tevekkül, sabr, tevazu sâyesinde nefsi Radiyâya sahib olur ki, asla, birşeye ihtiyaç ve itiraz etmez, boynu bükük, eli kelepçelenmiş emrine ve hükmüne kurbanlar gibi teslim olmuş, hayret içinde kaybolmağa başlamış ki, varlığından yok olmuş, artık nefis ile ilgili davalardan kurtulmuş ve enâniyet yerine esir etmiş. İşte o anda Hakkın rızasına mûcib olur.

Zirâ, ehli tahkik için şöyle rivâyet olunuyor ki, rüyâ aleminde Rabbu'l izze'den veya vasıta ile şöyle bir hitab: "Ey Kulum, bil ki, bu cihanda benimle kakışan nesne yoktur. İllâ nefsin terbiyesi olmadıkça o hariçtir. Ne zaman ki, terbiye edilip ve benliğini terkederse o zaman huzuruma gel." Ebâ Yezîdi-I Bestami bunu aynen böyle söylemiştir.

Hülâsa: Rıza-i Hak celle ve âlâ, muvaffak olmanın tek çâresi nefse muhalefettir. Terakkiyatı, nefsi ile cihadı nisbetindedir.

İşte bu şekilde mâhfiyetini ve zilletini ibrâz etmiş, varlığından feragat etmiş, beliyeye sabır, kadere rıza ve hükmüne teslim olan Nefs-i Radiyye sahibi iken, Nefs-i Merdiyyeye nâil olur ki, bu nefis sâhibi, Hakkın rızasına mazhar olur ve bu makamda iltifat-ı sübhanî ve Feyz-i Rabbanî ve inâyet-i Rahmâni ile ikram ve ihsan olunur. Bu mâkamda iken, Padişahların Padişahı cûd ve Keremi bol olan Hazreti Allah (Celle Celâluhu) razı olunca hediyeleri başlar.

İşte, bu zûhurat karşısında dayanamayarak coşanlar çoktur ve gayri ihtiyari nice cümle ve kelimeler harcamışlar ki, Ülemâ-i Zâhir olanlar şaşırılmışlar ve bu sebeble etraflarını hayrete düşürmüşler ve kendileri de kurban gitmişlerdir. Binaen aleyh, Şeyh Muhyiddin, Şeyh Mânsur Hallaç ve benzerleri hatta Eba Yezîdin ve benzeri çok zâtlardan da nice müşebbihat rumûzlu kelimeler kullanmışlardır. Lakîn, Allah'ın inâyeti sebkedeceğinde bir sebep vesilesi ile o deryâdan kurtarır. İşte bu makamda dahi mürşide ihtiyaç vardır.

Kardeşlerim, Evliyaların iki kısım olup, birisi salihîn, birisi Sıddıkîn şeklindeki tasnifi yukarıda yapmıştık. Salihîn, nebîlerin timsâli olunca, müstakil değildiler. Bir Pîrî azîzana muhtaçtırlar. Zirâ, bunların terakkiyatları zikrettiğimiz makama kadardır. Yani, nefs-i mardiyeye sâhibidir ki, bu makam nef'inin son hadi olup buna Fenafillah denilir. Bunun da sebebi hikmeti, küreden kürsîye kadar. Keşfi, temâşa Seyr-ü Cevlân, rütbe ve makamı, bu çerçeve dahilinde olduğu kelime-i tevhîdin nefi ile ilgilidir. Bu kısmın deveranı dünya ile ilgili olduğundan Fâni olmağa mahkûmdur. Onun için, bu çerçeve dahilinde oldukça kelime-i tevhidin "Lâ ilâhe" kısmında çalışıyor ki, son haddi Fenâfillah mâkamıdır. İşte bu esnada

garib kelimeler sadır oluyor. Meselâ: “Sübhanî“ veya “enel Hak“ kelimeleri gibi ve daha nice garib şeyler vaki’ olur ki, çözülmeyen bir muammâ, kimisi dalga ile boğulur... Kimisi ise siddikîyn Pîrlerinden ve Rasullerin timsâli olup, müstakil bir Pîrî azîzan himmetine mazhar olur ve onu celbeder ki, Bekâbillah makamına vuslat ettirir, o zaman rahata kavuşur ve müstakil bir mürşid ve nihayet müctehid hükmüne ve böylece de bir Pîrî azîzân olur.

Evet Kardeşlerim, Evvelâ Şeyh Muhyiddinin (ks) Vahdeti’l Vücûd meselesini ele alalım. Mâ’lumunuzdur ki, fenafillah makamında iken, cehdi ve gâyesi daimâ mâsivayı yok etmek azmindedir ve nihayet LÂ İLÂHE İLLÂLLAH kelimesinin sadece “Lâ mevcûdu illallah” kelimesinin ışığına istinad ederek, mâsiva ile beraber kendisi de “lâ mevcuda” hükmü altında kaybolur. İllallah, mevcûddur. Bundan dolayı bu makama fenafillah demişler. Yani o anda, Hazreti Vacibü’l vücûd, Hak Celle ve Âlânin şu sıfatları “Hüve’l evvelü, ve’l ahiru ve’zzahiru ve’l batin” dört esma-i izâmın Hükümlerine istinâden varlığın kaybolur ki, Fenafillah yani envârı ilâhiye mezc ve sahk ve mahk gibi haller vaki oluyor ki, Fillah memzûc ve rüzgâr içinde rahiyanın karışımı gibidir.

Çünkü, ruh, cismi lâtif olduğuna göre âdeta şu misâl ile idrak edilebilir. Meselâ, rüzgar, bir yasemin olan bir yerden geçerse biz, “oh!... Yasemin kokusu ne güzel deriz.” Şayet yaseminin, kendisine çok aşkı varsa o zaman “oh yasemin” der ve mest olur. Başka bir şey ilâve edemez hale gelir. Halbuki, “gelen rüzgardır ve yasemin ise, yerinde” demiyoruz. “Bu koku yaseminden geliyor” demiyor da kokuyu, yasemin sanıyor. Ve kokuya yasemin diyor. Yâsemin aşkıyla mest oluyor.

İşte, HALLACI MANSURUN ruhu içindeki (NEFAHATÜ’L HAK) karışımından dolayı mest olunca, zafiyete uğruyor, aşkından şükrân haline geliyor. “HAK” diyeceği yerde “ENE”yi ilâve ediyor. “ENE’L HAK”, “Ben Hak’ım” diyor. Lâkin şuûr ve irâde tam olmadığından dolayı mânen mes’ul olmuyor. Rüzgârın içinde râyihâ misâli gibi, oda envâr-i Hak (Celle Celâluhu) ile karışmış, varlığı yok olmuş, kezâ mevcudatı da kaybetmiş yani “La mevcuda illellah” “evvel hû, âhir hû, zâhir hû, batın hû, hû, hû!..”

İşte bu hal esnasında iken, “VAHDETÜ’L VÜCÛD” hükmüne varmıştır. Çünkü, başka bir varlık hissetmiyor ki, ancak vücûd, yalnız Vahidü’l Ahad Celle ve âlâ varlığının, âlemi istilâ ettiğini müşahede ediyor.

Kezâ “HALLACI MANSUR”un garib vakıası “ene’l HAK” telaffuzu enâniyet davası değildir.

Zirâ, varlığından Fâni, Fillah müstağrak olunca her varlık hak varlığıdır. “Enâ” dahi, Hak demek istemiştir. O da “VAHDETÜ’L VÜCÛD”un hükmündedir. Yoksa bu kelimeye benzer Firavun da telaffuz etmiş, (ene Rabbükümü-l âla) “Ben sizin yüce Rabbinizim” demiştir. Hâşâ sümme hâşâ...

İşte Firavun’un bu telaffuzu, şuûr’lu hisli irâdesini kullanarak varlığını ilân etmek, enâniyet davasını savunmaktır. Nefsi emmârenin tahakkümü altında, kibir ve azâmetini izhâr ediyor.

Halbuki, Allah’u Teâlâ, bir Hadisi Kudsîde şöyle buyuruyor: Mealen (Kibriya ve azamet ancak benim gibi bir padişaha yakışır.)

Zirâ, ihtiyaçtan müstağni, Kudreti yeterli, hükmü nâfiz, tasarrufu Cârî’ olup, şan ve şerefine uygundur. “Şayet, bu davayı savunan olursa, merhamet nazarı ile, bakmadan

cehenneme atarım“ vâ'di ve kararı haktır. Şübhe yoktur. İşte bu gibi dava sahiblerinin âkibetleri budur.

Lâkin, HALLAC'ın davasına gelince, bütün varlığını yitirmiş, şuûru hissi irâdesini uyuşturmuş, nefsi esir etmiş, tâ ki, Radyıye ve merdiyye haline getirmiş ve nihâyet Allah'ü Zülcelal Hazretleri Hadîsi Kudsî ile müjdelediği müstesnâ zâtların haline mazhar olmuş, teveccühünü kazanmış, hatta fiili fiiline, sırrı sırrına, sıfatı sıfatına mezc ve sahk olmuş.. Ve nihâyet, Hak Celle ve âlâ Hazretlerinin şu Hadîsi Kudsî ilanına mazhar olur. İlân eder ki, “Bu sevgili kullarım mâdem ki, benim aşk ve muhabbetim sebebi ile her varlığını yok etmiş, güç, kuvvet irâde ve tasarruftan mücerret kalmıştır. Şu halde bu misilli kimselerin, kalb ve kalıp ve bütün cevahi azalarının tasarrufu, yed-i kudretim ile; dili, kulağı, gözleri, elleri, ayakları ve bilhassa kalbi, merkez mesabesinde olup, sâir azaların cereyan ve deveranları hep ben olurum. Tasarrufum ile hareket eder, irâdesi, irâdem ile bağlıdır.”

İşte Hallac'ı Mansur, bu minvâl üzeredir ki, mübârek, istiğrak halinde iken, gayri ihtiyari “ene'l Hak” demesi inceden inceye dikkat edilirse bir hakikat olduğu anlaşılır. Ancak Hallac-ı Mansur için şu da vardır. Aleyhisselâtü've'sselâm: “Şefaatin ümmetimin büyük zünûb (günah) işleyenlerine hasredilmiştir.” buyuruyor. Hallac-ı Mansur, bu hadis-i şerife karşılık: “Rasulullah tüm mahlukata şefaatin ilân etmiş olsaydı, Allahüzülcelâl reddetmezdi.” diyor. İşte Hallac'ın bu sözünü Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) dil uzatma olarak kabul etmiştir. Tüm beşeriyeti deseydi de ümmetimin büyük günah işleyenlerine diye hasretmeseydi demesinden dolayı Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) “Nasıl bu şekilde kısır görüyorsun, Hadisi görmüyor musun? Hadisi Kudsîde Allahüzülcelâl “Öyle bir hale gelirler ki dilleri ben olurum, elleri ben olurum.” buyuruyor. Herşeyi yapan Allah... kendi ihtiyarım ile başbaşa olmadım. Büyük hata işleyenlere tahsis edildi. Ama, umumî olarak olmadı.” İşte bu sözü Hallac'ın bu tongaya (tuzak) düşmesine sebep olmuştur. Halbuysa “Ene'l Hak” dedirten de üzülcelâl'dir. Çünkü “öyle şahsiyetler o makamlarda iken dili ben olurum, eli, ayağı ben olurum, cevâhri ben olurum” hadisi kudsisine mazhardırlar. Farzları işledikten sonra bir de nafileleri aşk-ü-şevkle işledikse o kadar yakın olur ki “Cevahri ben olurum” buyuruyor, “Tamamen tasarrufum altına girer” buyuruyor.

İşte Rasulullah'a (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) itiraz kâbilinden yani: “Umûmî olsa olurdu” diyerekten... Ancak, buna karşı, “sen şuhudî hükmünü biliyor musun?” bunu böyle dedirten, Allahü Zülcelâl... Çünkü Rasulullah'ın (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) karar ve hükmü kendinden değil ki... Bu hadisin hükmüne mazhar olan Aleyhisselâtü vesselâm umûmî kullanmayıp büyük günahları işleyen ümmetine tahsis buyurdu... İşte bundan dolayı zaman geldi, zaman geçti; Hallac aynı tongaya düştü... “Ene'l Hak” dedirten Allah, öyle dedirtti ve böylece öldürüldü.

Hatta, Şeyh Muhiddin-i Arabî de dahi böyledir. O da Ettâhiyyâtü'deki “ve âlâ ibadillahi'ssalihin” lafzına “ibadillahi'l mü'minin” olsaydı tamamen ve umûmen olurdu... Rasulullah kısır bırakmış!... “ deyince yine aynı tongaya düştü. “Taptığınız ayağımın altında...” dedi ve olanlar oldu...

Onun için Hallac-ı Mansûr, Şeyh Muhiddin böyledir. Şeyh Muhiddin diyor ki: Hazreti Şuayib'i (as) gördüm ki acele gidiyor. -Ya Nebiyallah nereye gidiyorsun? dedim. O da bana:

“Aleyhisselâtüve’sselam’ın toplantısı vardır. İstiyoruz ki af konusunda kendisinden ricâda bulunalım...” Böyle söyleyen ve kitabında yazan Şeyh Muhiddin, tongaya yine de düşüyor.

Onun için Gavsü'l Azam öyle buyuruyor: Ben Onun (Hallac'ın) vaktinde olsaydım elini tutar ve o tongadan onu çıkarırdım.” Hatta Nakşi aksamından diyorlar ki; “Abdulhalik Gücdüvâni değil, evladlarından herhangi biri bile olsa o tongadan çırırlardı.” Cüneyd-i Bagdâdi dahi söylüyor ki; “Eğer geçmiş devredeki bizim çocuklarımızı görselerdi onlara dahi uyarlardı...” Gittikçe daha, daha sistemler geliyor. Ancak sahabe devresi istisnâdır ve bambaşka idi. Zirâ Rasulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bir nazarla işi bitirirdi. Bir saat karşısında oturana gereken yapılıverirdi. Fakat ondan sonra çok daha incelikler ortaya çıktı... Meselâ “Fenafillah, bekâbillah” sözünü ilk söyleyen Ebu Said Harraz'dır. Ve İmam-ı Rabbânî terakkiyât yönünden anlatırken: “Burdan Arş'a kadar ne kadar mesâfe varsa bir okadar daha çıkar ve orası velilerin evraklarıdır...” Gavsü'l Azamı sayarken daha ötede Şah-ı Nakşibendî en ötede ise Ma'ruf-u Kerhî hazretleridir. Ondandır Ebu Said Harraz... Ma'ruf'un kendinden hiç haberi yoktur. Mübârek Şeyhimiz öyle buyurur. Sükrân (sarhoş) halinde gitmiş... Hali hazırda; ne ölmüş olduğundan, ne de kabrinden hiç bir haberi ve kendine mâliyeti de yoktur. Ancak mahşer günü doğrudan doğruya melekler koltuklarına girerler de getirirler. Onun sekranı sarhoşluğu ancak; Cemalullah ile geçer. Aşıktır... Bu aşkla kendine medârı kalmadan hayatına son vermiş... Cemalullah'a mazhar olunca ayıkacaktır. Bunlar velâyettekilerdir. Ancak, Ashab-ı kiram'ın halleri müstesnâdır.

Hallac-ı Mansur bu sözü manevî sükran (sarhoşluk) halinde söylemiştir. Kendine medârı yoktur. Çünkü, nutku, görüşü, işitişi, bi'lhak (Hak ile), fi'lhak (Hak'da), mine'l hak (Hak'dan), ile-l hak (Hakk'a). O zavallının ne hükmü kalmış ki, uyuşmuş ve morfinleşmiş bir kalıb haline gelmiş ve Hadîsi Şerîfin hükmü altında ilticâ etmiş olduğu sarahaten aşikârdır. Yoksa, böyle zevât hâşâ bu gibi davadan berâdir (beraat etmiştir).

Zirâ, “Ene'l Hak” kelimesinin hiç bir Müslüman telaffuzuna dahi cüret edemez. Hatta, kâfirler dahi... Ancak, bir kaç azgın ve şaşkınlar müstesnâ olarak bu davayı savunmuşlardır.

Binâen aleyh; Bu gibi hal sahipleri, coşkunluğu anında teleffuz ettiği kelimelerin hükmü misâli aynen şöyledir: Uykusu anında vücûdu, ölünün vücûduna benzeyişi demektir. Lâkin ruhu, gök alemine cevelân eder. Hatta, arşu âlâya kadar yükselir. Bu durum Hadîsi Şerîfle sabittir.

İşte bu seyr ve temâşâ halinde iken; nelere müşâhede eder ki; kimisi güler, kimisi ağlar, kimi korku, kimi ferah, kimi itaat ile ilgili; iman, tasdik, sevab nesnelere işler, kimi isyan ile ilgili; gayri meşrû nesnelere, belkide küfür ve benzerî fâciaları işler. Bu vakı'aların hepsi ruhun karşılaştığı hadîseler ve çarptığı ceryanların nev'ine göre tesir bırakması sebebi ile, gayri ihtiyarî vücûdu ile berâber hareketli hareketsiz, sesli ve sessiz şeyler rüyâsında sadır olur. Lâkin, ister hayır kısmından olsun, ister şer kısmından olsun, cezayâ müstelzim olmazlar. Kezâ, bu zâtın hükümleri böyledir. Zirâ, şuûr ve ihtiyar sâhibi değildir. Fakat ne yazık ki, zamanın âlimleri halden hakîkatten mahrum. Yalnız kal-û-kîl ile cedelcilerin hükümlerine istinâden kurban gittiler. Hatta kurbanlara yapılan merhameti dahi onlara yapmadılar.

الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

(Bakara / 46)

“Onlar kesinlikle Rablarına kavuşacaklarını ve O’na döneceklerini düşünen ve bunu kabûllenen kimselerdir. “

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ
قَدَرًا مَقْدُورًا

(Ahzab / 38)

“Allah’ın emri mutlaka yerine gelecek yazılmış bir kaderdir. “

Evet Aziz kardeşlerim; zihninizi yormadan açmış olduğumuz suâl cevabı artık bir hülâsâ edelim.

İşte ledûn sâhibi olanların halleri; derece yükseldikçe gizli tutmak, izhar etmekten evlâdır. Zirâ, ekserî nâs, hatta alimlerin çoğu dahi fehmedemez. O zaman bir fitne vesilesi olur.

Nitekim, Ashab-ı Kirâmın bazılarının şöyle işaretleri vardır. “Nice harikalı ve esrarlı ilimlerden konuşmak arzu ederiz. Lâkin fitne doğar ve helâkimize sebep olur diyerekten ketmediyorlar“ buyururlar.

Bilhassa Sıddıkîn zümresine iltihak etmiş ve mazhariyet kazanmış olan zevât, ilimlerin ketmine muhayyerdirler. Çünkü, O, has kimselere mahsustur.

Şimdi şu noktaya dikkat edelim ki: İlimlerin nevi’leri çoktur. Bu nevi’leri dört esâsa dayanır ve bunların tahsil usûlleri de değişikdir. Birisi dil, kulak yolu ile kitab vasıtasıyla elde edilir. Bu nevi’ ilim sahiblerinin çoğu, bencillik davasında cedelci ve mâlayânî, lüzumsuz şeyler ile vakitlerini heder ederler. VeleVKi Fikrî bir mesele olsa dahi, ele aldıkları zaman, dikkat edilirse, öyle bahisler var ki; hayatta rastlanmayacak mevzu’u kal-û-kîl ile kıymetli vakitlerinin cevherini zâyi etmişlerdir.

İkinci çeşit ilme gelince; Bu sülûk yolu iledir. Kavlen ve halen tatbîkat sahasına cehdeder ki, halîsâne olunca, Allah’u Zülcelâl Hazretleri mükâfât olarak onu, kürrre ve gök alemine âit. Keşfen malumât sahibi kılar. Keşfen. İşte bu nevi’ olan ilm-ü-ledûn. Anlatmak ve Fehmetmek mümkün. Lâkin Salihînnin nihâyeti, Sıddıkîn’in bidayetine yaklaştıkça, hal ve zühûrat değişir. Müşâhadesi anında izhârına kalkarsa fitneye sebep olur.

Hülâsâ: Bu cümle ile, ilm-ü-ledûn sahiblerinden ketmedenlerin ilmini izhar edenlerden çok üstün olduğu anlaşıldı.

Çünkü, ilim çoğaldıkça nâsın hafsalaları istiab etmiyor. Şu halde sır tutmak evlâdır.

Binaen aleyh, açmış olduğumuz suale karşı bu kadar da cevab kâfidir diyelim vesselâm.

İşte nefsin son makamına vesîle mardıyyen sonra Kâmile ve Sâfiye ismini vermişlerdir. Bu ise sıddıkîn olan Zümreye mahsustur.

الحمد لله رب العالمين و به نستعين والصلاة والسلام على خير خلقه

محمد و على اله و صحبه اجمعين

الحمد لله رب العالمين حمداً يوافق نعمه ويكافى مزيده .

اللهم ما انعمت علينا من نعمة او على

احد من خلقك فمنك وحدك لا شريك لك

فلك الحمد ولك الشكر على ذلك

اللهم اصلح امة سيدنا محمد اللهم فرج عن امة

سيدنا محمد اللهم ارحم عن امة سيدنا محمد

يا ربنا هيبى لنا من امرنا رشدا واجعل

معاونتك العظمتنا مددا ولا تكلنا الى تدبير

انفسنا فان عبادك الفقراء العاجزين عن اصلاح ما فسدنا

اللهم وفقنا لما فيه الخير والرضاء آمين يا معين

سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام

على المرسلين والحمد لله رب العالمين

اللهم انا نسئلك بك ان تصلى

على سيدنا ومولانا محمد و على

سائر الانبياء والمرسلين وعلى آلهم وصحبهم اجمعين

و ان تغفر لنا مامضى وتحفظنا فيما يقى آمين

اللهم انا نسئلك بجلال الهوية * و جمال الحضرة القدسية * والانوار الحمدية * والاسرار
الاحمدية * والخلافة القطبانية * والمظاهر الصديقة * والشموس العرفانية * والاقمار الاء
يمانية * والنجوم العلمية * والاكوان العملية * بمابطن في الأزل * وبماظهر في الأبد من نبين
ورسول وعامل وولى ووارث وجامع * ان تجمع لنا خصائص القرب ونفحات الحب *
ورقائق العلم * ودقائق الفهم * ولطائف العرفان * وحضرات الاحسان * ومشاهدة الشهود
* والتصريف في الوجود بالسرا الذي خضع له كل شئ * وبالاسم الذى لا يضرعه شئ *
وبالذكر الذى طرد كل شيطان مارد * وقمع كل باغ حاسد * وقهر كل ظالم * واعز كل
متواضع عالم * وجذب كل محب صادق * واصطفى كل خليل صادق * الله الله تباركت ربنا
وتعاليت عمايقول الظالمون * والجاحدون علواً كبيراً * يا حنان يا منان * يا عظيم السلطان *
يا قديم الاحسان * يادائم النعم * يا كثير الخير * ياباسط الرزق * يا واسع العطاء * يادافع
البلاء * يا غافر الخطاء * يا حاضر الليس بغائب * ياموجود عند الشدائد * يا خفى اللطف * يا
لطيف الصنع * يا جميل الستر * يا عظيم الذكر * يا حلیم لا يعجل *

يا الله بك تحصنا وبعبدك ورسولك سيدنا ومولانا محمد صلوات الله تعالى عليه وسلم استجرنا اللهم انا
نسئلك يارحمن يارحيم بأسمائك العظام وملائكتك الكرام ورسلك عليهم افضل الصلاة واتم
السلام انت اخنا بلمحت اهل بدر ومحبتهم وتنفحنا بنفحاتهم بحقهم عليك يا رب سبحان ربك
رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين تمت بعون الله الملك العلام

FIRKA-İ NACİYE
İLİM, KÜLTÜR
ve ARAŞTIRMA DERNEĞİ
KUMLUCA

www.muhammedsiddikhekim.com

